

**AZ EURÓPAI UNIÓ MŰKÖDÉSÉRŐL SZÓLÓ
SZERZŐDÉS
EGYSÉGES SZERKEZETBE FOGLALT VÁLTOZATA**

PREAMBULUM

ŐFELSÉGE A BELGÁK KIRÁLYA, A NÉMETORSZÁGI SZÖVETSÉGI KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE, A FRANCIA KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE, AZ OLASZ KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE, Ő KIRÁLYI FENSÉGE A LUXEMBURGI NAGYHERCEGNŐ, ŐFELSÉGE HOLLANDIA KIRÁLYNŐJE ⁽¹⁾

AZZAL AZ ELTÖKÉLT SZÁNDÉKKAL, hogy megteremtik az Európa népei közötti mind szorosabb egység alapjait,

AZZAL AZ ELHATÁROZÁSSAL, hogy az Európát megosztó határok megszüntetésére irányuló közös cselekvéssel biztosítják államaik gazdasági és társadalmi fejlődését,

MEGERŐSÍTVE, hogy erőfeszítéseik alapvető célja népeik élet- és munkakörülményeinek folyamatos javítása,

FELISMERVE, hogy a meglévő akadályok elhárítása összehangolt cselekvést igényel annak érdekében, hogy garantálják az egyenletes gazdasági növekedést, a kiegyensúlyozott kereskedelmet és a tisztességes piaci versenyt,

TÖREKEDVE ARRA, hogy erősítsék gazdaságaik egységét és biztosítsák harmonikus fejlődésüket a különböző régiók között meglévő különbségek és a hátrányos helyzetű régiók elmaradottságának csökkentésével,

AZZAL AZ ÓHAJJAL, hogy egy közös kereskedelempolitika segítségével hozzájáruljanak a nemzetközi kereskedelemben érvényesülő korlátozások fokozatos megszüntetéséhez,

AZZAL A SZÁNDÉKKAL, hogy megerősítik az Európát és a tengerentúli országokat összekötő szolidaritást, továbbá azzal az óhajjal, hogy az Egyesült Nemzetek Alapokmányával összhangban biztosítsák ezek jólétének fejlődését,

AZZAL AZ ELHATÁROZÁSSAL, hogy gazdasági erőforrásaik egyesítésével megőrzik és erősítik a békét és a szabadságot és felhívják az eszményeikben osztozó többi európai népet, hogy csatlakozzanak erőfeszítéseikhez,

AZZAL A SZÁNDÉKKAL, hogy az oktatáshoz való széles körű hozzáférés és az ismeretek folyamatos frissítése által népeik számára elősegítsék a lehető legmagasabb szintű tudás elérését,

E CÉLBÓL meghatalmazottjaikként jelölték ki:

(a meghatalmazottak felsorolása nem kerül kiadásra)

AKIK kicserélve jó és kellő alakban talált meghatalmazásaikat, a következőkben állapodtak meg:

⁽¹⁾ A Bolgár Köztársaság, a Cseh Köztársaság, a Dán Királyság, az Észti Köztársaság, a Görög Köztársaság, a Spanyol Királyság, Írország, a Ciprusi Köztársaság, a Lett Köztársaság, a Litván Köztársaság, a Magyar Köztársaság, a Máltai Köztársaság, az Osztrák Köztársaság, a Lengyel Köztársaság, a Portugál Köztársaság, Románia, a Szlovén Köztársaság, a Szlovák Köztársaság, a Finn Köztársaság, a Svéd Királyság és Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királysága, azóta az Európai Unió tagjává váltak.

ELSŐ RÉSZ

ALAPELVEK

1. cikk

(1) E szerződés szabályozza az Unió működését, valamint megállapítja az Unió hatásköreinek területeit, elhatárolását és a hatáskörök gyakorlásának részletes szabályait.

(2) E szerződés és az Európai Unióról szóló szerződés alkotják az Unió alapját képező szerződéseket. A „Szerződések” kifejezés e két, azonos jogi kötőerővel bíró szerződésre utal.

I. CÍM

AZ UNIÓ HATÁSKÖREINEK TÍPUSAI ÉS TERÜLETEI

2. cikk

(1) Ha egy meghatározott területen a Szerződések kizárólagos hatáskört ruháznak az Unióra, e területen kizárólag az Unió alkothat és fogadhat el kötelező erejű jogi aktust, a tagállamok pedig csak annyiban, amennyiben őket az Unió erre felhatalmazza, vagy ha annak célja az Unió által elfogadott jogi aktusok végrehajtása.

(2) Ha egy meghatározott területen a Szerződések a tagállamokkal megosztott hatáskört ruháznak az Unióra, e területen mind az Unió, mind pedig a tagállamok alkothatnak és elfogadhatnak kötelező erejű jogi aktusokat. A tagállamok e hatáskörüket csak olyan mértékben gyakorolhatják, amilyen mértékben az Unió hatáskörét nem gyakorolta. A tagállamok olyan mértékben gyakorolhatják újra a hatáskörüket, amilyen mértékben az Unió úgy határozott, hogy lemond hatáskörének gyakorlásáról.

(3) A tagállamok gazdaság- és foglalkoztatáspolitikájukat az e szerződésben meghatározottak szerinti szabályok keretében hangolják össze, amelyek megállapítására az Unió hatáskörrel rendelkezik.

(4) Az Unió az Európai Unióról szóló szerződésnek megfelelően hatáskörrel rendelkezik a közös kül- és biztonságpolitika meghatározására és végrehajtására, ideértve egy közös védelempolitika fokozatos kialakítását.

(5) Meghatározott területeken és a Szerződésekben megállapított feltételek mellett az Unió hatáskörrel rendelkezik a tagállamok intézkedéseit támogató, összehangoló vagy kiegészítő intézkedések megtételére, anélkül azonban, hogy ennek révén elvonná a tagállamok e területeken meglévő hatásköreit.

Az Unió e területekre vonatkozó, a Szerződésekben meghatározott rendelkezések alapján elfogadott kötelező erejű jogi aktusai nem eredményezhetik a tagállamok törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek harmonizációját.

(6) Az uniós hatáskörök terjedelmét és gyakorlásának részletes szabályait a Szerződésekben foglalt, az egyes területekre vonatkozó külön rendelkezések állapítják meg.

3. cikk

(1) Az Unió kizárólagos hatáskörrel rendelkezik a következő területeken:

- a) vámunió,
- b) a belső piac működéséhez szükséges versenyszabályok megállapítása,
- c) monetáris politika azon tagállamok tekintetében, amelyek hivatalos pénzneme az euro,
- d) a tengeri biológiai erőforrások megőrzése a közös halászati politika keretében,
- e) közös kereskedelempolitika.

(2) Az Unió szintén kizárólagos hatáskörrel rendelkezik nemzetközi megállapodás megkötésére, ha annak megkötését valamely uniós jogalkotási aktus írja elő, vagy ha az hatásköreinek belső gyakorlásához szükséges, illetve annyiban, amennyiben az a közös szabályokat érintheti, vagy azok alkalmazási körét megváltoztathatja.

4. cikk

(1) Az Unió a tagállamokkal megosztott hatáskörrel rendelkezik azokban az esetekben, ahol a Szerződések olyan hatáskört ruháznak rá, amely nem tartozik a 3. és 6. cikkben felsorolt területekhez.

(2) Az Unió és a tagállamok között megosztott hatáskörök a következő fő területeken alkalmazandók:

- a) belső piac,
- b) a szociálpolitikának az e szerződésben meghatározott vonatkozásai,
- c) gazdasági, társadalmi és területi kohézió,
- d) mezőgazdaság és halászat, kivéve a tengeri biológiai erőforrások megőrzését,
- e) környezetvédelem,
- f) fogyasztóvédelem,
- g) közlekedés,
- h) transzeurópai hálózatok,
- i) energiaügy,

- j) a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség,
- k) a közegészségügy terén jelentkező közös biztonsági kockázatoknak az e szerződésben meghatározott vonatkozásai.

(3) A kutatás, a technológiafejlesztés és az úrkutatás területén az Unió hatáskörrel rendelkezik egyes intézkedések megtételére, így különösen programok kidolgozására és megvalósítására; e hatáskör gyakorlása azonban nem akadályozhatja meg a tagállamokat saját hatásköreik gyakorlásában.

(4) A fejlesztési együttműködés és a humanitárius segítségnyújtás területén az Unió hatáskörrel rendelkezik egyes intézkedések megtételére és közös politika folytatására; e hatáskör gyakorlása azonban nem akadályozhatja meg a tagállamokat saját hatásköreik gyakorlásában.

5. cikk

(1) A tagállamok az Unión belül összehangolják gazdaságpolitikájukat. Ennek érdekében a Tanács intézkedéseket, különösen az e politikára vonatkozó átfogó iránymutatásokat fogad el.

Azon tagállamokra, amelyek pénzneme az euro, külön rendelkezések vonatkoznak.

(2) Az Unió intézkedéseket hoz a tagállamok foglalkoztatáspolitikájának összehangolása céljából, így különösen meghatározza az e politikákra vonatkozó iránymutatásokat.

(3) Az Unió kezdeményezéseket tehet a tagállamok szociálpolitikájának összehangolása céljából.

6. cikk

Az Unió hatáskörrel rendelkezik a tagállamok intézkedéseit támogató, összehangoló vagy kiegészítő intézkedések végrehajtására. Ezek az intézkedések európai szinten a következő területekre terjednek ki:

- a) az emberi egészség védelme és javítása,
- b) ipar,
- c) kultúra,
- d) idegenforgalom,
- e) oktatás, szakképzés, ifjúság és sport,

- f) polgári védelem,
- g) igazgatási együttműködés.

II. CÍM

ÁLTALÁNOSAN ALKALMAZANDÓ RENDELKEZÉSEK

7. cikk

Az Unió, valamennyi célkitűzését figyelembe véve és a hatáskör-átruházás elvével összhangban, biztosítja a különböző politikái és tevékenységei összhangját.

8. cikk

(az EKSz. korábbi 3. cikkének (2) bekezdése) ⁽¹⁾

Az Unió tevékenységeinek folytatása során törekszik az egyenlőtlenségek kiküszöbölésére, valamint a férfiak és nők közötti egyenlőség előmozdítására.

9. cikk

Politikái és tevékenységei meghatározása és végrehajtása során az Unió figyelembe veszi a foglalkoztatás magas szintjének előmozdítására, a megfelelő szociális biztonság biztosítására, a társadalmi kirekesztés elleni küzdelemre, valamint az oktatás, a képzés és az emberi egészség védelmének magas szintjére vonatkozó követelményeket.

10. cikk

Politikái és tevékenységei meghatározása és végrehajtása során az Unió küzd mindenfajta nem, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékoságon, életkoron vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés ellen

11. cikk

(az EKSz. korábbi 6. cikke)

A környezetvédelmi követelményeket – különösen a fenntartható fejlődés előmozdítására tekintettel – be kell illeszteni az uniós politikák és tevékenységek meghatározásába és végrehajtásába.

⁽¹⁾ Ez az utalás csak jelölésre szolgál. A legpontosabb tájékoztatásért, kérem nézze meg a Szerződések korábbi és új számozását tartalmazó megfelelési táblázatokat.

12. cikk

(az EKSz. korábbi 153. cikkének (2) bekezdése)

A fogyasztóvédelmi követelményeket figyelembe kell venni az egyéb uniós politikák és tevékenységek meghatározásakor és végrehajtásakor.

13. cikk

Az Unió mezőgazdasági, halászati, közlekedési, belső piaci, kutatási, technológiafejlesztési és űrkutatási politikáinak kialakításánál és végrehajtásánál az Unió és a tagállamok teljes mértékben figyelembe veszik az állatok mint érző lények kíméletére vonatkozó követelményeket, miközben tiszteletben tartják a tagállamok – különösen a vallási szertartásokra, kulturális hagyományokra és regionális örökségre vonatkozó – jogszabályi vagy közigazgatási rendelkezéseit és szokásait.

14. cikk

(az EKSz. korábbi 16. cikke)

Az Európai Unióról szóló szerződés 4. cikkének, valamint e szerződés 93., 106. és 107. cikkének sérelme nélkül és figyelemmel az általános gazdasági érdekű szolgáltatásoknak az Unió közös értékrendjében elfoglalt helyére, valamint a társadalmi és területi kohézióban játszott szerepére, az Unió és a tagállamok saját hatáskörükben és a Szerződések alkalmazási körén belül gondoskodnak arról, hogy ezek a szolgáltatások olyan – így különösen gazdasági és pénzügyi – elvek alapján és feltételek mellett működjenek, amelyek lehetővé teszik rendeltetésük teljesítését. Ezeket az elveket és feltételeket rendes jogalkotási eljárás keretében elfogadott rendeletekben az Európai Parlament és a Tanács állapítja meg, a tagállamok arra vonatkozó hatáskörének sérelme nélkül, hogy a Szerződésekkel összhangban gondoskodjanak e szolgáltatások nyújtásáról, más által való ellátásáról, illetve finanszírozásáról.

15. cikk

(az EKSz. korábbi 255. cikke)

(1) A jó kormányzás előmozdítása és a civil társadalom részvételének biztosítása céljából az Unió intézményei, szervei és hivatalai munkájuk során a nyitottság elvének lehető legnagyobb mértékű tiszteletben tartásával járnak el.

(2) Az Európai Parlament ülései nyilvánosak, valamint a Tanács ülései, amikor azokon jogalkotási aktus tervezetéről tanácskoznak, illetve szavaznak, szintén nyilvánosak.

(3) Bármely uniós polgár, valamint valamely tagállamban lakóhellyel, illetve létesítő okirat szerinti székhellyel rendelkező természetes vagy jogi személy jogosult az Unió intézményeinek, szerveinek és hivatalainak dokumentumaihoz hozzáférni az e bekezdésnek megfelelően meghatározandó elvek és feltételek szerint.

Az e dokumentumokhoz való hozzáférési jog általános elveit és köz- vagy magánérdeken alapuló korlátozásait rendes jogalkotási eljárás keretében elfogadott rendeletekben az Európai Parlament és a Tanács határozza meg.

A második albekezdésben említett rendeleteknek megfelelően valamennyi intézmény, szerv és hivatal gondoskodik tevékenységének átláthatóságáról és saját eljárási szabályzatában rögzíti a dokumentumaihoz való hozzáférésre vonatkozó különös rendelkezéseket.

E bekezdést az Európai Unió Bíróságára, az Európai Központi Bankra és az Európai Beruházási Bankra csak annyiban kell alkalmazni, amennyiben igazgatási feladatokat látnak el.

A második albekezdésben említett rendeletekben megállapított feltételek szerint az Európai Parlament és a Tanács biztosítja a jogalkotási eljárásokhoz kapcsolódó dokumentumok nyilvánosságát.

16. cikk

(az EKSz. korábbi 286. cikke)

- (1) Mindenkinek joga van a rá vonatkozó személyes adatok védelméhez.
- (2) A természetes személyeknek az uniós intézmények, szervek és hivatalok által, illetve az uniós jog alkalmazási körébe tartozó tevékenységeik során a személyes adataiknak a tagállamok által végzett feldolgozása tekintetében történő védelmére, valamint az ilyen adatok szabad áramlására vonatkozó szabályokat rendes jogalkotási eljárás keretében az Európai Parlament és a Tanács állapítja meg. E szabályok tiszteletben tartását független hatóságok ellenőrzik.

Az e cikk alapján elfogadott szabályok nem érintik az Európai Unióról szóló szerződés 39. cikkében említett különleges szabályokat.

17. cikk

- (1) Az Unió tiszteletben tartja és nem sérti az egyházak és vallási szervezetek vagy közösségek nemzeti jog szerinti jogállását a tagállamokban.
- (2) Az Unió ugyanígy tiszteletben tartja a világnézeti szervezetek nemzeti jog szerinti jogállását.
- (3) Elismerve identitásukat és különleges hozzájárulásukat, az Unió nyílt, átlátható és rendszeres párbeszédet tart fenn ezekkel az egyházakkal és szervezetekkel.

MÁSODIK RÉSZ

A MEGKÜLÖNBÖZTETÉS TILALMA ÉS AZ UNIÓS POLGÁRSÁG

18. cikk (az EKSz. korábbi 12. cikke)

A Szerződések alkalmazási körében és az abban foglalt különös rendelkezések sérelme nélkül, tilos az állampolgárság alapján történő bármely megkülönböztetés.

Az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében az ilyen megkülönböztetés tilalmára vonatkozó szabályokat fogadhat el.

19. cikk (az EKSz. korábbi 13. cikke)

(1) A Szerződések egyéb rendelkezéseinek sérelme nélkül és a Szerződések által az Unióra átruházott hatáskörök keretén belül a Tanács az Európai Parlament egyetértését követően, különleges jogalkotási eljárás keretében, egyhangúlag megfelelő intézkedéseket tehet a nem, faji vagy etnikai származáson, valláson vagy meggyőződésen, fogyatékonyságon, koron vagy szexuális irányultságon alapuló megkülönböztetés leküzdésére.

(2) Az (1) bekezdéstől eltérve, az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében elfogadhatja a tagállamok által az (1) bekezdésben említett célkitűzések elérése érdekében tett intézkedéseket támogató uniós ösztönző intézkedések alapelveit, kizárva azonban a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek bármilyen összehangolását.

20. cikk (az EKSz. korábbi 17. cikke)

(1) Létrejön az uniós polgárság. Uniós polgár mindenki, aki valamely tagállam állampolgára. Az uniós polgárság kiegészíti és nem helyettesíti a nemzeti állampolgárságot.

(2) Az uniós polgárokat megilletik a Szerződésekben meghatározott jogok, és terhelik az abban megállapított kötelezettségek. Így az uniós polgárok többek között:

- a) jogosultak a tagállamok területén szabadon mozogni és tartózkodni;
- b) választásra jogosultak és választhatók a lakóhelyük szerinti tagállam európai parlamenti és helyhatósági választásain, ugyanolyan feltételekkel, mint az adott tagállam állampolgárai;

- c) jogosultak bármely tagállam diplomáciai vagy konzuli hatóságainak védelmét igénybe venni olyan harmadik ország területén, ahol az állampolgárságuk szerinti tagállam nem rendelkezik képvisellel, ugyanolyan feltételekkel, mint az adott tagállam állampolgárai;
- d) jogosultak petíciót benyújtani az Európai Parlamenthez, az európai ombudsmanhoz folyamodni, valamint arra, hogy a Szerződések nyelveinek valamelyikén az Unió bármely intézményéhez vagy tanácsadó szervéhez forduljanak, és ugyanazon a nyelven választ kapjanak.

Ezek a jogok a Szerződésekben és a végrehajtásukra elfogadott intézkedésekben megállapított feltételekkel és korlátozásokkal gyakorolhatók.

21. cikk

(az EK Sz. korábbi 18. cikke)

- (1) A Szerződésekben és a végrehajtásukra hozott intézkedésekben megállapított korlátozásokkal és feltételekkel minden uniós polgárnak joga van a tagállamok területén való szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz.
- (2) Ha az Unió fellépése bizonyul szükségesnek ahhoz, hogy e célkitűzés megvalósuljon, és a Szerződések nem biztosítják a szükséges hatáskört, az (1) bekezdésben említett jogok gyakorlásának megkönnyítése érdekében az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében rendelkezéseket fogadhat el.
- (3) Az (1) bekezdésben meghatározottakkal azonos célok érdekében, és amennyiben a Szerződések nem biztosítottak hatáskört az ilyen fellépésre, a Tanács különleges jogalkotási eljárás keretében a szociális biztonságra, illetve a szociális védelemre vonatkozó intézkedéseket fogadhat el. A Tanács az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően, egyhangúlag határoz.

22. cikk

(az EK Sz. korábbi 19. cikke)

- (1) Minden uniós polgár, akinek lakóhelye olyan tagállamban van, amelynek nem állampolgára, a lakóhelye szerinti tagállam helyhatósági választásain választójoggal rendelkezik és választható ugyanolyan feltételekkel, mint az adott tagállam állampolgárai. E jog gyakorlásának részletes szabályait a Tanács az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően, különleges jogalkotási eljárás keretében, egyhangú határozattal fogadja el; ezek a szabályok eltérést állapíthatnak meg, amennyiben valamely tagállam sajátos problémái ezt indokolják.
- (2) A 223. cikk (1) bekezdése és az annak végrehajtására elfogadott rendelkezések sérelme nélkül minden uniós polgár, akinek a lakóhelye olyan tagállamban van, amelynek nem állampolgára, a lakóhelye szerinti tagállamban az európai parlamenti választásokon választójoggal rendelkezik és választható ugyanolyan feltételekkel, mint az adott tagállam állampolgárai. E jog gyakorlásának részletes szabályait a Tanács az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően, különleges jogalkotási eljárás keretében, egyhangú határozattal fogadja el; ezek a szabályok eltérést állapíthatnak meg, amennyiben valamely tagállam sajátos problémái ezt indokolják.

23. cikk

(az EK Sz. korábbi 20. cikke)

Olyan harmadik ország területén, ahol az állampolgársága szerinti tagállam nem rendelkezik képviselettel, bármely uniós polgár jogosult bármely tagállam diplomáciai vagy konzuli hatóságainak védelmét igénybe venni ugyanolyan feltételekkel, mint az adott tagállam állampolgárai. A tagállamok elfogadják a szükséges rendelkezéseket, és megkezdik az ilyen védelem biztosításához szükséges nemzetközi tárgyalásokat.

A Tanács az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően különleges jogalkotási eljárás keretében az e védelem megkönnyítéséhez szükséges koordinációs és együttműködési intézkedéseket megállapító irányelveket fogadhat el.

24. cikk

(az EK Sz. korábbi 21. cikke)

Az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében elfogadott rendeletekben megállapítja az Európai Unióról szóló szerződés 11. cikke szerinti polgári kezdeményezésekre alkalmazandó eljárásokra és feltételekre vonatkozó rendelkezéseket, ideértve azt is, hogy a kezdeményezésnek legkevesebb hány tagállam polgáraitól kell származnia.

Minden uniós polgárnak joga van petíciót benyújtani az Európai Parlamenthez a 227. cikknek megfelelően.

Minden uniós polgárnak joga van a 228. cikkben intézményesített ombudsmanhoz fordulni.

Minden uniós polgárnak lehetősége van arra, hogy az Európai Unióról szóló szerződés 55. cikkének (1) bekezdésében említett nyelvek valamelyikén írásban forduljon az e cikkben vagy a szóban forgó szerződés 13. cikkében említett bármely intézményhez vagy szervhez, és ugyanazon a nyelven kapjon választ.

25. cikk

(az EK Sz. korábbi 22. cikke)

A Bizottság minden harmadik évben jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és a Gazdasági és Szociális Bizottságnak e rész rendelkezéseinek alkalmazásáról. Ez a jelentés beszámol az Unió fejlődéséről.

Ennek alapján és a Szerződések egyéb rendelkezéseinek sérelme nélkül a Tanács, az Európai Parlament egyetértését követően, különleges jogalkotási eljárás keretében, egyhangú határozattal rendelkezéseket fogadhat el a 20. cikk (2) bekezdésében felsorolt jogok megerősítésére és kibővítésére. Ezek a rendelkezések csak azt követően lépnek hatályba, hogy azokat a tagállamok saját alkotmányos követelményeiknek megfelelően jóváhagyták.

HARMADIK RÉSZ

AZ UNIÓ BELSŐ POLITIKÁI ÉS TEVÉKENYSÉGEI

I. CÍM

BELSŐ PIAC

26. cikk

(az EK Sz. korábbi 14. cikke)

- (1) Az Unió a Szerződések vonatkozó rendelkezéseinek megfelelően meghozza a belső piac létrehozásához, illetve működésének biztosításához szükséges intézkedéseket.
- (2) A belső piac egy olyan, belső határok nélküli térség, amelyben a Szerződések rendelkezéseivel összhangban biztosított az áruk, a személyek, a szolgáltatások és a tőke szabad mozgása.
- (3) A Tanács a Bizottság javaslata alapján meghatározza az összes érintett ágazat kiegyensúlyozott fejlődésének biztosításához szükséges iránymutatásokat és feltételeket.

27. cikk

(az EK Sz. korábbi 15. cikke)

A Bizottság a 26. cikkben meghatározott célkitűzések megvalósítására irányuló javaslatainak kialakításánál figyelembe veszi azoknak az erőfeszítéseknek a mértékét, amelyeket a különböző fejlettségi szintű gazdaságoknak a belső piac létrehozása érdekében meg kell tenniük, és megfelelő rendelkezéseket javasolhat.

Ha az ilyen rendelkezések eltérésekként jelennek meg, azoknak ideiglenes jellegűeknek kell lenniük, és a belső piac működését csak a lehető legkisebb mértékben zavarhatják.

II. CÍM

AZ ÁRUK SZABAD MOZGÁSA

28. cikk

(az EK Sz. korábbi 23. cikke)

- (1) Az Unió vámuniót alkot, amely a teljes árukereskedelemre kiterjed, és magában foglalja a behozatali és kiviteli vámok, valamint az azokkal azonos hatású díjak tilalmát a tagállamok között, továbbá közös vámtarifa bevezetését harmadik országokkal fenntartott kapcsolataikban.

(2) A 30. cikk és e cím 3. fejezetének rendelkezéseit a tagállamokból származó, továbbá a harmadik országokból érkező és a tagállamokban szabad forgalomban lévő termékekre kell alkalmazni.

29. cikk

(az EK Sz. korábbi 24. cikke)

A harmadik országokból érkező termékek akkor tekinthetők egy tagállamban szabad forgalomban lévőnek, ha az adott tagállamban eleget tettek a behozatal alaki követelményeinek, és a fizetendő vámot vagy az azzal azonos hatású díjakat az adott tagállamban e termékekre beszédtek, és azt sem teljes egészében, sem részben nem térítették vissza.

1. FEJEZET

VÁMUNIO

30. cikk

(az EK Sz. korábbi 25. cikke)

A tagállamok között tilos bármilyen behozatali vagy kiviteli vám és azzal azonos hatású díj. Ezt a tilalmat a fiskális vámokra is alkalmazni kell.

31. cikk

(az EK Sz. korábbi 26. cikke)

A közös vámtarifa vámtételeit a Tanács a Bizottság javaslata alapján állapítja meg.

32. cikk

(az EK Sz. korábbi 27. cikke)

Az e fejezetben rábízott feladatok végrehajtása során a Bizottság a következőket tartja szem előtt:

- a) a tagállamok és harmadik országok közötti kereskedelem előmozdításának szükségessége;
- b) az Unión belüli verseny feltételeinek fejlesztése olyan mértékben, amely a vállalkozások versenyképességének javulásához vezet;
- c) az Unió nyersanyag- és félkésztermék-ellátásával kapcsolatos követelmények; ebben a vonatkozásban a Bizottság ügyel arra, hogy elkerülje a tagállamok közötti verseny feltételeinek torzulását a késztermékek esetében;
- d) a tagállamok gazdaságaiban bekövetkező komoly zavarok elkerülésének, valamint az Unión belüli ésszerű termelésfejlesztés és fogyasztásbővítés biztosításának szükségessége.

2. FEJEZET

VÁMÜGYI EGYÜTTMŰKÖDÉS

33. cikk

(az EKSz. korábbi 135. cikke)

A Szerződések alkalmazási körében az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében intézkedéseket tesz a tagállamok közötti, valamint a tagállamok és a Bizottság közötti vámügyi együttműködés erősítésére.

3. FEJEZET

A TAGÁLLAMOK KÖZÖTTI MENNYISÉGI KORLÁTOZÁSOK TILALMA

34. cikk

(az EKSz. korábbi 28. cikke)

A tagállamok között tilos a behozatalra vonatkozó minden mennyiségi korlátozás és azzal azonos hatású intézkedés.

35. cikk

(az EKSz. korábbi 29. cikke)

A tagállamok között tilos a kivitelre vonatkozó minden mennyiségi korlátozás és azzal azonos hatású intézkedés.

36. cikk

(az EKSz. korábbi 30. cikke)

A 34. és a 35. cikk rendelkezései nem zárják ki a behozatalra, a kivitelre vagy a tranzitárukra vonatkozó olyan tilalmakat vagy korlátozásokat, amelyeket a közkerölcs, a közrend, a közbiztonság, az emberek, az állatok és növények egészségének és életének védelme, a művészi, történelmi vagy régészeti értéket képviselő nemzeti kincsek védelme vagy az ipari és kereskedelmi tulajdon védelme indokol. Ezek a tilalmak és korlátozások azonban nem lehetnek önkényes megkülönböztetés vagy a tagállamok közötti kereskedelem rejtett korlátozásának eszközei.

37. cikk

(az EKSz. korábbi 31. cikke)

(1) A tagállamok minden kereskedelmi jellegű állami monopóliumot kiigazítanak oly módon, hogy az áruk beszerzési és értékesítési feltételeire vonatkozóan a tagállamok állampolgárai között ne álljon fenn megkülönböztetés.

E cikk rendelkezései minden olyan szervre vonatkoznak, amelyen keresztül valamely tagállam jogilag vagy ténylegesen, közvetlenül vagy közvetve ellenőrzi, irányítja vagy érzékelhetően befolyásolja a tagállamok közötti behozatalt vagy kivitelt. Ezeket a rendelkezéseket az állam által másokra átruházott monopóliumokra ugyanúgy alkalmazni kell.

(2) A tagállamok tartózkodnak minden olyan új intézkedés bevezetésétől, amely ellentétes az (1) bekezdésben megállapított elvekkel, vagy amely korlátozza a tagállamok közötti vámok és mennyiségi korlátozások tilalmára vonatkozó cikkek hatályát.

(3) Ha egy kereskedelmi jellegű állami monopólium szabályainak az a célja, hogy megkönnyítse a mezőgazdasági termékek forgalomba hozatalát vagy legjobb áron történő értékesítését, az e cikkben foglalt szabályok alkalmazásakor lépéseket kell tenni annak érdekében, hogy az érintett termelők foglalkoztatására és életszínvonalára vonatkozóan egyenértékű biztosítékot nyújtsanak.

III. CÍM

MEZŐGAZDASÁG ÉS HALÁSZAT

38. cikk

(az EKSz. korábbi 32. cikke)

(1) Az Unió közös mezőgazdasági és halászati politikát határoz meg és hajt végre.

A belső piac kiterjed a mezőgazdaságra és a halászatra, valamint a mezőgazdasági termékek kereskedelmére. „Mezőgazdasági termékek” a termőföld, az állattenyésztés és a halászat termékei, valamint az ezekhez a termékekhez közvetlenül kapcsolódó első feldolgozási szint termékei. A közös agrárpolitikára vagy a mezőgazdaságra vonatkozó utalásokat, valamint a „mezőgazdasági”, illetve az „agrár-” kifejezéseket úgy kell értelmezni, mint amelyek a halászatot is magukban foglalják, figyelembe véve ezen ágazat sajátos jellemzőit.

(2) Ha a 39–44. cikk másként nem rendelkezik, a belső piac létrehozására, illetve működésére megállapított szabályokat a mezőgazdasági termékekre is alkalmazni kell.

(3) A 39–44. cikk rendelkezéseinek hatálya alá tartozó termékeket az I. melléklet sorolja fel.

(4) A mezőgazdasági termékek belső piaca működésének és fejlődésének együtt kell járnia egy közös agrárpolitika létrehozásával.

39. cikk

(az EKSz. korábbi 33. cikke)

(1) A közös agrárpolitika célkitűzései a következők:

a) a mezőgazdasági termelékenység növelése a műszaki fejlődés előmozdításával, valamint a mezőgazdasági termelés ésszerű fejlesztésének és a termelési tényezők, így különösen a munkaerő lehető legjobb hasznosításának biztosításával;

- b) ily módon a mezőgazdasági népesség megfelelő életszínvonalának biztosítása, különösen a mezőgazdaságban dolgozók egy főre jutó jövedelmének növelésével;
- c) a piacok stabilizálása;
- d) az ellátás hozzáférhetőségének biztosítása;
- e) a fogyasztók elfogadható ár ellenében történő ellátásának biztosítása;

(2) A közös agrárpolitika és az alkalmazásához szükséges különleges módszerek kidolgozása során figyelembe kell venni:

- a) a mezőgazdasági tevékenységnek a mezőgazdaság társadalmi szerkezetéből és a különböző mezőgazdasági régiók közötti szerkezeti és természeti egyenlőtlenségekből adódó sajátos természetét;
- b) a megfelelő kiigazítások fokozatos megvalósításának szükségességét;
- c) azt a tényt, hogy a tagállamokban a mezőgazdaság a gazdaság egészéhez szorosan kapcsolódó ágazat.

40. cikk

(az EKSz. korábbi 34. cikke)

(1) A 39. cikkben megfogalmazott célkitűzések elérése érdekében létre kell hozni a mezőgazdasági piacok közös szervezését.

Ez a piacszervezés, az érintett terméktől függően, az alábbi formák valamelyikét ölti:

- a) közös versenyszabályok;
- b) a különböző nemzeti piaci rendtartások kötelező összehangolása;
- c) egy európai piaci rendtartás.

(2) Az (1) bekezdés értelmében létrehozott közös piacszervezés a 39. cikkben megfogalmazott célkitűzések eléréséhez szükséges minden intézkedést magában foglalhat, így különösen árszabályozást, különböző termékek előállításához és piaci értékesítéséhez nyújtott támogatást, raktározási és készletgazdálkodási szabályokat, valamint közös mechanizmust a behozatal és a kivitel stabilizálására.

A közös piacszervezés a 39. cikkben meghatározott célkitűzések megvalósítására korlátozódik, és a termelők vagy a fogyasztók közötti minden megkülönböztetést kizár az Unión belül.

Egy esetleges közös árpolitikának közös ismérveken és egységes számítási módszereken kell alapulnia.

(3) Az (1) bekezdésben említett közös piacszerzés célkitűzéseinek elérése érdekében egy vagy több mezőgazdasági orientációs és garanciaalap hozható létre.

41. cikk

(az EK Sz. korábbi 35. cikke)

A 39. cikkben megfogalmazott célkitűzések elérése érdekében a közös agrárpolitika keretében rendelkezni lehet különösen:

- a) a szakképzés, a kutatás és a mezőgazdasági ismeretek terjesztésének területén az erőfeszítések eredményes összehangolásáról, amely magában foglalhatja projektek vagy intézmények közös finanszírozását;
- b) közös intézkedésekről bizonyos termékek fogyasztásának előmozdítására.

42. cikk

(az EK Sz. korábbi 36. cikke)

A versenyszabályokról szóló fejezet rendelkezései a mezőgazdasági termékek termelésére és kereskedelmére csak olyan mértékben vonatkoznak, ahogyan azt a 39. cikkben megfogalmazott célkitűzések figyelembevételével az Európai Parlament és a Tanács a 43. cikk (2) bekezdésének rendelkezései keretében és az ott megállapított eljárással összhangban meghatározza.

A Tanács a Bizottság javaslata alapján támogatás nyújtását engedélyezheti:

- a) szerkezeti vagy természeti feltételek miatt hátrányos helyzetben lévő üzemek védelméhez;
- b) gazdaságfejlesztési programok keretében.

43. cikk

(az EK Sz. korábbi 37. cikke)

(1) A Bizottság javaslatokat terjeszt elő a közös agrárpolitika kidolgozására és végrehajtására, beleértve a nemzeti rendtartásoknak a 40. cikk (1) bekezdésében említett közös piacszerzés egyik formájával történő felváltását, továbbá az e címben meghatározott intézkedések végrehajtására.

Ezekben a javaslatokban figyelembe kell venni az e címben említett mezőgazdasági kérdések egymással való kölcsönös összefüggését.

(2) A 40. cikk (1) bekezdésében előírt közös piacszerzést, továbbá a közös agrárpolitika és a közös halászati politika célkitűzéseinek megvalósításához szükséges egyéb rendelkezéseket a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően rendes jogalkotási eljárás keretében az Európai Parlament és a Tanács állapítja meg.

(3) A Tanács, a Bizottság javaslata alapján, intézkedéseket fogad el az árak, a lefölözések, a támogatások és a mennyiségi korlátozások rögzítésére, továbbá a halászati lehetőségek meghatározására és elosztására vonatkozóan.

(4) A (2) bekezdésnek megfelelően a nemzeti piaci rendtartásokat a 40. cikk (1) bekezdése szerinti közös piacszerzés válthatja fel, ha

- a) a közös piacszerzés azoknak az ilyen intézkedést ellenző tagállamoknak, amelyek a kérdéses termeléssel kapcsolatban saját nemzeti piaci rendtartással rendelkeznek, az érintett termelők foglalkoztatására és életszínvonalára vonatkozóan egyenértékű biztosítékot nyújt; ennek során a lehetséges alkalmazkodás és a szükséges szakosodás ütemét is figyelembe kell venni, és
- b) ez a közös piacszerzés a nemzeti piacon fennálló feltételekhez hasonló feltételeket biztosít az Unión belüli kereskedelem számára.

(5) Ha egyes nyersanyagokra vonatkozóan a közös piacszerzést azt megelőzően hozzák létre, hogy a megfelelő feldolgozott termékekre már létezne közös piacszerzés, a harmadik országokba irányuló kivitelre szánt feldolgozott termékekhez felhasznált nyersanyagok az Unión kívülről is behozhatók.

44. cikk

(az EKSz. korábbi 38. cikke)

Ha egy tagállamban valamely termék olyan nemzeti piaci rendtartás vagy azzal azonos hatású nemzeti szabályozás hatálya alá tartozik, amely egy másik tagállam hasonló termékének versenyhelyzetét hátrányosan befolyásolja, a tagállamok kiegyenlítő díjat számolnak fel az abból a tagállamból érkező behozatalra, amelyben ilyen rendtartás vagy szabályozás létezik, kivéve ha ez utóbbi állam a kivitelre kiegyenlítő díjat alkalmaz.

A Bizottság ezeknek a díjaknak az összegét az egyensúly helyreállításához szükséges mértékben állapítja meg, és egyéb intézkedéseket is engedélyezhet, amelyeknek feltételeit és részleteit maga határozza meg.

IV. CÍM

A SZEMÉLYEK, A SZOLGÁLTATÁSOK ÉS A TŐKE SZABAD MOZGÁSA

1. FEJEZET

MUNKAVÁLLALÓK

45. cikk

(az EKSz. korábbi 39. cikke)

(1) Az Unión belül biztosítani kell a munkavállalók szabad mozgását.

(2) A munkavállalók szabad mozgása magában foglalja az állampolgárság alapján történő minden megkülönböztetés megszüntetését a tagállamok munkavállalói között a foglalkoztatás, a javadalmazás, valamint az egyéb munka- és foglalkoztatási feltételek tekintetében.

(3) A közrendi, közbiztonsági vagy közegészségügyi okok alapján indokolt korlátozásokra is figyelemmel, a munkavállalók szabad mozgása jogot biztosít a munkavállalónak arra, hogy:

- a) tényleges állásajánlatokra jelentkezzen;
- b) e célból a tagállamok területén szabadon mozogjon;
- c) munkavállalás céljából valamely tagállamban tartózkodjon az adott tagállam állampolgárainak foglalkoztatására vonatkozó törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseknek megfelelően;
- d) egy tagállamban történő alkalmazását követően a Bizottság által rendeletekben meghatározott feltételek mellett az adott tagállam területén maradjon.

(4) E cikk rendelkezései nem vonatkoznak a közszolgálatban történő foglalkoztatásra.

46. cikk

(az EK Sz. korábbi 40. cikke)

Az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében és a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően irányelvek vagy rendeletek formájában megállapítja azokat az intézkedéseket, amelyek ahhoz szükségesek, hogy a munkavállalók 45. cikkben meghatározott szabad mozgását megvalósítsák, különösen:

- a) a nemzeti foglalkoztatási szolgálatok közötti szoros együttműködés biztosításával;
- b) azoknak a közigazgatási eljárásoknak és gyakorlatnak, valamint a betölthető állások megszerzéséhez előírt időtartamoknak a megszüntetésével, amelyek nemzeti jogszabályokon vagy a tagállamok között korábban megkötött megállapodásokon alapulnak, és amelyek fenntartása a munkavállalók szabad mozgásának megvalósulását akadályozná;
- c) azoknak a betölthető állások megszerzéséhez előírt időtartamoknak és egyéb korlátozásoknak a megszüntetésével, amelyek nemzeti jogszabályokon vagy a tagállamok között korábban megkötött megállapodásokon alapulnak, és amelyek más tagállamok munkavállalói részére a saját munkavállalókra irányadóktól eltérő feltételeket írnak elő a munkahely szabad megválasztására vonatkozóan;
- d) megfelelő mechanizmusok kialakításával, amelyek összekapcsolják a munkaerő-piaci keresletet és kínálatot, valamint elősegítik e téren az egyensúly kialakítását oly módon, hogy a különböző régiókban és iparágakban elkerülhető legyen az életszínvonal és a foglalkoztatási szint komoly veszélyeztetése.

47. cikk

(az EK Sz. korábbi 41. cikke)

A tagállamok közös program keretében ösztönzik a fiatal munkavállalók cseréjét.

48. cikk

(az EK Sz. korábbi 42. cikke)

Az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében a szociális biztonság területén elfogadja azokat az intézkedéseket, amelyek a munkavállalók szabad mozgásának biztosításához szükségesek; e célból olyan eszközrendszert hoz létre, amely a migráns munkavállalók és önálló vállalkozók, valamint az azok jogán jogosultak számára biztosítja

- a) a különböző országok jogszabályai szerint figyelembe vehető összes időszak összevonását a juttatásokhoz való jog megszerzése és fenntartása, valamint a juttatások összegének kiszámítása céljából;
- b) a juttatások kifizetését a tagállamok területén lakó személyek számára.

Amennyiben a Tanács egy tagja kijelenti, hogy valamely első bekezdés szerinti jogalkotási aktus tervezete szociális biztonsági rendszerének fontos vonatkozásait érintené – ideértve annak alkalmazási körét, költségét vagy finanszírozási rendszerét –, vagy befolyásolná e rendszer pénzügyi egyensúlyát, kérheti, hogy a kérdést terjesszék az Európai Tanács elé. Ebben az esetben a rendes jogalkotási eljárást fel kell függeszteni. A felfüggesztéstől számított négy hónapon belül az Európai Tanács, a kérdés megvitatása után:

- a) a tervezetet visszautalja a Tanács elé, amely megszünteti a rendes jogalkotási eljárás felfüggesztését, vagy
- b) semmilyen intézkedést nem tesz, vagy új javaslat benyújtására kéri fel a Bizottságot; ebben az esetben az eredetileg javasolt jogi aktust el nem fogadottnak kell tekinteni.

2. FEJEZET

LETELEPEDÉSI JOG

49. cikk

(az EK Sz. korábbi 43. cikke)

Az alábbiakban megállapított rendelkezéseknek megfelelően tilos a valamely tagállam állampolgárainak egy másik tagállam területén történő szabad letelepedésére vonatkozó minden korlátozás. Ezt a rendelkezést azokra a korlátozásokra is alkalmazni kell, amelyek képviseletnek, fióktelepnek vagy leányvállalatnak egy tagállam valamely tagállamban letelepedett állampolgára által történő alapítására vonatkoznak.

A szabad letelepedés magában foglalja a jogot gazdasági tevékenység önálló vállalkozóként történő megkezdésére és folytatására, vállalkozások, így különösen az 54. cikk második bekezdése szerinti társaságok alapítására és irányítására, a letelepedés országának joga által a saját állampolgáira előírt feltételek szerint, figyelemmel a tőkére vonatkozó fejezet rendelkezéseire is.

50. cikk

(az EK Sz. korábbi 44. cikke)

(1) Az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében és a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően irányelveket bocsát ki a letelepedési szabadság valamely meghatározott tevékenység tekintetében történő megvalósítása érdekében.

(2) Az Európai Parlament, a Tanács, illetve a Bizottság a fenti rendelkezésekben számára megállapított feladatokat különösen azáltal látja el, hogy:

- a) főszabályként elsőbbségi elbánást biztosít olyan tevékenységek számára, amelyeknél a letelepedés szabadsága különös mértékben előmozdítja a termelés és a kereskedelem fejlődését;
- b) szoros együttműködést biztosít a tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságai között a különböző tevékenységek Unión belüli sajátos helyzetének megismerése érdekében;
- c) eltörli azokat a nemzeti jogszabályokon vagy a tagállamok között korábban kötött megállapodásokon alapuló közigazgatási eljárásokat és gyakorlatot, amelyek fenntartása a letelepedés szabadságának akadályát képezné;
- d) biztosítja, hogy valamely tagállamnak egy másik tagállam területén alkalmazott munkavállalói önálló vállalkozói tevékenység folytatása céljából ez utóbbi állam területén maradhassanak, amennyiben megfelelnek azoknak a feltételeknek, amelyeket teljesíteniük kellene, ha abban az időpontban lépnének a másik tagállam területére, amikor az ilyen tevékenységet meg kívánják kezdeni;
- e) lehetővé teszi valamely tagállam állampolgára számára, hogy egy másik tagállam területén ingatlantulajdont szerezzen és használjon, amennyiben ez nem ellentétes a 39. cikk (2) bekezdésében megállapított elvekkel;
- f) megvalósítja a letelepedési szabadság korlátozásainak fokozatos eltörlését minden érintett tevékenységi ágban, egyrészt a képviseletek, fióktelepek vagy leányvállalatok valamely tagállam területén történő létrehozásának feltételeit, másrészt az ilyen képviseletek, fióktelepek és leányvállalatok irányító és ellenőrző tisztségeinek az anyalétesítmény személyzete által történő betöltésére vonatkozó feltételeket illetően;
- g) a szükséges mértékben összehangolja azokat a biztosítékokat, amelyeket a tagállamok az 54. cikk második bekezdése szerinti társaságoktól a tagok és harmadik személyek érdekeinek védelme céljából megkövetelnek, annak érdekében, hogy az ilyen biztosítékokat egyenértékűvé tegyék az Unión belül;
- h) megbizonyosodik arról, hogy a tagállamok által nyújtott támogatások nem torzítják-e a letelepedés feltételeit.

51. cikk

(az EK Sz. korábbi 45. cikke)

Valamely tagállamban a közhatalom gyakorlásához tartósan vagy időlegesen kapcsolódó tevékenységekre e fejezet rendelkezései az adott tagállam vonatkozásában nem alkalmazhatók.

Az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében úgy rendelkezhet, hogy e fejezet rendelkezései bizonyos tevékenységekre nem alkalmazhatók.

52. cikk

(az EKSz. korábbi 46. cikke)

(1) E fejezet rendelkezései és az azok alapján hozott intézkedések nem érintik azoknak a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseknek az alkalmazhatóságát, amelyek közrendi, közbiztonsági vagy közegészségügyi okokból különleges elbánást írnak elő a külföldi állampolgárokra nézve.

(2) Az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében irányelveket bocsát ki a fent említett rendelkezések összehangolása céljából.

53. cikk

(az EKSz. korábbi 47. cikke)

(1) Az Európai Parlament és a Tanács az önálló vállalkozói tevékenység megkezdésének és folytatásának megkönnyítése érdekében rendes jogalkotási eljárás keretében irányelveket bocsát ki az oklevelek, a bizonyítványok és a képesítés megszerzéséről szóló egyéb tanúsítványok kölcsönös elismerése, valamint a tagállamok önálló vállalkozói tevékenység megkezdésére és folytatására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek összehangolása céljából.

(2) Az orvosi és egyéb gyógyító, valamint a gyógyszerészeti szakmák esetében a korlátozások fokozatos megszüntetése az e szakmáknak a különböző tagállamokban történő gyakorlására vonatkozó feltételek összehangolásától függ.

53. cikk

(az EKSz. korábbi 48. cikke)

Valamely tagállam jogszabályai alapján létrehozott olyan társaság, amelynek létesítő okirat szerinti székhelye, központi ügyvezetése vagy üzleti tevékenységének fő helye az Unió területén van, e fejezet alkalmazása szempontjából ugyanolyan elbánásban részesül, mint azok a természetes személyek, akik a tagállamok állampolgárai.

„Társaság” a polgári vagy kereskedelmi jog alapján létrejött társaság, beleértve a szövetkezeteket és a közjog vagy a magánjog hatálya alá tartozó más jogi személyeket, kivéve a nonprofit szervezeteket.

55. cikk

(az EKSz. korábbi 294. cikke)

A tagállamok – a Szerződések egyéb rendelkezései alkalmazásának sérelme nélkül – az 54. cikk értelmében vett társaságok tőkéjében való részesedést illetően ugyanolyan elbánásban részesítik a többi tagállam állampolgárait, mint a saját állampolgáraikat.

3. FEJEZET SZOLGÁLTATÁSOK

56. cikk (az EKSz. korábbi 49. cikke)

Az alábbiakban megállapított rendelkezéseknek megfelelően tilos az Unión belüli szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó minden korlátozás a tagállamok olyan állampolgárai tekintetében, akik nem abban a tagállamban letelepedettek, mint a szolgáltatást igénybe vevő személy.

Az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében e fejezet rendelkezéseit kiterjesztheti harmadik országok olyan állampolgáira, akik szolgáltatásokat nyújtanak és az Unió területén letelepedettek.

57. cikk (az EKSz. korábbi 50. cikke)

A Szerződések alkalmazásában „szolgáltatás” a rendszerint díjazás ellenében nyújtott szolgáltatás, ha nem tartozik az áruk, a tőke és a személyek szabad mozgására vonatkozó rendelkezések hatálya alá.

Szolgáltatásnak minősülnek különösen:

- a) az ipari jellegű tevékenységek;
- b) a kereskedelmi jellegű tevékenységek;
- c) a kézműipari tevékenységek;
- d) a szabadfoglalkozásuként végzett tevékenységek.

A letelepedési jogra vonatkozó fejezet rendelkezéseinek sérelme nélkül a szolgáltatást nyújtó személy a szolgáltatásnyújtás érdekében tevékenységét ideiglenesen a szolgáltatásnyújtás helye szerinti tagállamban is folytathatja az ezen állam saját állampolgáira irányadó feltételek szerint.

58. cikk (az EKSz. korábbi 51. cikke)

(1) A közlekedés területén a szolgáltatásnyújtás szabadságára a közlekedésre vonatkozó cím rendelkezései az irányadók.

(2) A tőkemozgásokkal kapcsolatos banki és biztosítási szolgáltatások liberalizációja a tőkemozgások liberalizációjával összhangban valósul meg.

59. cikk

(az EKSz. korábbi 52. cikke)

(1) Az Európai Parlament és a Tanács a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően, rendes jogalkotási eljárás keretében irányelveket bocsát ki valamely meghatározott szolgáltatás liberalizációjának az elérése érdekében.

(2) Az (1) bekezdésben említett irányelvek tekintetében főszabályként azok a szolgáltatások élveznek elsőbbséget, amelyek közvetlen hatást gyakorolnak a termelési költségekre, vagy amelyek liberalizációja hozzájárul a termékek kereskedelmének előmozdításához.

60. cikk

(az EKSz. korábbi 53. cikke)

A tagállamok törekednek arra, hogy az 59. cikk (1) bekezdése alapján kibocsátott irányelvek által előirányzott mértéken túl is vállalják a szolgáltatások liberalizációját, amennyiben általános gazdasági helyzetük és az érintett gazdasági ágazat helyzete ezt lehetővé teszi.

A Bizottság ennek érdekében ajánlásokat tesz az érintett tagállamoknak.

61. cikk

(az EKSz. korábbi 54. cikke)

A szolgáltatásnyújtás szabadságára vonatkozó korlátozások eltörléséig a tagállamok ezeket a korlátozásokat állampolgárság vagy lakóhely alapján történő különbségtétel nélkül alkalmazzák az 56. cikk első bekezdése értelmében szolgáltatást nyújtó minden személyre.

62. cikk

(az EKSz. korábbi 55. cikke)

Az 51–54. cikk rendelkezéseit az e fejezet által szabályozott kérdésekre is alkalmazni kell.

4. FEJEZET**TŐKE- ÉS FIZETÉSI MŰVELETEK****63. cikk**

(az EKSz. korábbi 56. cikke)

(1) E fejezet rendelkezéseinek keretei között tilos a tagállamok, valamint a tagállamok és harmadik országok közötti tőkemozgásra vonatkozó minden korlátozás.

(2) E fejezet rendelkezéseinek keretei között tilos a tagállamok, valamint a tagállamok és harmadik országok közötti fizetési műveletekre vonatkozó minden korlátozás.

64. cikk

(az EK Sz. korábbi 57. cikke)

(1) A 63. cikk rendelkezései nem érintik azoknak a nemzeti vagy uniós jogszabályok alapján 1993. december 31-én hatályban lévő korlátozásoknak a harmadik országokra történő alkalmazását, amelyeket a harmadik országokba irányuló vagy onnan származó olyan tőkemozgás tekintetében fogadtak el, amely közvetlen befektetéssel – az ingatlanbefektetéseket is beleértve –, letelepedéssel, pénzügyi szolgáltatások nyújtásával vagy értékpapírok tőkepiacokra történő bevezetésével függ össze. A Bulgária, Észtország és Magyarország nemzeti jogszabályai alapján hatályban lévő korlátozások vonatkozásában ez az időpont 1999. december 31.

(2) A tagállamok és harmadik országok közötti szabad tőkemozgás lehető legnagyobb mértékű megvalósítására törekedve és e szerződés egyéb fejezeteinek sérelme nélkül az Európai Parlament és a Tanács a rendes jogalkotási eljárás keretében intézkedéseket hoz a harmadik országokba irányuló vagy onnan származó olyan tőkemozgásra vonatkozóan, amely közvetlen befektetéssel – az ingatlanbefektetéseket is beleértve –, letelepedéssel, pénzügyi szolgáltatások nyújtásával vagy értékpapírok tőkepiacra történő bevezetésével függ össze.

(3) A (2) bekezdéstől eltérve, az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően, különleges jogalkotási eljárás keretében, egyhangúlag eljárva kizárólag a Tanács fogadhat el olyan intézkedéseket, amelyek az uniós jogban visszalépést jelentenek a harmadik országokba irányuló vagy onnan származó tőkemozgás liberalizációja tekintetében.

65. cikk

(az EK Sz. korábbi 58. cikke)

(1) A 63. cikk rendelkezései nem érintik a tagállamoknak azt a jogát, hogy:

- a) alkalmazzák adójoguk azon vonatkozó rendelkezéseit, amelyek a lakóhely vagy a tőkebefektetés helye alapján az adózók között különbséget tesznek;
- b) meghozzák a szükséges intézkedéseket a nemzeti törvények és rendeletek megsértésének megakadályozására, különösen az adózás és a pénzügyi szervezetek prudenciális felügyelete terén, vagy hogy eljárásokat alakítsanak ki a tőkemozgások igazgatási vagy statisztikai célú bejelentésére, illetve hogy a közrend vagy a közbiztonság által indokolt intézkedéseket hozzanak.

(2) E fejezet rendelkezései nem érintik a letelepedési jogra vonatkozó és a Szerződésekkel összeegyeztethető korlátozások alkalmazhatóságát.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben említett intézkedések és eljárások nem szolgálhatnak a 63. cikkben meghatározott szabad tőkemozgásra és fizetési műveletekre vonatkozó önkényes megkülönböztetés vagy rejtett korlátozás eszközül.

(4) A 64. cikk (3) bekezdése szerinti intézkedés hiányában a Bizottság, illetve – amennyiben az érintett tagállam kérelmétől számított három hónapon belül a Bizottság nem fogad el határozatot – a Tanács határozatban megállapíthatja, hogy a tagállamok valamelyike által elfogadott, egy vagy több harmadik országot érintő korlátozó adóügyi intézkedéseket a Szerződésekkel összeegyeztethetőnek kell tekinteni, amennyiben azokat valamely uniós célkitűzés indokolja, és a belső piac megfelelő működésével összeegyeztethetők. A Tanács, a tagállamok valamelyikének kérelmére, egyhangúlag határoz.

66. cikk

(az EKSz. korábbi 59. cikke)

Ha rendkívüli körülmények fennállása esetén a harmadik országokba irányuló vagy onnan származó tőkemozgás a gazdasági és monetáris unió működésében súlyos nehézségeket okoz vagy azzal fenyeget, a Tanács a Bizottság javaslata alapján, az Európai Központi Bankkal folytatott konzultációt követően védintézkedéseket hozhat harmadik országokkal szemben hat hónapot meg nem haladó időszakra, amennyiben ezek az intézkedések feltétlenül szükségesek.

V. CÍM

A SZABADSÁGON, A BIZTONSÁGON ÉS A JOG ÉRVÉNYESÜLÉSÉN ALAPULÓ TÉRSÉG

1. FEJEZET

ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

67. cikk

(az EKSz. korábbi 61. cikke és az EUSz. korábbi 29. cikke)

(1) Az Unió egy, a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térséget alkot, amelyben tiszteletben tartják az alapvető jogokat és a tagállamok eltérő jogrendszereit és jogi hagyományait.

(2) Az Unió biztosítja a személyek belső határokon történő ellenőrzések alóli mentességét, továbbá a menekültügy, a bevándorlás és a külső határok ellenőrzése terén a tagállamok közötti szolidaritáson alapuló olyan közös politikát alakít ki, amely a harmadik országok állampolgáraival szemben méltányos bánásmódot biztosít. E cím alkalmazásában a hontalan személyeket harmadik ország állampolgárának kell tekinteni.

(3) Az Unió a bűncselekmények, a rasszizmus és az idegengyűlölet megelőzésére és leküzdésére irányuló intézkedésekkel, valamint a rendőri, az igazságügyi és az egyéb, hatáskörrel rendelkező hatóságok koordinációjára és együttműködésére irányuló intézkedésekkel, továbbá a büntetőügyekben hozott bírósági határozatok kölcsönös elismerése és – amennyiben szükséges – a büntető jogszabályok közelítése révén a biztonság magas szintjének garantálásán munkálkodik.

(4) Az Unió – különösen a polgári ügyekben hozott bírósági és bíróságon kívüli határozatok kölcsönös elismerésének elvével – megkönnyíti az igazságszolgáltatáshoz való hozzáférést.

68. cikk

Az Európai Tanács meghatározza a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségen belüli jogalkotási és operatív programok tervezésére vonatkozó stratégiai iránymutatásokat.

69. cikk

A nemzeti parlamentek a szubszidiaritás és az arányosság elvének alkalmazásáról szóló jegyzőkönyvben foglaltaknak megfelelően gondoskodnak arról, hogy a 4. és 5. fejezet keretében benyújtott jogalkotási javaslatok és kezdeményezések összhangban legyenek a szubszidiaritás és az arányosság elvével.

70. cikk

A 258., a 259. és a 260. cikk sérelme nélkül a Tanács a Bizottság javaslata alapján intézkedéseket fogadhat el, amelyekben megállapítja azokat a szabályokat, amelyek szerint a tagállamok a Bizottsággal együttműködve – különösen a kölcsönös elismerés elvének teljes körű alkalmazását elősegítendő – elvégzik az e címbe említett uniós politikák tagállami hatóságok általi végrehajtásának objektív és pártatlan értékelését. Az értékelés tartalmáról és eredményéről tájékoztatni kell az Európai Parlamentet és a nemzeti parlamenteket.

71. cikk

(az EUSz. korábbi 36. cikke)

A belső biztonságra vonatkozó operatív együttműködés unión belüli előmozdításának és erősítésének biztosítására a Tanácson belül egy állandó bizottság jön létre. A 240. cikk sérelme nélkül e bizottság segíti a hatáskörrel rendelkező tagállami hatóságok intézkedéseinek összehangolását. E bizottság munkájába be lehet vonni az Unió érintett szerveinek és hivatalainak képviselőit. A bizottság munkájáról folyamatosan tájékoztatni kell az Európai Parlamentet és a nemzeti parlamenteket.

72. cikk

(az EKSz. korábbi 64. cikkének (1) bekezdése és az EUSz. 33. cikke)

E cím nem érinti a közrend fenntartásával, illetve a belső biztonság megőrzésével kapcsolatos tagállami hatáskörök gyakorlását.

73. cikk

A tagállamok számára nyitva áll a lehetőség, hogy egymás között és saját hatáskörükben, az általuk legcélszerűbbnek ítélt módon közigazgatásaiknak a nemzeti biztonság védelméért felelős, hatáskörrel rendelkező szervezeti egységei közötti együttműködés és koordináció formáit megszervezzék.

74. cikk

(az EKSz. korábbi 66. cikke)

A Tanács intézkedéseket fogad el a tagállamok illetékes szervezeti egységei között, illetve az ezen egységek és a Bizottság között az e cím által szabályozott területeken történő igazgatási együttműködés biztosítására. A Tanács, a 76. cikkre is figyelemmel, a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően határoz.

75. cikk

(az EKSz. korábbi 60. cikke)

Ha az a 67. cikkben megállapított célkitűzések elérése, a terrorizmus és az ahhoz kapcsolódó tevékenységek megelőzése és az azok elleni küzdelem érdekében szükséges, az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében, rendeletekben meghatározza a tőkemozgások és a fizetési műveletek terén meghozott közigazgatási intézkedések, így például a természetes és jogi személyek, csoportok vagy nem állami, illetve államisággal nem rendelkező entitások birtokában vagy tulajdonában lévő, illetve őket illető pénzkészletek, pénzügyi eszközök és gazdasági jövedelmek befagyasztásának kereteit.

A Tanács a Bizottság javaslata alapján elfogadja az első bekezdésben említett keret végrehajtásához szükséges intézkedéseket.

Az ebben a cikkben említett jogi aktusok magukban foglalják a jogi biztosítékokra vonatkozó szükséges rendelkezéseket.

76. cikk

A 4. és 5. fejezetben említett jogi aktusokat, valamint a 74. cikkben meghatározott, az e fejezetekben említett területeken az igazgatási együttműködést biztosító intézkedéseket:

- a) a Bizottság javaslata alapján vagy
- b) a tagállamok egynegyedének kezdeményezése alapján kell elfogadni.

2. FEJEZET**A HATÁROK ELLENŐRZÉSÉVEL, A MENEKÜLTÜGGYEL ÉS A
BEVÁNDORLÁSSAL KAPCSOLATOS POLITIKÁK****77. cikk**

(az EKSz. korábbi 62. cikke)

(1) Az Unió olyan politikát alakít ki, amelynek célja:

- a) annak biztosítása, hogy a belső határok átlépésekor a személyek, állampolgárságuktól függetlenül, mentesüljenek mindenfajta ellenőrzés alól,

- b) a személyek ellenőrzésének és a határátlépések eredményes felügyeletének biztosítása a külső határokon,
- c) a külső határok integrált határőrizeti rendszerének fokozatos bevezetése.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak céljából az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében intézkedéseket állapít meg a következőkre vonatkozóan:

- a) a vízumokra és az egyéb rövid távú tartózkodásra jogosító tartózkodási engedélyekre vonatkozó közös politika,
- b) azok az ellenőrzések, amelyeknek a külső határokat átlépő személyeket alá kell vetni,
- c) azok a feltételek, amely mellett harmadik országok állampolgárai rövid ideig szabadon mozoghatnak az Unión belül,
- d) a külső határok integrált határőrizeti rendszerének fokozatos bevezetéséhez szükséges valamennyi intézkedés,
- e) a személyek – állampolgárságuktól független – mentessége mindenfajta ellenőrzés alól a belső határok átlépésekor.

(3) Ha az Unió fellépése szükségesnek bizonyul a 20. cikk (2) bekezdésének a) pontjában említett jog gyakorlásának megkönnyítéséhez, és amennyiben a Szerződések nem biztosítottak hatáskört az ilyen fellépésre, a Tanács különleges jogalkotási eljárás keretében az útlevelekre, személyazonosító igazolványokra, tartózkodási engedélyekre vagy bármilyen egyéb ilyen jellegű okmányra vonatkozó intézkedéseket fogadhat el. A Tanács az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően, egyhangúlag határoz.

(4) E cikk nem érinti a tagállamok arra vonatkozó hatáskörét, hogy a nemzetközi joggal összhangban megállapítsák földrajzi határaikat.

78. cikk

(az EKSz. korábbi 63. cikkének 1. és 2. pontja és a 64. cikkének (2) bekezdése)

(1) Az Unió közös menekültügyi, kiegészítő és ideiglenes védelem nyújtására vonatkozó politikát alakít azzal a céllal, hogy a nemzetközi védelmet igénylő harmadik országbeli állampolgárok mindegyike számára megfelelő jogállást kínáljon és biztosítsa a visszaküldés tilalma elvének tiszteletben tartását. E politikának összhangban kell lennie a menekültek jogállásáról szóló, 1951. július 28-ai genfi egyezményvel és az 1967. január 31-ei jegyzőkönyvvel, valamint az egyéb vonatkozó szerződésekkel.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak céljából az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében intézkedéseket állapít meg egy közös európai menekültügyi rendszer létrehozása céljából, amely a következőket foglalja magában:

- a) az Unió egészén belül érvényes, egységes menekült jogállás a harmadik országok állampolgárai számára,
- b) egységes kiegészítő védelmet biztosító jogállás a harmadik országok azon állampolgárai számára, akiknek, anélkül hogy európai menekült jogállást kapnának, nemzetközi védelemre van szükségük,

- c) közös rendszer a lakóhelyüket elhagyni kényszerült személyek tömeges beáramlása esetén e személyek ideiglenes védelmére,
- d) közös eljárások az egységes menekült-, vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállás megadására és visszavonására vonatkozóan,
- e) a menedékjog vagy kiegészítő védelem iránti kérelem elbírálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó kritériumok és eljárások,
- f) előírások a menedékkérők és a kiegészítő védelmet kérők befogadásának feltételeire vonatkozóan,
- g) partnerség és együttműködés a harmadik országokkal a menedékkérők, illetve a kiegészítő vagy ideiglenes védelmet kérő személyek beáramlásának kezelése céljából.

(3) Ha egy vagy több tagállam olyan szükséghelyzettel szembesül, amelyet harmadik országok állampolgárainak hirtelen beáramlása jellemez, a Tanács a Bizottság javaslata alapján az érintett tagállam vagy tagállamok érdekében átmeneti intézkedéseket fogadhat el. A Tanács az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően határoz.

79. cikk

(az EKSz. korábbi 63. cikkének 3. és 4. pontja)

(1) Az Unió közös bevándorlási politikát alakít ki, amelynek célja a migrációs hullámok hatékony kezelése azok minden szakaszában, méltányos bánásmód biztosítása a harmadik országok azon állampolgárai számára, akik jogszerűen tartózkodnak valamely tagállamban, valamint az illegális bevándorlás és az emberkereskedelem megelőzése és az ezek elleni megerősített küzdelem.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak céljából az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében intézkedéseket állapít meg a következőkre vonatkozóan:

- a) a beutazás és a tartózkodás feltételei, valamint a hosszú távú tartózkodásra jogosító vízumok és a hosszú távú tartózkodási engedélyek tagállamok által történő kiadására vonatkozó szabályok, beleértve a családegyesítési célúakat is,
- b) a tagállamok valamelyikében jogszerűen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok jogainak meghatározása, ideértve a más tagállamokban való szabad mozgásra és tartózkodásra irányadó feltételeket is,
- c) illegális bevándorlás és jogellenes tartózkodás, beleértve a jogellenesen tartózkodó személyek kitoloncolását és repatriálását is,
- d) küzdelem az emberkereskedelem, különösen a nők és gyermekek kereskedelme ellen.

(3) Az Unió harmadik országokkal megállapodásokat köthet a területén tartózkodó olyan személyek származási vagy abba az országba való visszafogadása érdekében, ahonnan érkeztek, akik a tagállamok egyikének területére való belépés vagy tartózkodás feltételeinek eleve nem, vagy már nem felelnek meg.

(4) Az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében intézkedéseket állapíthat meg – kizárva azonban a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek bármilyen harmonizációját – azoknak a tagállami intézkedéseknek az ösztönzésére és támogatására, amelyek a területükön jogszerűen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok beilleszkedésének elősegítésére irányulnak.

(5) E cikk nem érinti a tagállamok jogát arra, hogy meghatározzák, harmadik országok hány olyan állampolgárát engedik be területükre, akik a harmadik országból azzal a szándékkal érkeznek, hogy önálló vállalkozóként vagy alkalmazottként vállaljanak munkát.

80. cikk

Az Unió e fejezetben meghatározott politikáira és azok végrehajtására a szolidaritás és a felelősség tagállamok közötti igazságos elosztásának elve az irányadó, ideértve annak pénzügyi vonatkozásait is. Az Unió e fejezet alapján elfogadott jogi aktusaiban, minden olyan esetben, amikor erre szükség van, megfelelő módon rendelkezni kell ennek az elvnek az alkalmazásáról.

3. FEJEZET

IGAZSÁGÜGYI EGYÜTTMŰKÖDÉS POLGÁRI ÜGYEKBEN

81. cikk

(az EKSz. korábbi 65. cikke)

(1) Az Unió a határokon átnyúló vonatkozású polgári ügyek tekintetében igazságügyi együttműködést alakít ki, amely a bírósági és bíróságon kívüli határozatok kölcsönös elismerésének elvén alapul. Ennek az együttműködésnek a keretében olyan intézkedések is elfogadhatók, amelyek célja a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek közelítése.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak céljából az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében intézkedéseket állapít meg – különösen, ha ez a belső piac megfelelő működéséhez szükséges –, biztosítandó a következőket:

- a) a bírósági és bíróságon kívüli ügyekben hozott határozatok tagállamok közötti kölcsönös elismerése és azok végrehajtása,
- b) a bírósági és bíróságon kívüli iratok határokon túlra történő kézbesítése,
- c) a tagállamokban alkalmazandó kollíziós, illetve joghatóságra vonatkozó szabályok összeegyeztethetősége,
- d) együttműködés a bizonyításfelvétel terén,
- e) az igazságszolgáltatáshoz való tényleges hozzáférés,
- f) a polgári eljárások zökkenőmentes lefolytatását gátló akadályok megszüntetése, szükség esetén a tagállamokban alkalmazandó polgári eljárásjogi szabályok összeegyeztethetőségének előmozdításával,

- g) alternatív módszerek kidolgozása a jogviták rendezésére,
- h) a bírák, ügyészek és az igazságszolgáltatási alkalmazottak képzésének támogatása.

(3) A (2) bekezdéstől eltérve, a több államra kiterjedő vonatkozású családjogi kérdésekre vonatkozó intézkedéseket különleges jogalkotási eljárás keretében a Tanács állapítja meg. A Tanács az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően, egyhangúlag határoz.

A Tanács a Bizottság javaslata alapján határozatot fogadhat el, amelyben meghatározza a több államra kiterjedő vonatkozású családjogi kérdések azon területeit, amelyek esetében a rendes jogalkotási eljárást kell alkalmazni. A Tanács az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően, egyhangúlag határoz.

A második albekezdésben említett javaslatról értesíteni kell a nemzeti parlamenteket. Ha valamely nemzeti parlament az értesítés időpontjától számított hat hónapon belül kifogást emel a javaslattal szemben, a határozat nem fogadható el. Kifogás hiányában a Tanács a határozatot elfogadhatja.

4. FEJEZET

IGAZSÁGÜGYI EGYÜTTMŰKÖDÉS BÜNTETŐÜGYEKBEN

82. cikk

(az EUSz. korábbi 31. cikke)

(1) Az Unióban a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés a büntetőügyekben hozott bírósági ítéletek és határozatok kölcsönös elismerésének elvén alapul, és magában foglalja a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek közelítését a (2) bekezdésben és a 83. cikkben említett területeken.

Az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében intézkedéseket állapít meg, amelyek célja:

- a) a bírósági ítéletek és határozatok minden formájának az Unió egészén belüli kölcsönös elismerését biztosító szabályok és eljárások megállapítása,
- b) a tagállamok közötti joghatósági összeütközések megelőzése és rendezése,
- c) a bírák, ügyészek és az igazságügyi alkalmazottak képzésének támogatása,
- d) a tagállamok igazságügyi vagy annak megfelelő hatóságai közötti együttműködés megkönnyítése a büntetőeljárások keretében és a határozatok végrehajtása terén.

(2) Amilyen mértékben az a több államra kiterjedő vonatkozású büntetőügyekben a bírósági ítéletek és határozatok kölcsönös elismerésének, valamint a rendőrségi és igazságügyi együttműködésnek a megkönnyítése érdekében szükséges, az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében elfogadott irányelvekben szabályozási minimumokat állapíthat meg. E szabályoknak figyelembe kell venniük a tagállamok jogi hagyományai és jogrendszerei közötti különbségeket.

E szabályozási minimumok a következőkre vonatkoznak:

- a) a bizonyítékok tagállamok közötti kölcsönös elfogadhatósága,
- b) a személyek jogai a büntetőeljárásban,
- c) a bűncselekmények sértettjeinek jogai,
- d) a büntetőeljárás egyéb olyan külön vonatkozásai, amelyeket a Tanács határozatban előzetesen ilyenként határozott meg; az ilyen határozat elfogadásakor a Tanács az Európai Parlament egyetértését követően, egyhangúlag határoz.

Az ebben a bekezdésben említett szabályozási minimumoknak az elfogadása nem akadályozza meg a tagállamokat abban, hogy a személyek számára magasabb szintű védelmet biztosító intézkedéseket tartsanak fenn, vagy vezessenek be.

(3) Amennyiben a Tanács egy tagjának megítélése szerint valamely (2) bekezdés szerinti irányelvtervezet büntető igazságügyi rendszerének alapvető vonatkozásait érintené, kérheti, hogy az irányelvtervezetet terjesszék az Európai Tanács elé. Ebben az esetben a rendes jogalkotási eljárást fel kell függeszteni. A kérdés megvitatását követően és konszenzus elérése esetén az Európai Tanács a felfüggesztéstől számított négy hónapon belül a tervezetet visszautalja a Tanács elé, amely megszünteti a rendes jogalkotási eljárás felfüggesztését.

Ugyanezen határidőn belül, egyet nem értés esetén, és ha legalább kilenc tagállam megerősített együttműködést kíván létrehozni az adott irányelvtervezet alapján, ezek a tagállamok ennek megfelelő bejelentést tesznek az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és a Bizottságnak. Ebben az esetben a megerősített együttműködés folytatására vonatkozóan az Európai Unióról szóló szerződés 20. cikke (2) bekezdésében, illetve e szerződés 329. cikke (1) bekezdésében előírt felhatalmazást megadottnak kell tekinteni, és a megerősített együttműködésre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

83. cikk

(az EUSz. korábbi 31. cikke)

(1) Az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében elfogadott irányelvekben szabályozási minimumokat állapíthat meg a bűncselekményi tényállások és a büntetési tételek meghatározására vonatkozóan az olyan különösen súlyos bűncselekmények esetében, amelyek jellegüknél vagy hatásuknál fogva a több államra kiterjedő vonatkozásúak, illetve amelyek esetében különösen szükséges, hogy az ellenük folytatott küzdelem közös alapokon nyugodjék.

Ezek a bűncselekményi területek a következők: terrorizmus, emberkereskedelem és a nők és gyermekek szexuális kizsákmányolása, tiltott kábítószer-kereskedelem, tiltott fegyverkereskedelem, pénzmosás, korrupció, pénz és egyéb fizetőeszközök hamisítása, számítógépes bűnözés és szervezett bűnözés.

A bűnözés alakulásának függvényében a Tanács határozatban egyéb bűncselekményi területekről állapíthatja meg, hogy azok megfelelnek az e bekezdésben meghatározott feltételeknek. Erről a Tanács az Európai Parlament egyetértését követően, egyhangúlag határoz.

(2) Ha valamely harmonizációs intézkedések hatálya alá tartozó területen az Unió politikájának eredményes végrehajtásához elengedhetetlen a tagállamok büntetőügyekre vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek közelítése, irányelvekben szabályozási minimumokat lehet megállapítani e területen a bűncselekményi tényállások és a büntetési tételek meghatározására vonatkozóan. A 76. cikk sérelme nélkül az ilyen irányelveket ugyanazon rendes vagy különleges jogalkotási eljárás keretében kell elfogadni, mint amely szerint az említett harmonizációs intézkedéseket elfogadták.

(3) Amennyiben a Tanács valamely tagjának megítélése szerint valamely (1) vagy (2) bekezdésben említett irányelvtervezet büntető igazságügyi rendszerének alapvető vonatkozásait érintené, kérheti, hogy az irányelvtervezetet terjesszék az Európai Tanács elé. Ebben az esetben a rendes jogalkotási eljárást fel kell függeszteni. A kérdés megvitatását követően és konszenzus elérése esetén az Európai Tanács a felfüggesztéstől számított négy hónapon belül a tervezetet visszautalja a Tanács elé, amely megszünteti a rendes jogalkotási eljárás felfüggesztését.

Ugyanezen határidőn belül, egyet nem értés esetén, és ha legalább kilenc tagállam megerősített együttműködést kíván létrehozni az adott irányelvtervezet alapján, ezek a tagállamok ennek megfelelő bejelentést tesznek az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és a Bizottságnak. Ebben az esetben a megerősített együttműködés folytatására vonatkozóan az Európai Unióról szóló szerződés 20. cikke (2) bekezdésében, illetve e szerződés 329. cikke (1) bekezdésében előírt felhatalmazást megadottnak kell tekinteni, és a megerősített együttműködésre vonatkozó intézkedéseket kell alkalmazni.

84. cikk

Az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében intézkedéseket állapíthat meg a bűnmegelőzés terén a tagállami intézkedések előmozdítására és támogatására, kizárva azonban a tagállamok törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek bármilyen harmonizációját.

85. cikk

(az EUSz. korábbi 31. cikke)

(1) Az Eurojust feladata a két vagy több tagállamot érintő, illetve a közös alapokon való bűnüldözést szükségessé tevő súlyos bűncselekmények kivizsgálására, valamint az ezekkel kapcsolatos büntetőeljárás lefolytatására hatáskörrel rendelkező nemzeti bűnüldöző hatóságok közötti megfelelő koordináció és együttműködés támogatása és erősítése a nemzeti hatóságok, illetve az Europol által végzett operatív cselekmények és az általuk szolgáltatott információk alapján.

Ebben az összefüggésben az Eurojust felépítését, működését, tevékenységi területét és feladatait rendes jogalkotási eljárás keretében elfogadott rendeletekben az Európai Parlament és a Tanács határozza meg. E feladatok a következőket foglalhatják magukban:

- a) az illetékes nemzeti hatóságok által lefolytatandó nyomozások megindítása, illetve javaslattétel a nemzeti hatóságok által lefolytatandó bűnvádi eljárások megindítására különösen az Unió pénzügyi érdekeit sértő bűncselekmények vonatkozásában,
- b) az a) pontban említett nyomozások és bűnvádi eljárások kezdeményezésének összehangolása,
- c) az igazságügyi együttműködés erősítése, többek között a joghatósági összeütközések feloldása, valamint az Európai Igazságügyi Hálózattal való szoros együttműködés révén.

E rendeletekben kell továbbá meghatározni azokat a szabályokat, amelyek alapján az Európai Parlament és a nemzeti parlamentek részt vesznek az Eurojust tevékenységének értékelésében.

(2) Az (1) bekezdésben említett büntetőeljárások során, a 81. cikk sérelme nélkül, a hivatalos eljárási cselekményeket a tagállamok hatáskörrel rendelkező tisztviselői fogatosítják.

86. cikk

(1) Az Unió pénzügyi érdekeit sértő bűncselekmények üldözésére a Tanács különleges jogalkotási eljárás keretében elfogadott rendeletekben az Eurojustból Európai Ügyészséget hozhat létre. A Tanács az Európai Parlament egyetértését követően, egyhangúlag határoz.

Ha nincs egyhangúság, legalább kilenc tagállam kérheti, hogy a rendelettervezetet terjesszék az Európai Tanács elé. Ebben az esetben a Tanácsban folytatott eljárást fel kell függeszteni. A kérdés megvitatását követően és konszenzus elérése esetén az Európai Tanács a felfüggesztéstől számított négy hónapon belül a tervezetet visszautalja elfogadásra a Tanács elé.

Ugyanezen határidőn belül, egyet nem értés esetén, és ha legalább kilenc tagállam megerősített együttműködést kíván létrehozni az adott rendelettervezet alapján, ezek a tagállamok ennek megfelelő bejelentést tesznek az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és a Bizottságnak. Ebben az esetben a megerősített együttműködés folytatására vonatkozóan az Európai Unióról szóló szerződés 20. cikke (2) bekezdésében, illetve e szerződés 329. cikke (1) bekezdésében előírt felhatalmazást megadottnak kell tekinteni, és a megerősített együttműködésre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

(2) Az Európai Ügyészség hatáskörrel rendelkezik – adott esetben az Europollal együttműködve – az Unió pénzügyi érdekeit sértő bűncselekmények tetteseinek és részeseinek felkutatására, velük szemben a nyomozás lefolytatására és bíróság elé állításukra az (1) bekezdésben előírt rendeletben meghatározottak szerint. Az ilyen bűncselekmények vonatkozásában a tagállamok hatáskörrel rendelkező bíróságai előtt a vádhatósági feladatokat az Európai Ügyészség látja el.

(3) Az (1) bekezdésben említett rendeletek meghatározzák az Európai Ügyészség jogállását, feladatainak ellátására irányadó feltételeket, a tevékenységét szabályozó eljárási szabályokat és a bizonyítékok elfogadhatóságának szabályait, valamint a feladatai ellátása során végzett eljárási cselekményeinek bíróság általi felülvizsgálatára vonatkozó szabályokat.

(4) Az Európai Tanács ezzel egyidejűleg vagy ezt követően határozatban, annak érdekében, hogy az Európai Ügyészség hatáskörét kiterjessze a több államra kiterjedő vonatkozású súlyos bűncselekményekre, az (1) bekezdést és ebből következően – a több tagállamot érintő súlyos bűncselekmények tetteseit és részeseit illetően – a (2) bekezdést módosíthatja. Az Európai Tanács az Európai Parlament egyetértését és a Bizottsággal folytatott konzultációt követően, egyhangúlag határoz.

5. FEJEZET

RENDŐRSÉGI EGYÜTTMŰKÖDÉS

87. cikk

(az EUSz. korábbi 30. cikke)

(1) Az Unió rendőrségi együttműködést alakít ki, amelyben részt vesz a tagállamok valamennyi hatáskörrel rendelkező hatósága, köztük a tagállamok rendőrségei, vámhatóságai és a bűncselekmények megelőzésére és felderítésére szakosodott egyéb bűnüldöző szolgálatai.

(2) Az (1) bekezdésben foglaltak céljából az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében intézkedéseket állapíthat meg a következőkre vonatkozóan:

- a) a releváns információk összegyűjtése, tárolása, feldolgozása, elemzése és cseréje,
- b) az állomány képzésének támogatása, valamint együttműködés az állomány egymás közötti cseréje, a felszerelések használata és a kriminalisztikai kutatások terén,
- c) a szervezett bűnözés súlyos formáinak felderítésére vonatkozó közös nyomozási technikák.

(3) A Tanács különleges jogalkotási eljárás keretében intézkedéseket állapíthat meg az e cikkben említett hatóságok közötti operatív együttműködésre vonatkozóan. A Tanács az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően egyhangúlag határoz.

Ha nincs egyhangúság, legalább kilenc tagállam kérheti, hogy az intézkedések tervezetét terjesszék az Európai Tanács elé. Ebben az esetben a Tanácsban folytatott eljárást fel kell függeszteni. A kérdés megvitatását követően és konszenzus elérése esetén az Európai Tanács a felfüggesztéstől számított négy hónapon belül a tervezetet visszautalja elfogadásra a Tanács elé.

Ugyanezen határidőn belül, egyet nem értés esetén, és ha legalább kilenc tagállam megerősített együttműködést kíván létrehozni az adott intézkedéstervezet alapján, ezek a tagállamok ennek megfelelő bejelentést tesznek az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és a Bizottságnak. Ebben az esetben a megerősített együttműködés folytatására vonatkozóan az Európai Unióról szóló szerződés 20. cikke (2) bekezdésében, illetve e szerződés 329. cikk (1) bekezdésében előírt felhatalmazást megadottnak kell tekinteni, és a megerősített együttműködésre vonatkozó rendelkezéseket kell alkalmazni.

A második és harmadik albekezdésben meghatározott különleges eljárás nem alkalmazandó azon jogi aktusokra, amelyek a schengeni vívmányok továbbfejlesztésének minősülnek.

88. cikk

(az EUSz. korábbi 30. cikke)

(1) Az Europol feladata, hogy támogassa és erősítse a tagállamok rendőri hatóságainak és egyéb bűnüldöző szolgálatainak tevékenységét, valamint a közöttük folytatott kölcsönös együttműködést a két vagy több tagállamot érintő bűncselekmények és a terrorizmus, valamint az uniós politikák alkalmazási körébe tartozó közös érdekeket sértő bűnözési formák megelőzése és üldözése terén.

(2) Az Europol felépítését, működését, tevékenységi területét és feladatait rendes jogalkotási eljárás keretében elfogadott rendeletekben az Európai Parlament és a Tanács határozza meg. E feladatok a következőket foglalhatják magukban:

- a) az információk, így különösen a tagállamok vagy harmadik országok hatóságai, illetve az Unión kívüli szervezetek által szolgáltatott információk összegyűjtése, tárolása, feldolgozása, elemzése és cseréje,
- b) a tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságaival közösen vagy közös nyomozócsoportok keretében végzett nyomozati és operatív tevékenységek összehangolása, megszervezése és végrehajtása, adott esetben az Eurojusttal kapcsolatot tartva.

E rendeletek határozzák meg azokat az eljárásokat, amelyek szerint az Európai Parlament – a nemzeti parlamentekkel közösen – ellenőrzi az Europol tevékenységét.

(3) Az Europol által végzett operatív cselekményeket annak a tagállamnak a hatóságaival kapcsolatot tartva és velük egyetértésben kell végrehajtani, amelynek területét ezek a cselekmények érintették. Kényszerítő intézkedések alkalmazására kizárólag a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok jogosultak.

89. cikk

(az EUSz. korábbi 32. cikke)

A Tanács különleges jogalkotási eljárás keretében meghatározza azokat a feltételeket és korlátokat, amelyek mellett a tagállamoknak a 82. és 87. cikkben említett hatáskörrel rendelkező hatóságai egy másik tagállam területén – annak hatóságaival kapcsolatot tartva és velük egyetértésben – intézkedéseket foganatosíthatnak. A Tanács az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően, egyhangúlag határoz.

VI. CÍM

KÖZLEKEDÉS

90. cikk (az EK Sz. korábbi 70. cikke)

A Szerződések célkitűzéseit az e címben szabályozott területen egy közös közlekedéspolitika keretében kell végrehajtani.

91. cikk (az EK Sz. korábbi 71. cikke)

(1) A 90. cikk végrehajtása céljából és a közlekedés sajátosságainak figyelembevételével az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében, a Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően meghatározza:

- a) a valamely tagállam területére irányuló vagy onnan kiinduló, illetve egy vagy több tagállam területén áthaladó nemzetközi közlekedésre alkalmazandó közös szabályokat;
- b) azokat a feltételeket, amelyek mellett valamely tagállamban egy ott nem honos fuvarozó közlekedési szolgáltatásokat végezhet;
- c) a közlekedés biztonságát javító intézkedéseket;
- d) az egyéb megfelelő rendelkezéseket.

(2) Az (1) bekezdésben említett intézkedések elfogadásakor figyelembe kell venni azokat az eseteket, ahol az intézkedések alkalmazása egyes régiókban súlyosan befolyásolhatja az életszínvonalat, a foglalkoztatási szintet, illetve a közlekedési eszközök és infrastruktúra működtetését.

92. cikk (az EK Sz. korábbi 72. cikke)

A 91. cikk (1) bekezdésében említett rendelkezések meghozataláig az erre a területre 1958. január 1-jén, illetve csatlakozó államoknál a csatlakozásuk időpontjában irányadó különböző rendelkezéseket a Tanács által egyhangúlag elfogadott, eltérést biztosító intézkedés hiányában egyetlen tagállam sem változtathatja meg oly módon, hogy azok más tagállamok fuvarozóit a belföldi fuvarozóknál – akár közvetlenül, akár közvetve – hátrányosabban érintsék.

93. cikk

(az EKSz. korábbi 73. cikke)

A Szerződésekkel összeegyeztethetők azok a támogatások, amelyek megfelelnek a közlekedés összehangolására irányuló igényeknek, vagy amelyek a közszolgáltatás fogalmában benne rejlő bizonyos kötelezettségek terheinek megtérítését szolgálják.

94. cikk

(az EKSz. korábbi 74. cikke)

A Szerződések keretei között a fuvarozási díjakra és feltételekre vonatkozóan elfogadott intézkedéseknek figyelembe kell venniük a fuvarozók gazdasági körülményeit.

95. cikk

(az EKSz. korábbi 75. cikke)

(1) Az Unión belüli közlekedés terén tilos minden olyan megkülönböztetés, amely abban nyilvánul meg, hogy a fuvarozók azonos áruk azonos viszonylatban történő fuvarozása esetén különböző díjakat és feltételeket állapítanak meg az áru származási országa vagy rendeltetési helye alapján.

(2) Az (1) bekezdés nem zárja ki, hogy az Európai Parlament és a Tanács a 91. cikk (1) bekezdése alapján egyéb intézkedéseket fogadjon el.

(3) A Tanács a Bizottság javaslata alapján, az Európai Parlamenttel és a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően megállapítja az (1) bekezdés rendelkezéseinek végrehajtására vonatkozó szabályokat.

A Tanács mindenekelőtt megállapíthatja azokat a rendelkezéseket, amelyek ahhoz szükségesek, hogy az Unió intézményei az (1) bekezdésben megállapított szabály betartását biztosítani tudják, továbbá hogy az ebből származó előnyöket a felhasználók teljes mértékben élvezhessék.

(4) A Bizottság saját kezdeményezésére vagy valamely tagállam kérelmére az (1) bekezdés hatálya alá tartozó valamennyi megkülönböztetést megvizsgálja, és az érintett tagállamokkal folytatott konzultációt követően, a (3) bekezdés rendelkezéseinek megfelelően megállapított szabályok keretei között meghozza a szükséges határozatokat.

96. cikk

(az EKSz. korábbi 76. cikke)

(1) A tagállamok az Unión belüli közlekedés tekintetében nem állapíthatnak meg olyan díjat vagy feltételt, amely egy vagy több vállalkozás vagy iparág támogatásának vagy védelmének valamely elemét foglalja magában, kivéve ha a Bizottság ezt engedélyezi.

(2) A Bizottság saját kezdeményezésére vagy valamely tagállam kérelmére megvizsgálja az (1) bekezdésben említett díjakat és feltételeket, figyelembe véve különösen a megfelelő regionális gazdaságpolitika követelményeit, a gazdasági fejlődésben elmaradt területek szükségleteit és a politikai körülmények által súlyosan érintett területek problémáit egyrészt, valamint a díjaknak és feltételeknek a különböző közlekedési módok közötti versenyre gyakorolt hatását másrészt.

A valamennyi érintett tagállammal folytatott konzultációt követően a Bizottság meghozza a szükséges határozatokat.

(3) Az (1) bekezdésben előírt tilalom nem vonatkozik a versenytarifákra.

97. cikk

(az EK Sz. korábbi 77. cikke)

A fuvarozók által a határátlépéssel összefüggésben a fuvardíjakon felül felszámított költségek vagy díjak nem léphetnek túl egy ésszerű szintet, figyelembe véve a határátlépéssel ténylegesen felmerült költségeket is.

A tagállamok törekednek ezeknek a költségeknek a fokozatos csökkentésére.

A Bizottság e cikk alkalmazására ajánlásokat tehet a tagállamoknak.

98. cikk

(az EK Sz. korábbi 78. cikke)

E cím rendelkezései nem akadályozzák a Németországi Szövetségi Köztársaságban hozott intézkedések alkalmazását, amennyiben azokra olyan gazdasági hátrányok ellensúlyozása érdekében van szükség, amelyeket Németország felosztása okozott a Szövetségi Köztársaság e felosztás által érintett egyes területeinek gazdaságában. Öt évvel a Lisszaboni Szerződés hatálybalépését követően e cikket a Tanács a Bizottság javaslata alapján elfogadott határozattal hatályon kívül helyezheti.

99. cikk

(az EK Sz. korábbi 79. cikke)

A Bizottság mellett a tagállamok kormányai által kijelölt szakértőkből álló tanácsadó bizottságot kell létrehozni. A Bizottság, amennyiben szükségesnek tartja, konzultál ezzel a bizottsággal a közlekedési kérdésekről.

100. cikk

(az EK Sz. korábbi 80. cikke)

(1) E cím rendelkezéseit a vasúti, közúti és belvízi közlekedésre kell alkalmazni.

(2) Az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében megfelelő rendelkezéseket állapíthat meg a tengeri és légi közlekedésre vonatkozóan. Az Európai Parlament és a Tanács a Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően határoz.

VII. CÍM

A VERSENYRE, AZ ADÓZÁSRA ÉS A JOGSZABÁLYOK KÖZELÍTÉSÉRE VONATKOZÓ KÖZÖS SZABÁLYOK

1. FEJEZET

VERSENYSZABÁLYOK

1. SZAKASZ

VÁLLALKOZÁSOKRA VONATKOZÓ SZABÁLYOK

101. cikk

(az EK Sz. korábbi 81. cikke)

(1) A belső piaccal összeegyeztethetetlen és tilos minden olyan vállalkozások közötti megállapodás, vállalkozások társulásai által hozott döntés és összehangolt magatartás, amely hatással lehet a tagállamok közötti kereskedelemre, és amelynek célja vagy hatása a belső piacon belüli verseny megakadályozása, korlátozása vagy torzítása, így különösen:

- a) a beszerzési vagy eladási árak, illetve bármely egyéb üzleti feltétel közvetlen vagy közvetett rögzítése;
- b) a termelés, az értékesítés, a műszaki fejlesztés vagy a befektetés korlátozása vagy ellenőrzése;
- c) a piacok vagy a beszerzési források felosztása;
- d) egyenértékű ügyletek esetén eltérő feltételek alkalmazása az üzletfelekkel szemben, ami által azok hátrányos versenyhelyzetbe kerülnek;
- e) a szerződések megkötésének függővé tétele olyan kiegészítő kötelezettségeknek a másik fél részéről történő vállalásától, amelyek sem természetüknél fogva, sem a kereskedelmi szokások szerint nem tartoznak a szerződés tárgyához.

(2) Az e cikk alapján tiltott megállapodás vagy döntés semmis.

(3) Az (1) bekezdés rendelkezéseinek alkalmazásától azonban el lehet tekinteni az olyan esetekben, amikor

- vállalkozások közötti megállapodás vagy megállapodások csoportja;
- vállalkozások társulásai által hozott döntés vagy döntések csoportja;

— összehangolt magatartás vagy összehangolt magatartások csoportja

hozzájárul az áruk termelésének vagy forgalmazásának javításához, illetve a műszaki vagy gazdasági fejlődés előmozdításához, ugyanakkor lehetővé teszi a fogyasztók méltányos részesedését a belőle eredő előnyből anélkül, hogy:

- a) az érintett vállalkozásokra olyan korlátozásokat róna, amelyek e célok eléréséhez nem nélkülözhetetlenek;
- b) lehetővé tenné ezeknek a vállalkozásoknak, hogy a kérdéses áruk jelentős része tekintetében megszüntessék a versenyt.

102. cikk
(az EKSz. korábbi 82. cikke)

A belső piaccal összeegyeztethetetlen és tilos egy vagy több vállalkozásnak a belső piacon vagy annak jelentős részén meglévő erőfölényével való visszaélése, amennyiben ez hatással lehet a tagállamok közötti kereskedelemre.

Ilyen visszaélésnek minősül különösen:

- a) tisztességtelen beszerzési vagy eladási árak, illetve egyéb tisztességtelen üzleti feltételek közvetlen vagy közvetett kikötése;
- b) a termelés, az értékesítés vagy a műszaki fejlesztés korlátozása a fogyasztók kárára;
- c) egyenértékű ügyletek esetén eltérő feltételek alkalmazása az üzletfelekkel szemben, ami által azok hátrányos versenyhelyzetbe kerülnek;
- d) a szerződések megkötésének függővé tétele olyan kiegészítő kötelezettségeknek a másik fél részéről történő vállalásától, amelyek sem természetüknél fogva, sem a kereskedelmi szokások szerint nem tartoznak a szerződés tárgyához.

103. cikk
(az EKSz. korábbi 83. cikke)

(1) A 101. és 102. cikkben meghatározott elvek érvényre juttatását szolgáló megfelelő rendeleteket vagy irányelveket a Tanács a Bizottság javaslata alapján, az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően állapítja meg.

(2) Az (1) bekezdésben említett rendeletek vagy irányelvek célja különösen:

- a) a 101. cikk (1) bekezdésében és a 102. cikkben megállapított tilalmak betartásának biztosítása pénzbírság vagy kényszerítő bírság előírásával;

- b) a 101. cikk (3) bekezdésének alkalmazására részletes szabályok megállapítása, figyelembe véve egyrészt a hatékony felügyelet biztosításának, másrészt a hatósági ellenőrzés lehető legnagyobb mértékű egyszerűsítésének szükségességét;
- c) szükség esetén a 101. és 102. cikk rendelkezései hatályának meghatározása a gazdaság különböző ágazataiban;
- d) a Bizottság, illetve az Európai Unió Bírósága e bekezdés rendelkezéseinek alkalmazása terén betöltendő feladatainak meghatározása;
- e) a nemzeti jogszabályok és az e szakaszban foglalt, illetve az e cikk alapján elfogadott rendelkezések közötti kapcsolat meghatározása.

104. cikk

(az EKSz. korábbi 84. cikke)

A 103. cikk alapján elfogadott rendelkezések hatálybalépéséig a tagállamok hatósági országuk jogának megfelelően, valamint a 101. cikk, különösen annak (3) bekezdése, és a 102. cikk rendelkezéseinek megfelelően döntenek a megállapodások, döntések és összehangolt magatartások megengedhetőségéről, valamint a belső piacon meglévő erőfölénnyel való visszaélésről.

105. cikk

(az EKSz. korábbi 85. cikke)

(1) A 104. cikk sérelme nélkül a Bizottság biztosítja a 101. és 102. cikkben megállapított elvek alkalmazását. Egy tagállam kérelmére vagy hivatalból – együttműködve a tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságaival, amelyek segítséget nyújtanak számára – megvizsgálja azokat az eseteket, ahol fennáll ezen elvek megsértésének a gyanúja. Amennyiben jogsértést állapít meg, javaslatot tesz a jogsértés megszüntetésére irányuló megfelelő intézkedésekre.

(2) Amennyiben a jogsértést nem szüntetik meg, a Bizottság indokolással ellátott határozatában állapítja meg az elvek megsértését. A Bizottság határozatát nyilvánosságra hozhatja, és felhatalmazhatja a tagállamokat arra, hogy megtegyék a helyzet orvoslásához szükséges intézkedéseket, amelyek feltételeit és részleteit a Bizottság határozza meg.

(3) A Bizottság rendeleteket fogadhat el a megállapodások azon csoportjaira vonatkozóan, amelyek tekintetében a Tanács a 103. cikk második bekezdésének b) pontjával összhangban rendeletet vagy irányelvet fogadott el.

106. cikk

(az EKSz. korábbi 86. cikke)

(1) A közzvállalkozások és az olyan vállalkozások esetében, amelyeknek a tagállamok különleges vagy kizárólagos jogokat biztosítanak, a tagállamok nem hozhatnak és nem tarthatnak fenn a Szerződésekkel, különösen az annak 18. és 101–109. cikkében foglalt szabályokkal ellentétes intézkedéseket.

(2) Az általános gazdasági érdekű szolgáltatások működtetésével megbízott vagy a jövedelemtermelő monopólium jellegű vállalkozások olyan mértékben tartoznak a Szerződések szabályai, különösen a versenyszabályok hatálya alá, amennyiben ezek alkalmazása sem jogilag, sem ténylegesen nem akadályozza a rájuk bízott sajátos feladatok végrehajtását. A kereskedelem fejlődését ez nem befolyásolhatja olyan mértékben, amely ellentétes az Unió érdekeivel.

(3) A Bizottság biztosítja e cikk rendelkezéseinek alkalmazását, és szükség esetén megfelelő irányelveket vagy határozatokat intéz a tagállamokhoz.

2. SZAKASZ

ÁLLAMI TÁMOGATÁSOK

107. cikk

(az EK Sz. korábbi 87. cikke)

(1) Ha a Szerződések másként nem rendelkeznek, a belső piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.

(2) A belső piaccal összeegyeztethető:

- a) a magánszemély fogyasztóknak nyújtott szociális jellegű támogatás, feltéve hogy azt a termék származásán alapuló megkülönböztetés nélkül nyújtják;
- b) a természeti csapások vagy más rendkívüli események által okozott károk helyreállítására nyújtott támogatás;
- c) a Németországi Szövetségi Köztársaság Németország felosztása által érintett egyes területei gazdaságának nyújtott támogatás, amennyiben a támogatásra a felosztásból eredő gazdasági hátrányok ellensúlyozásához szükség van. Öt évvel a Lisszaboni Szerződés hatálybalépését követően e pontot a Tanács a Bizottság javaslata alapján elfogadott határozattal hatályon kívül helyezheti.

(3) A belső piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető:

- a) az olyan térségek gazdasági fejlődésének előmozdítására nyújtott támogatás, ahol rendkívül alacsony az életszínvonal vagy jelentős az alulfoglalkoztatottság, valamint a 349. cikkben említett térségek gazdasági fejlődésének előmozdítására nyújtott támogatás, ezek strukturális, gazdasági és társadalmi helyzetére tekintettel;
- b) valamely közös európai érdeket szolgáló fontos projekt megvalósításának előmozdítására vagy egy tagállam gazdaságában bekövetkezett komoly zavar megszüntetésére nyújtott támogatás;

- c) az egyes gazdasági tevékenységek vagy gazdasági területek fejlődését előmozdító támogatás, amennyiben az ilyen támogatás nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket a közös érdekekkel ellentétes mértékben;
- d) a kultúrát és a kulturális örökség megőrzését előmozdító támogatás, ha az az Unión belüli kereskedelmi és versenyfeltételeket nem befolyásolja a közös érdekekkel ellentétes mértékben;
- e) a támogatás olyan egyéb fajtái, amelyeket a Tanács a Bizottság javaslata alapján hozott határozatával határoz meg.

108. cikk

(az EKSz. korábbi 88. cikke)

(1) A Bizottság a tagállamokkal együttműködve folyamatosan vizsgálja a tagállamokban létező támogatási programokat. A Bizottság javaslatot tesz a tagállamoknak a belső piac fokozatos fejlődése vagy működése által megkövetelt megfelelő intézkedések meghozatalára.

(2) Ha a Bizottság – azt követően, hogy felhívta az érintett feleket észrevételeik megtételére – megállapítja, hogy egy állam által vagy állami forrásból nyújtott támogatás a 107. cikk értelmében nem egyeztethető össze a belső piaccal, vagy hogy az ilyen támogatást visszaélészerűen használják fel, úgy határoz, hogy az érintett állam köteles a Bizottság által kitűzött határidőn belül a támogatást megszüntetni vagy módosítani.

Ha az érintett állam a kitűzött határidőn belül nem tesz eleget ennek a határozatnak, a Bizottság vagy bármely érdekelt állam – a 258. és 259. cikk rendelkezéseitől eltérve – közvetlenül az Európai Unió Bíróságához fordulhat.

Valamely tagállam kérelmére a Tanács egyhangúlag úgy határozhat, hogy a tagállam által nyújtott vagy nyújtani kívánt támogatást – a 107. cikk rendelkezéseitől vagy a 109. cikk alapján elfogadott rendeletektől eltérve – a belső piaccal összeegyeztethetőnek kell tekinteni, ha az ilyen határozatot rendkívüli körülmények indokolják. Ha a Bizottság e támogatást illetően már megindította az e bekezdés első albekezdésében említett eljárást, a kérelem tagállam általi benyújtása a Tanácshoz a Tanács álláspontjának kinyilvánításáig az eljárás felfüggesztését eredményezi.

Ha azonban a Tanács a kérelem benyújtásától számított három hónapon belül nem nyilatkozik, az ügyben a Bizottság határoz.

(3) A Bizottságot az észrevételei megtételéhez szükséges időben tájékoztatni kell minden támogatás nyújtására és módosítására irányuló szándékról. Ha a Bizottság úgy ítéli meg, hogy ez a szándék a 107. cikk értelmében nem egyeztethető össze a belső piaccal, haladéktalanul megindítja a (2) bekezdés szerinti eljárást. Amíg ebben az eljárásban végső határozat nem születik, az érintett tagállam a tervezett intézkedéseket nem hajthatja végre.

(4) A Bizottság rendeleteket fogadhat el az állami támogatások azon csoportjaira vonatkozóan, amelyeket a Tanács a 109. cikknek megfelelően az e cikk (3) bekezdésében említett eljárás alól mentesíthetőnek ítélt.

109. cikk
(az EKSz. korábbi 89. cikke)

A Tanács a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően megfelelő rendeleteket alkothat a 107. és 108. cikk alkalmazására, és meghatározhatja különösen a 108. cikk (3) bekezdésének alkalmazási feltételeit, valamint az ez alól az eljárás alól mentesülő támogatási fajtákat.

2. FEJEZET
ADÓRENDELKEZÉSEK

110. cikk
(az EKSz. korábbi 90. cikke)

A tagállamok sem közvetlenül, sem közvetve nem vetnek ki más tagállamok termékeire a hasonló jellegű hazai termékre közvetlenül vagy közvetve kivetett adónál magasabb belső adót.

A tagállamok továbbá nem vetnek ki más tagállamok termékeire olyan természetű belső adót, amely más termékek közvetett védelmét szolgálhatja.

111. cikk
(az EKSz. korábbi 91. cikke)

Egy termék valamely tagállamba történő kivitele esetén a belső adó visszatérítése nem haladhatja meg az erre közvetlenül vagy közvetve kivetett belső adók összegét.

112. cikk
(az EKSz. korábbi 92. cikke)

A forgalmi adóktól, jövedéki adóktól és a közvetett adók egyéb formáitól eltérő közterhek esetén a többi tagállamba irányuló kivitellel összefüggésben nem adhatók mentességek és visszatérítések, valamint a tagállamokból történő behozatallal összefüggésben nem vethetők ki kiegyenlítő díjak, kivéve ha a Tanács a tervezett intézkedéseket a Bizottság javaslata alapján, korlátozott időtartamra előzetesen jóváhagyta.

113. cikk

(az EK Sz. korábbi 93. cikke)

A Tanács az Európai Parlamenttel, valamint a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően, különleges jogalkotási eljárás keretében, egyhangúlag rendelkezéseket fogad el a forgalmi adók, a jövedéki adók és a közvetett adók egyéb formáira vonatkozó jogszabályok olyan mértékű harmonizálására, amennyire az ilyen harmonizáció a belső piac létrehozásához, működéséhez, és a verseny torzulásának elkerüléséhez szükséges.

3. FEJEZET**JOGSZABÁLYOK KÖZELÍTÉSE****114. cikk**

(az EK Sz. korábbi 95. cikke)

(1) Ha a Szerződések másként nem rendelkeznek, a 26. cikkben meghatározott célkitűzések megvalósítására a következő rendelkezéseket kell alkalmazni. Az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében és a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően elfogadja azokat a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek közelítésére vonatkozó intézkedéseket, amelyek tárgya a belső piac megteremtése és működése.

(2) Az (1) bekezdés nem vonatkozik az adózásra, a személyek szabad mozgására, valamint a munkavállalók jogaira és érdekeire vonatkozó rendelkezésekre.

(3) A Bizottság az (1) bekezdésben előírányzott, az egészségügyre, a biztonságra, a környezetvédelemre és a fogyasztóvédelemre vonatkozó javaslataiban a védelem magas szintjét veszi alapul, különös figyelemmel a tudományos tényeken alapuló új fejleményekre. Az Európai Parlament és a Tanács saját hatáskörén belül szintén törekszik e célkitűzés megvalósítására.

(4) Ha valamely harmonizációs intézkedésnek az Európai Parlament és a Tanács, a Tanács vagy a Bizottság általi elfogadását követően egy tagállam a 36. cikkben említett lényeges követelmények alapján vagy a környezet, illetve a munkakörnyezet védelmével kapcsolatosan szükségesnek tartja nemzeti rendelkezések fenntartását, ezekről a rendelkezésekről és a fenntartásuk indokairól értesíti a Bizottságot.

(5) Ezen felül, a (4) bekezdés sérelme nélkül, amennyiben valamely harmonizációs intézkedésnek az Európai Parlament és a Tanács, a Tanács vagy a Bizottság általi elfogadását követően valamely tagállam új tudományos bizonyítékon alapuló, a környezet vagy a munkakörnyezet védelmével kapcsolatos nemzeti rendelkezések bevezetését tartja szükségesnek az adott tagállamra jellemző olyan probléma miatt, amely a harmonizációs intézkedés elfogadása után merült fel, ezekről az előírányzott rendelkezésekről és bevezetésük indokairól értesíti a Bizottságot.

(6) A Bizottság a (4) és (5) bekezdésben említett értesítésektől számított hat hónapon belül a vonatkozó nemzeti rendelkezéseket jóváhagyja vagy elutasítja, miután ellenőrizte, hogy az érintett rendelkezések nem képezik-e a tagállamok közötti önkényes megkülönböztetés eszközét vagy a kereskedelem rejtett korlátozását, valamint hogy nem jelentenek-e akadályt a belső piac működésében.

Amennyiben a Bizottság e határidőn belül nem hoz határozatot, a (4) és (5) bekezdésben említett nemzeti rendelkezéseket jóváhagyottnak kell tekinteni.

Ha az ügy összetettsége indokolja, és az emberi egészséget fenyegető veszély nem áll fenn, a Bizottság értesítheti az érintett tagállamot arról, hogy az ebben a bekezdésben említett határidő legfeljebb további hat hónappal meghosszabbítható.

(7) Ha a (6) bekezdés alapján egy tagállamnak engedélyezték valamely harmonizációs intézkedéstől eltérő nemzeti rendelkezések fenntartását vagy bevezetését, a Bizottság haladéktalanul megvizsgálja, hogy javasolja-e az adott intézkedés kiigazítását.

(8) Ha egy olyan területen, amely korábban harmonizációs intézkedések tárgyát képezte, valamely tagállam különleges közegészségügyi problémát vet fel, erről tájékoztatja a Bizottságot, amely haladéktalanul megvizsgálja, hogy javasoljon-e megfelelő intézkedéseket a Tanácsnak.

(9) A 258. és 259. cikkben megállapított eljárástól eltérve, a Bizottság vagy bármely tagállam közvetlenül az Európai Unió Bíróságához fordulhat, ha megítélése szerint egy másik tagállam az e cikkben biztosított hatáskörével visszaél.

(10) A fentiekben említett harmonizációs intézkedések indokolt esetben védzáradékot tartalmaznak, amely felhatalmazza a tagállamokat arra, hogy a 36. cikkben említett egy vagy több nem gazdasági okból, uniós ellenőrzési eljárás alá tartozó ideiglenes intézkedéseket hozzanak.

115. cikk

(az EKSz. korábbi 94. cikke)

A 114. cikk sérelme nélkül a Tanács az Európai Parlamenttel, valamint a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően, különleges jogalkotási eljárás keretében, egyhangúlag irányelveket fogad el a tagállamok olyan törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek közelítésére, amelyek közvetlenül érintik a belső piac megteremtését vagy működését.

116. cikk

(az EKSz. korábbi 96. cikke)

Ha a Bizottság azt állapítja meg, hogy a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezései közötti különbségek torzítják a közös piaci verseny feltételeit, és hogy ezt a torzulást ki kell küszöbölni, konzultál az érintett tagállamokkal.

Ha ez a konzultáció nem eredményez a torzulás kiküszöbölésére vonatkozó megállapodást, az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében elfogadja a szükséges irányelveket. E célból a Szerződésekben előírt bármilyen egyéb megfelelő intézkedést el lehet fogadni.

117. cikk

(az EKSz. korábbi 97. cikke)

(1) Amennyiben okkal lehet tartani attól, hogy törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezések elfogadása vagy módosítása a 116. cikk értelmében vett torzulást okoz, az így eljárni kívánó tagállam konzultál a Bizottsággal. A tagállamokkal folytatott konzultációt követően a Bizottság ajánlást tesz az érintett államoknak a szóban forgó torzulás elkerülésére alkalmas intézkedésekre vonatkozóan.

(2) Ha az az állam, amely nemzeti rendelkezéseket kíván bevezetni vagy módosítani, nem tesz eleget a neki címzett bizottsági ajánlásnak, a többi tagállamtól nem követelhető meg, hogy e torzulás kiküszöbölése érdekében saját nemzeti rendelkezéseit a 116. cikk értelmében módosítsa. Ha az a tagállam, amely figyelmen kívül hagyta a Bizottság ajánlását, olyan torzulást okoz, amely csak saját magára nézve hátrányos, a 116. cikk rendelkezései nem alkalmazhatók.

118. cikk

A belső piac létrehozása, illetve működése keretében az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében intézkedéseket fogad el a szellemi tulajdonjogok Unión belüli egységes oltalmát biztosító európai oltalmi jogcímek létrehozására, valamint egy uniós szintű központi engedélyezési, koordinációs és ellenőrzési rendszer megteremtésére.

Az európai oltalmi jogcímekre vonatkozó nyelvhasználati rendet a Tanács állapítja meg különleges jogalkotási eljárás keretében elfogadott rendeletekben. A Tanács az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően, egyhangúlag határoz.

VIII. CÍM

GAZDASÁG- ÉS MONETÁRIS POLITIKA

119. cikk

(az EKSz. korábbi 4. cikke)

(1) Az Európai Unióról szóló szerződés 3. cikkében meghatározott célok megvalósítása érdekében a tagállamok és az Unió tevékenysége – a Szerződésekben előírtak szerint – magában foglalja egy olyan gazdaságpolitika bevezetését, amely a tagállamok gazdaságpolitikájának szoros összehangolásán, a belső piacon és a közös célkitűzések meghatározásán alapul, és amelyet a szabad versenyen alapuló nyitott piacgazdaság elvével összhangban valósítanak meg.

(2) Az előzőekkel párhuzamosan, továbbá a Szerződésekben előírtak és az azokban meghatározott eljárások szerint ez a tevékenység magában foglalja egy közös pénz, az euro bevezetését, valamint egy egységes monetáris és árfolyam-politika meghatározását és megvalósítását, amelyek elsődleges célja az árstabilitás fenntartása és – e célkitűzés sérelme nélkül – az általános gazdaságpolitika támogatása az Unión belül, a szabad versenyen alapuló nyitott piacgazdaság elvével összhangban.

(3) A tagállamok és az Unió ezen tevékenységei feltételezik a következő irányadó elvek betartását: stabil árak, rendezett államháztartás és monetáris feltételek, valamint fenntartható fizetési mérleg.

1. FEJEZET

GAZDASÁGPOLITIKA

120. cikk

(az EK Sz. korábbi 98. cikke)

A tagállamok azzal a szándékkal folytatják gazdaságpolitikájukat, hogy a 121. cikk (2) bekezdésében említett átfogó iránymutatások szerint hozzájáruljanak az Uniónak az Európai Unióról szóló szerződés 3. cikkében meghatározott célkitűzéseinek megvalósításához. A tagállamok és az Unió a szabad versenyen alapuló nyitott piacgazdaság elvével összhangban tevékenykednek, ezáltal elősegítve az erőforrások hatékony elosztását és tiszteletben tartva a 119. cikkben meghatározott elveket.

121. cikk

(az EK Sz. korábbi 99. cikke)

(1) A tagállamok közös érdekű ügynek tekintik és összehangolják gazdaságpolitikájukat a Tanácsban a 120. cikk rendelkezéseinek megfelelően.

(2) A Tanács a Bizottság ajánlása alapján tervezetet készít a tagállamok és az Unió gazdaságpolitikájára vonatkozó átfogó iránymutatásokról, és erről jelentést tesz az Európai Tanácsnak.

Az Európai Tanács a Tanács jelentése alapján a tagállamok és az Unió gazdaságpolitikájára vonatkozó átfogó iránymutatásokról kialakítja következtetését.

E következtetés alapján a Tanács ajánlást fogad el, amelyben meghatározza ezeket az átfogó iránymutatásokat. A Tanács ajánlásáról tájékoztatja az Európai Parlamentet.

(3) A tagállamok gazdaságpolitikájának szorosabb összehangolása és gazdasági teljesítményének tartós egymáshoz közelítése érdekében a Tanács a Bizottság által benyújtott jelentések alapján figyelemmel kíséri az egyes tagállamok és az Unió gazdasági fejlődését, valamint a gazdaságpolitikák összeegyeztethetőségét a (2) bekezdésben említett átfogó iránymutatásokkal, és erről rendszeresen átfogó értékelést készít.

E többoldalú felügyelet céljából a tagállamok tájékoztatják a Bizottságot a gazdaságpolitikájuk terén hozott fontos intézkedéseikről, valamint az általuk szükségesnek tartott egyéb adatokról.

(4) Ha a (3) bekezdésben említett eljárásban megállapításra kerül, hogy egy tagállam gazdaságpolitikája nem felel meg a (2) bekezdésben említett átfogó iránymutatásoknak, vagy veszélyeztetheti a gazdasági és monetáris unió megfelelő működését, a Bizottság az érintett tagállamot figyelmeztetésben részesítheti. A Tanács, a Bizottság ajánlása alapján, megteheti a szükséges ajánlásokat az érintett tagállamnak. A Tanács a Bizottság javaslata alapján úgy határozhat, hogy ajánlásait nyilvánosságra hozza.

Ennek a bekezdésnek az alkalmazásában a Tanács az érintett tagállamot képviselő tanácsi tag szavazatát figyelmen kívül hagyva jár el.

A Tanács többi tagja minősített többségét a 238. cikk (3) bekezdése a) pontjának megfelelően kell meghatározni.

(5) A Tanács elnöke és a Bizottság jelentést tesz az Európai Parlamentnek a többoldalú felügyelet eredményeiről. Amennyiben a Tanács ajánlásait nyilvánosságra hozta, a Tanács elnökét fel lehet kérni arra, hogy jelenjen meg az Európai Parlament hatáskörrel rendelkező bizottsága előtt.

(6) Az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében elfogadott rendeletekben részletes szabályokat állapíthat meg a (3) és (4) bekezdésben említett többoldalú felügyeleti eljárásra vonatkozóan.

122. cikk

(az EKSz. korábbi 100. cikke)

(1) A Tanács, a Szerződésekben előírt egyéb eljárások sérelme nélkül, a Bizottság javaslata alapján, a tagállamok közötti szolidaritás szellemében határozhat a gazdasági helyzetnek megfelelő intézkedésekről, különösen ha egyes termékekkel való ellátásban – ideértve különösképpen az energia területét – súlyos nehézségek merülnek fel.

(2) Ha egy tagállam természeti csapások vagy általa nem befolyásolható rendkívüli események folytán nehézségekkel küzd, vagy súlyos nehézségek komoly veszélye áll fenn, a Tanács a Bizottság javaslata alapján az érintett tagállamnak bizonyos feltételek mellett uniós pénzügyi támogatást nyújthat. A Tanács elnöke a meghozott határozatról tájékoztatja az Európai Parlamentet.

123. cikk

(az EKSz. korábbi 101. cikke)

(1) Az Európai Központi Bank, illetve a tagállamok központi bankjai (a továbbiakban: nemzeti központi bankok) nem nyújthatnak folyószámlahitelt vagy bármely más hitelt az uniós intézmények, szervek vagy hivatalok, a tagállamok központi kormányzata, regionális vagy helyi közigazgatási szervei, közjogi testületei, egyéb közintézményei vagy közvállalkozásai részére, továbbá ezektől közvetlenül nem vásárolhatnak adósságinstrumentumokat.

(2) Az (1) bekezdés nem alkalmazható a köztulajdonban lévő hitelintézetekre, amelyeket a jegybanki pénzkínálat vonatkozásában a nemzeti központi bankoknak és az Európai Központi Banknak a magántulajdonban lévő hitelintézetekkel azonos elbánásban kell részesíteniük.

124. cikk

(az EKSz. korábbi 102. cikke)

Tilos minden olyan intézkedés, amely nem prudenciális megfontoláson alapul, és amely az Unió intézményeinek, szerveinek vagy hivatalainak, a tagállamok központi kormányzatának, regionális vagy helyi közigazgatási szerveinek, közjogi testületeinek, egyéb közintézményeinek vagy közvállalkozásainak kiváltságos hozzáférést biztosít a pénzügyi szervezetekhez.

125. cikk

(az EKSz. korábbi 103. cikke)

(1) Az Unió nem felel a tagállamok központi kormányzatának, regionális vagy helyi közigazgatási szerveinek, közjogi testületeinek, egyéb közintézményeinek vagy közvállalkozásainak kötelezettségeiért, és nem vállalja át azokat; ez nem sértheti a valamely meghatározott projekt közös megvalósítására vonatkozó kölcsönös pénzügyi garanciákat. A tagállamok nem felelnek egy másik tagállam központi kormányzatának, regionális vagy helyi közigazgatási szerveinek, közjogi testületeinek, egyéb közintézményeinek vagy közvállalkozásainak kötelezettségeiért, és nem vállalják át azokat; ez nem sértheti a valamely meghatározott projekt közös megvalósítására vonatkozó kölcsönös pénzügyi garanciákat.

(2) A Tanács a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően szükség esetén meghatározhatja a 123. és a 124. cikkben, valamint ebben a cikkben előírt tilalmak alkalmazásával kapcsolatos fogalmakat

126. cikk

(az EKSz. korábbi 104. cikke)

(1) A tagállamok kerülik a túlzott költségvetési hiányt.

(2) A Bizottság figyelemmel kíséri a tagállamok költségvetési helyzetének, államadósság-állományának alakulását a jelentős mértékű eltérések feltárása érdekében. Különösen a költségvetési fegyelem betartását vizsgálja az alábbi két kritérium alapján:

- a) a tervezett vagy tényleges költségvetési hiánynak a bruttó hazai termékhez viszonyított aránya túllép-e egy meghatározott referenciaértéket, kivéve ha:
 - az arány jelentős mértékben és folyamatosan csökkent, és elért egy, a referenciaértékhez közeli szintet; vagy
 - a referenciaérték túllépése csak kivételes és átmeneti, és az arány közel marad a referenciaértékhez;
- b) az államadósságnak a bruttó hazai termékhez viszonyított aránya túllép-e egy meghatározott referenciaértéket, kivéve ha az arány elegendő mértékben csökken, és kielégítő ütemben közelít a referenciaértékhez.

A referenciaértékeket a Szerződésekhez csatolt, a túlzott hiány esetén követendő eljárásról szóló jegyzőkönyv határozza meg.

(3) Ha egy tagállam nem felel meg az egyik vagy mindkét kritériummal kapcsolatos követelményeknek, a Bizottság erről jelentést készít. A Bizottság jelentése figyelembe veszi, hogy a költségvetési hiány meghaladja-e az állami beruházások kiadásait, valamint minden egyéb érdemleges tényezőt, beleértve a tagállam középtávú gazdasági és költségvetési helyzetét.

A Bizottság jelentést készíthet akkor is, ha a kritériumokkal kapcsolatos követelmények teljesítésétől függetlenül azon a véleményen van, hogy egy tagállamban túlzott hiány kialakulásának veszélye áll fenn.

(4) A Gazdasági és Pénzügyi Bizottság véleményezi a Bizottság jelentését.

(5) Ha a Bizottság úgy ítéli meg, hogy egy tagállamban túlzott hiány áll fenn vagy következhet be, erről véleményt küld az érintett tagállamnak, amelyről tájékoztatja a Tanácsot.

(6) A Tanács, a Bizottság javaslata alapján és az érintett tagállam esetleges észrevételeit figyelembe véve, egy általános értékelést követően határoz arról, hogy fennáll-e túlzott hiány.

(7) Ha a (6) bekezdésnek megfelelően a Tanács túlzott hiányt állapít meg, a Bizottság ajánlása alapján késedelem nélkül ajánlásokat fogad el az érintett tagállamra vonatkozóan azzal a céllal, hogy az ezt az állapotot meghatározott időn belül szüntesse meg. A (8) bekezdés rendelkezéseire is figyelemmel, ezek az ajánlások nem hozhatók nyilvánosságra.

(8) Ha a Tanács megállapítja, hogy ajánlásait a meghatározott időn belül nem követte eredményes intézkedés, azokat nyilvánosságra hozhatja.

(9) Ha a Tanács ajánlásainak egy tagállam továbbra sem tesz eleget, a Tanács úgy határozhat, hogy a tagállamot felszólítja arra, hogy meghatározott időn belül hozzon intézkedéseket a hiány olyan mértékű csökkentésére, amelyet a Tanács a helyzet orvoslásához szükségesnek ítél.

Ilyen esetben a Tanács kérheti az érintett tagállamtól, hogy egy meghatározott ütemezés szerint jelentéseket nyújtson be annak érdekében, hogy a Tanács felülvizsgálhassa a tagállam kiigazításra irányuló erőfeszítéseit.

(10) A 258. és a 259. cikkben biztosított eljárás-indítási jog e cikk (1)–(9) bekezdésének keretei között nem gyakorolható.

(11) Mindaddig, amíg egy tagállam nem tesz eleget a (9) bekezdés szerinti határozatnak, a Tanács a következő intézkedések közül egynek vagy többnek az alkalmazásáról vagy adott esetben megszigorításáról dönthet:

- megköveteli, hogy az érintett tagállam a kötvények és értékpapírok kibocsátását megelőzően a Tanács által meghatározandó további adatokat hozzon nyilvánosságra;
- felkéri az Európai Beruházási Bankot, hogy vizsgálja felül hitelezési politikáját az érintett tagállam vonatkozásában;
- megköveteli, hogy az érintett tagállam megfelelő mértékű, nem kamatozó letétet helyezzen el az Uniónál mindaddig, amíg a Tanács megítélése szerint nem történt meg a túlzott hiány kiigazítása;
- megfelelő mértékű pénzbírságokat szab ki.

A Tanács elnöke a határozatokról tájékoztatja az Európai Parlamentet.

(12) A Tanács hatályon kívül helyezi a (6)–(9) és a (11) bekezdésben említett határozatok vagy ajánlások valamelyikét vagy mindegyikét annyiban, amennyiben a Tanács megítélése szerint az érintett tagállamban megtörtént a túlzott hiány kiigazítása. Amennyiben a Tanács előzőleg ajánlásokat hozott nyilvánosságra, a (8) bekezdés szerinti határozat hatályon kívül helyezését követően nyilvános közleményben állapítja meg, hogy az érintett tagállamban megszűnt a túlzott hiány.

(13) A (8), (9), (11) és (12) bekezdésben említett határozatok és ajánlások elfogadásakor a Tanács a Bizottság ajánlása alapján jár el.

A (6)–(9), (11) és (12) bekezdésben említett intézkedések elfogadásakor a Tanács az érintett tagállamot képviselő tanácsi tag szavazatát figyelmen kívül hagyva jár el.

A Tanács többi tagja minősített többségét a 238. cikk (3) bekezdése a) pontjának megfelelően kell meghatározni.

(14) Az ebben a cikkben leírt eljárás végrehajtására vonatkozó további rendelkezéseket a Szerződésekhez csatolt, a túlzott hiány esetén követendő eljárásról szóló jegyzőkönyv határozza meg.

A Tanács az Európai Parlamenttel, valamint az Európai Központi Bankkal folytatott konzultációt követően, különleges jogalkotási eljárás keretében egyhangúlag fogadja el az említett jegyzőkönyv helyébe lépő megfelelő rendelkezéseket.

E bekezdés egyéb rendelkezéseire is figyelemmel, a Tanács a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően meghatározza az említett jegyzőkönyv rendelkezéseinek végrehajtására vonatkozó szabályokat és fogalmakat.

2. FEJEZET

MONETÁRIS POLITIKA

127. cikk

(az EKSz. korábbi 105. cikke)

(1) A Központi Bankok Európai Rendszerének (a továbbiakban: KBER) elsődleges célja az árstabilitás fenntartása. Az árstabilitási cél veszélyeztetése nélkül a KBER támogatja az Unión belüli általános gazdaságpolitikát azzal a céllal, hogy hozzájáruljon az Európai Unióról szóló szerződés 3. cikkében megállapított uniós célkitűzések megvalósításához. A KBER a szabad versenyen alapuló nyitott piacgazdaság elvével összhangban tevékenykedik, ezáltal elősegítve az erőforrások hatékony elosztását és tiszteletben tartva a 119. cikkben meghatározott alapelveket.

(2) A KBER alapvető feladatai a következők:

- az Unió monetáris politikájának meghatározása és végrehajtása;
- devizaműveletek végzése a 219. cikk rendelkezéseinek megfelelően;
- a tagállamok hivatalos devizatartalékainak tartása és kezelése;
- a fizetési rendszerek zavartalan működésének előmozdítása.

(3) A (2) bekezdés harmadik francia bekezdése nem érinti a devizában tartott technikai egyenlegeknek a tagállamok kormányai által történő tartását és kezelését.

(4) Az Európai Központi Bankkal konzultálni kell:

- a hatáskörébe tartozó valamennyi uniós jogi aktusra irányuló javaslattal kapcsolatban;
- a nemzeti hatóságok részéről az EKB hatáskörébe tartozó valamennyi jogszabálytervezettel kapcsolatban a Tanács által a 129. cikk (4) bekezdésében megállapított eljárásnak megfelelően meghatározott kereteken belül és feltételek mellett.

Az Európai Központi Bank a hatáskörébe tartozó területeken véleményt terjeszthet a megfelelő uniós intézmények, szervek és hivatalok, illetve a nemzeti hatóságok elé.

(5) A KBER támogatja a hatáskörrel rendelkező hatóságokat a hitelintézetek prudenciális felügyeletére és a pénzügyi rendszer stabilitására vonatkozó politikáik zavartalan megvalósításában.

(6) Az Európai Parlamenttel és az Európai Központi Bankkal folytatott konzultációt követően a Tanács különleges jogalkotási eljárás keretében, egyhangúlag eljárva elfogadott rendeletekben az Európai Központi Bankot a hitelintézetek és – a biztosítóintézetek kivételével – az egyéb pénzügyi szervezetek prudenciális felügyeletére vonatkozó politikákkal kapcsolatban külön feladatokkal bízhatja meg.

128. cikk

(az EKSz. korábbi 106. cikke)

(1) Az Unión belül kizárólag az Európai Központi Bank jogosult eurobankjegyek kibocsátásának az engedélyezésére. Ilyen bankjegyek kibocsátására az Európai Központi Bank és a nemzeti központi bankok jogosultak. Kizárólag az Európai Központi Bank és a nemzeti központi bankok által kibocsátott bankjegyek minősülnek törvényes fizetőeszköznek az Unión belül.

(2) A tagállamok euroérméket bocsáthatnak ki az Európai Központi Bank által jóváhagyott mennyiségben. A Tanács a Bizottság javaslata alapján, valamint az Európai Parlamenttel és az Európai Központi Bankkal folytatott konzultációt követően intézkedéseket fogadhat el, hogy az Unión belüli zavartalan forgalomhoz szükséges mértékben harmonizálják minden forgalomba hozatalra szánt pénzérme címletét és műszaki előírásait.

129. cikk

(az EKSz. korábbi 107. cikke)

(1) A KBER-t az Európai Központi Bank döntéshozó szervei, a Kormányzótanács és az Igazgatóság irányítják.

(2) A Központi Bankok Európai Rendszerének és az Európai Központi Banknak az alapokmányát (a továbbiakban: a KBER és az EKB alapokmánya) a Szerződésekhöz csatolt jegyzőkönyv állapítja meg.

(3) A KBER és az EKB alapokmánya 5.1., 5.2., 5.3., 17., 18., 19.1., 22., 23., 24., 26., 32.2., 32.3., 32.4., és 32.6. cikkét, valamint 33.1. cikkének a) pontját és 36. cikkét rendes jogalkotási eljárás keretében az Európai Parlament és a Tanács módosíthatja. Az Európai Parlament és a Tanács vagy az Európai Központi Bank ajánlása alapján és a Bizottsággal folytatott konzultációt követően, vagy a Bizottság javaslata alapján és az Európai Központi Bankkal folytatott konzultációt követően jár el.

(4) A Tanács a Bizottság javaslata alapján, az Európai Parlamenttel és az Európai Központi Bankkal folytatott konzultációt követően, illetve az Európai Központi Bank ajánlása alapján, az Európai Parlamenttel és a Bizottsággal folytatott konzultációt követően, fogadja el a KBER és az EKB alapokmányának 4., 5.4., 19.2., 20., 28.1., 29.2., 30.4. és 34.3. cikkében említett rendelkezéseket.

130. cikk

(az EKSz. korábbi 108. cikke)

A Szerződések és a KBER és a EKB alapokmánya által rájuk ruházott hatáskörök gyakorlása, valamint az ilyen feladatok és kötelezettségek végrehajtása során sem az Európai Központi Bank, sem a nemzeti központi bankok, sem döntéshozó szerveik valamely tagja nem kérhet vagy fogadhat el utasítást az Unió intézményektől, szervektől vagy hivataloktól, a tagállamok kormányaitól vagy bármely egyéb szervtől. Az uniós intézmények, szervek és hivatalok, valamint a tagállamok kormányai kötelezettséget vállalnak arra, hogy tiszteletben tartják ezt az elvet, és nem kísérlik meg az Európai Központi Bank vagy a nemzeti központi bankok döntéshozó szervei tagjainak befolyásolását feladataik ellátása során.

131. cikk

(az EKSz. korábbi 109. cikke)

Valamennyi tagállam biztosítja, hogy nemzeti jogszabályai – nemzeti központi bankjának statútumát is beleértve – összeegyeztethetők legyenek a Szerződésekkel és a KBER és az EKB alapokmányával.

132. cikk

(az EKSz. korábbi 110. cikke)

(1) A KBER-re bízott feladatok teljesítése érdekében az Európai Központi Bank a Szerződések rendelkezéseinek megfelelően és a KBER és az EKB alapokmányában megállapított feltételek mellett

- rendeleteket alkot a KBER és az EKB alapokmánya 3.1. cikkének első francia bekezdésében, 19.1. cikkében, 22. cikkében és 25.2. cikkében meghatározott feladatok végrehajtásához szükséges mértékben, valamint a Tanácsnak a 129. cikk (4) bekezdésében említett jogi aktusaiban megállapítandó esetekben;
- meghozza a Szerződések és a KBER és az EKB alapokmánya értelmében a KBER-re ruházott feladatok végrehajtásához szükséges határozatokat;
- ajánlásokat tesz és véleményeket ad.

(2) Az Európai Központi Bank úgy határozhat, hogy határozatait, ajánlásait és véleményeit nyilvánosságra hozza.

(3) A 129. cikk (4) bekezdésében megállapított eljárásnak megfelelően a Tanács által meghatározott kereteken belül és feltételek mellett az Európai Központi Bank pénzbírságot vagy kényszerítő bírságot szabhat ki azokra a vállalkozásokra, amelyek nem tesznek eleget a rendeleteiből és határozataiból fakadó kötelezettségeknek.

133. cikk

Az Európai Központi Bankra ruházott hatáskörök sérelme nélkül az euro közös pénzként történő alkalmazásához szükséges intézkedéseket rendes jogalkotási eljárás keretében az Európai Parlament és a Tanács állapítja meg. Ezeket az intézkedéseket az Európai Központi Bankkal folytatott konzultációt követően lehet elfogadni.

3. FEJEZET

INTÉZMÉNYI RENDELKEZÉSEK

134. cikk

(az EKSz. korábbi 114. cikke)

(1) A tagállamok politikáinak a belső piac működéséhez szükséges legteljesebb mértékű összehangolásának elősegítése érdekében létrejön a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság.

(2) A Gazdasági és Pénzügyi Bizottság a következő feladatokat látja el:

- a Tanács vagy a Bizottság kérésére, illetve saját kezdeményezésére véleményt ad ezen intézmények részére;
- figyelemmel kíséri a tagállamok és az Unió gazdasági és pénzügyi helyzetét és rendszeresen jelentést készít erről a Tanács és a Bizottság részére, különös tekintettel a harmadik országokkal és a nemzetközi intézményekkel fennálló pénzügyi kapcsolatokra;
- a 240. cikk sérelme nélkül hozzájárul a Tanácsnak az 66., 75. cikkben, a 121. cikk (2), (3), (4) és (6) bekezdésében, a 122., 124., 125., 126. cikkben, a 127. cikk (6) bekezdésében, a 128. cikk (2) bekezdésében, a 129. cikk (3) és (4) bekezdésében, a 138. cikkben, a 140. cikk (2) és (3) bekezdésében, a 143., 144. cikk (2) és (3) bekezdésében, valamint a 219. cikkben említett munkája előkészítéséhez, és ellátja a Tanács által ráruházott egyéb tanácsadói és előkészítő feladatokat;
- évente legalább egyszer megvizsgálja a Szerződések és a Tanács által elfogadott intézkedések alkalmazásának eredményeként a tőkemozgás és a fizetési műveletek szabadsága tekintetében előálló helyzetet; a vizsgálat kiterjed a tőkemozgással és fizetési műveletekkel kapcsolatos összes intézkedésre; e vizsgálat eredményéről a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság jelentést tesz a Bizottság és a Tanács részére.

Minden egyes tagállam, a Bizottság és az Európai Központi Bank legfeljebb két-két tagot nevez ki a Gazdasági és Pénzügyi Bizottságba.

(3) A Tanács a Bizottság javaslata alapján, valamint az Európai Központi Bankkal és az e cikkben említett bizottsággal folytatott konzultációt követően meghatározza a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság összetételére vonatkozó részletes rendelkezéseket. A Tanács elnöke erről a határozatról tájékoztatja az Európai Parlamentet.

(4) A (2) bekezdésben meghatározott feladatokon túl, amennyiben és amíg vannak olyan tagállamok, amelyek a 139. cikk alapján eltéréssel rendelkeznek, a Gazdasági és Pénzügyi Bizottság figyelemmel kíséri az ilyen tagállamok monetáris és pénzügyi helyzetét, valamint általános fizetési rendszerét, és ezekről rendszeresen jelentést készít a Tanács és a Bizottság számára.

135. cikk

(az EKSz. korábbi 115. cikke)

A 121. cikk (4) bekezdésének, a 126. cikknek – kivéve a (14) bekezdését –, a 140. cikk (1) bekezdésének, a 138. cikknek, a 140. cikk (2) bekezdése első albekezdésének és a 140. cikk (3) bekezdésének, valamint a 219. cikknek a hatálya alá tartozó ügyekben a Tanács vagy egy tagállam kérheti a Bizottságot, hogy szükség szerint ajánlásokat vagy javaslatokat tegyen. A Bizottság megvizsgálja ezt a kérelmet, és következtetéseit haladéktalanul benyújtja a Tanácsnak.

4. FEJEZET

AZON TAGÁLLAMOKRA VONATKOZÓ KÜLÖNÖS RENDELKEZÉSEK, AMELYEK PÉNZNEME AZ EURO

136. cikk

(1) A gazdasági és monetáris unió megfelelő működésének biztosítása érdekében és a Szerződések vonatkozó rendelkezéseivel összhangban a Tanács a 121. és a 126. cikkben meghatározott eljárások közül a vonatkozó eljárással összhangban – kivéve a 126. cikk (14) bekezdésében említett eljárást – intézkedéseket fogad el azon tagállamokra vonatkozóan, amelyek pénzneme az euro:

- a) ezen tagállamokban a költségvetési fegyelem és a költségvetési felügyelet összehangolásának erősítésére,
- b) gazdaságpolitikai iránymutatások megállapítására ezen tagállamokra vonatkozóan, biztosítva egyúttal ezeknek az Unió egészére vonatkozóan elfogadott iránymutatásokkal való összeegyeztethetőségét és felügyeletét.

(2) Az (1) bekezdésben említett intézkedések elfogadásakor a Tanácsnak csak azok a tagjai vesznek részt a szavazásban, akik azon tagállamokat képviselik, amelyek pénzneme az euro.

Az említett tagok minősített többségét a 238. cikk (3) bekezdése a) pontjának megfelelően kell meghatározni.

137. cikk

Az azon tagállamok minisztereinek találkozóiira vonatkozó szabályokat, amelyek hivatalos pénzneme az euro, az eurocsoportról szóló jegyzőkönyv állapítja meg.

138. cikk

(az EKSz. korábbi 111. cikkének (4) bekezdése)

(1) Annak érdekében, hogy az eurónak a nemzetközi pénzrendszerben elfoglalt helyét biztosítsa, a Tanács a Bizottság javaslata alapján határozatban állapítja meg a gazdasági és monetáris unió szempontjából különösen jelentős ügyekben a nemzetközi pénzügyi intézményekben és konferenciákon képviselendő közös álláspontokat. A Tanács az Európai Központi Bankkal folytatott konzultációt követően határoz.

(2) A Tanács a Bizottság javaslata alapján megfelelő intézkedéseket fogadhat el a nemzetközi pénzügyi szervezetekben és konferenciákon való egységes képviselőlet biztosítása céljából. A Tanács az Európai Központi Bankkal folytatott konzultációt követően határoz.

(3) Az (1) és (2) bekezdésben említett intézkedések elfogadásakor a Tanácsnak csak azok a tagjai vesznek részt a szavazásban, akik azokat a tagállamokat képviselik, amelyek pénzneme az euro.

Az említett tagok minősített többségét a 238. cikk (3) bekezdése a) pontjának megfelelően kell meghatározni.

5. FEJEZET

ÁTMENETI RENDELKEZÉSEK

139. cikk

(1) Azoknak a tagállamoknak a megjelölése, amelyek vonatkozásában a Tanács nem határozott úgy, hogy teljesítik az euro bevezetéséhez szükséges feltételeket, a továbbiakban „eltéréssel rendelkező tagállam”.

(2) Az eltéréssel rendelkező tagállamokra a Szerződések alábbi rendelkezései nem alkalmazhatók:

- a) az átfogó gazdaságpolitikai iránymutatások azon részeinek elfogadása, amelyek általános jelleggel az euroövezetre vonatkoznak (121. cikk, (2) bekezdés),
- b) a túlzott hiány orvoslására vonatkozó kényszerítő eszközök (126. cikk, (9) és (11) bekezdés),
- c) a KBER célkitűzései és feladatai (127. cikk, (1), (2), (3) és (5) bekezdés),
- d) az euro kibocsátása (128. cikk),
- e) az Európai Központi Bank jogi aktusai (132. cikk),

- f) az euro alkalmazására vonatkozó intézkedések (133. cikk),
- g) a monetáris megállapodások és az egyéb árfolyampolitikai intézkedések (219. cikk),
- h) az Európai Központi Bank Igazgatósága tagjainak kinevezése (238. cikk, (2) bekezdés),
- i) a gazdasági és monetáris unió szempontjából különösen jelentős ügyekben a nemzetközi pénzügyi intézményekben és konferenciákon képviselendő közös álláspontot meghatározó határozatok (138. cikk (1) bekezdés),
- j) a nemzetközi pénzügyi intézményekben és konferenciákon való egységes képviselet biztosítására irányuló intézkedések (138. cikk (2) bekezdés).

Ennek megfelelően az a)–j) pontban hivatkozott cikkekben „tagállamok” alatt azokat a tagállamokat kell érteni, amelyek pénzneme az euro.

(3) A KBER és az EKB alapokmányának IX. fejezetével összhangban az eltéréssel rendelkező tagállamokat és azok nemzeti központi bankjait nem illetik meg a KBER keretében biztosított jogok, és nem terhelik az ott megállapított kötelezettségek.

(4) A Tanács eltéréssel rendelkező tagállamokat képviselő tagjainak szavazati jogát fel kell függeszteni a (2) bekezdésben felsorolt cikkekben említett intézkedéseknek a Tanács által történő elfogadásakor, továbbá a következő esetekben:

- a) a többoldalú felügyelet keretén belül azon tagállamoknak címzett ajánlások esetén – ideértve a stabilitási programokra és figyelmeztetésekre vonatkozóakat is –, amelyek pénzneme az euro (121. cikk (4) bekezdés),
- b) a túlzott hiányra vonatkozó olyan intézkedések esetén, amelyek azon tagállamokra vonatkoznak, amelyek pénzneme az euro (126. cikk (6), (7), (8), (12) és (13) bekezdés).

A Tanács többi tagja minősített többségét a 238. cikk (3) bekezdése a) pontjának megfelelően kell meghatározni.

140. cikk

(az EKSz. korábbi 121. cikkének (1) bekezdése, 122. cikk (2) bekezdésének második mondata és 123. cikkének (5) bekezdése)

(1) A Bizottság és az Európai Központi Bank legalább két évente egyszer, illetve valamely eltéréssel rendelkező tagállam kérelmére jelentést tesz a Tanácsnak az eltéréssel rendelkező tagállamok által a gazdasági és monetáris unió megvalósítására vonatkozó kötelezettségeik teljesítésében megtett

előrehaladásról. Ezek a jelentések kiterjednek annak vizsgálatára is, hogy ezen tagállamok nemzeti jogszabályai – nemzeti központi bankjaik statútumait is beleértve – összeegyeztethetőek-e a 130. és 131. cikkkel és a KBER és az EKB alapokmányával. A jelentések vizsgálják továbbá a fenntartható konvergencia magas fokának elérését, elemezve, hogy a tagállamok milyen mértékben feleltek meg a következő kritériumoknak:

- az árstabilitás magas fokának elérése; ez olyan inflációs ráta esetén áll fenn, amely közel esik az árstabilitás tekintetében legjobb eredményt felmutató legfeljebb három tagállaméhoz;
- az állam pénzügyi helyzetének fenntarthatósága; ezt olyan költségvetési egyenleg elérése mutatja, amely nem rendelkezik a 126. cikk (6) bekezdése értelmében vett túlzott hiánnyal;
- az Európai Monetáris Rendszer árfolyam-mechanizmusa által előírt normál ingadozási sávok betartása legalább két évig anélkül, hogy az euróval szemben leértékelésre kerülne sor;
- az eltéréssel rendelkező tagállam által elért konvergencia és a tagállamnak az árfolyam-mechanizmusban való részvételének fenntarthatósága, ami a hosszútávú kamatszintben tükröződik.

Az e bekezdésben említett négy kritériumot és azt az időtartamot, amelyen keresztül azokat be kell tartani, a Szerződésekhez csatolt jegyzőkönyv határozza meg részletesen. A Bizottság és az Európai Központi Bank jelentései figyelembe veszik a piacok integrációjának eredményeit, a folyó fizetési mérleg helyzetét és alakulását, továbbá a fajlagos bérköltségek alakulását és az egyéb árindexeket is.

(2) A Tanács a Bizottság javaslata alapján, az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt és az Európai Tanácsban folytatott vitát követően határoz arról, hogy mely eltéréssel rendelkező tagállamok teljesítik a szükséges feltételeket az (1) bekezdésben megállapított szempontok alapján, és az érintett tagállamokra vonatkozó eltérést megszünteti.

A Tanács az azon tagállamait képviselő tagjai minősített többséggel elfogadott ajánlásának kézhezvételét követően határoz, amelyeknek pénzneme az euro. Ezek a tagok a Bizottság javaslatának a Tanács által történő kézhezvételét követő hat hónapon belül határoznak.

A második albekezdésben említett tagok minősített többségét a 238. cikk (3) bekezdése a) pontjának megfelelően kell meghatározni.

(3) Ha a (2) bekezdésben megállapított eljárásnak megfelelően az eltérés megszüntetéséről határoztak, a Tanács a Bizottság javaslata alapján és az Európai Központi Bankkal folytatott konzultációt követően az érintett tagállam és azon tagállamok egyhangú határozatával, amelyek

pénzneme az euro, visszavonhatatlanul rögzíti azt az átváltási arányt, amelyen az euro az érintett tagállam valutájának helyébe lép, és meghozza az eurónak mint közös valutának az érintett tagállamban történő bevezetéséhez szükséges egyéb intézkedéseket.

141. cikk

(az EKSz. korábbi 123. cikkének (3) bekezdése és 117. cikke (2) bekezdésének első öt francia bekezdése)

(1) Amennyiben és amíg vannak eltéréssel rendelkező tagállamok, a 129. cikk (1) bekezdésének sérelme nélkül, az Európai Központi Bank harmadik döntéshozó szerveként fel kell állítani a KBER és az EKB alapokmányának 44. cikkében említett Általános Tanácsot.

(2) Amennyiben és amíg vannak eltéréssel rendelkező tagállamok, az Európai Központi Bank ezen tagállamok tekintetében:

- erősíti a nemzeti központi bankok közötti együttműködést;
- erősíti a tagállamok monetáris politikáinak összehangolását az árstabilitás biztosítása céljából;
- felügyeli az árfolyam-mechanizmus működését;
- konzultációkat tart a nemzeti központi bankok hatáskörébe tartozó, a pénzügyi szervezetek és piacok stabilitását érintő kérdésekben;
- ellátja az Európai Monetáris Együttműködési Alap egykori feladatait, amelyeket a későbbiekben az Európai Monetáris Intézet vett át.

142. cikk

(az EKSz. korábbi 124. cikkének (1) bekezdése)

Az eltéréssel rendelkező tagállamok a tagállamok árfolyam-politikájukat közös érdekű ügyként kezelik. Eközben a tagállamok figyelembe veszik az árfolyam-mechanizmus keretén belüli együttműködés terén szerzett tapasztalatokat.

143. cikk

(az EKSz. korábbi 119. cikke)

(1) Ha egy eltéréssel rendelkező tagállam a fizetési mérlege tekintetében a fizetési mérleg egészének egyensúlyhiányából vagy a rendelkezésére álló deviza típusából adódóan nehézségekkel küzd vagy ilyen nehézségek bekövetkezése komolyan fenyegeti, és ezek a nehézségek alkalmasak különösen a belső piac működésének vagy a közös kereskedelempolitika megvalósításának veszélyeztetésére, a Bizottság haladéktalanul megvizsgálja az érintett állam helyzetét és azokat az intézkedéseket, amelyeket ez az állam a Szerződések rendelkezéseinek megfelelően minden rendelkezésére álló eszközzel megtett vagy megtehet. A Bizottság megjelöli, hogy milyen intézkedések megtételét javasolja az érintett államnak.

Ha az eltéréssel rendelkező tagállam által hozott és a Bizottság által javasolt intézkedések elégtelennek bizonyulnak a felmerült vagy fenyegető nehézségek leküzdéséhez, a Bizottság a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően kölcsönös segítségnyújtásra és ehhez megfelelő módszerekre tesz javaslatot a Tanácsnak.

A Bizottság rendszeresen tájékoztatja a Tanácsot a helyzetről és annak alakulásáról.

(2) A Tanács ilyen kölcsönös segítséget nyújt; irányelveket vagy határozatokat fogad el, amelyek meghatározzák az ilyen segítségnyújtás feltételeit és részleteit. A kölcsönös segítségnyújtás megvalósulhat:

- a) összehangolt fellépés útján olyan más nemzetközi szervezetek irányába vagy keretében, amelyekhez az eltéréssel rendelkező tagállamok fordulhatnak;
- b) olyan intézkedések útján, amelyek a kereskedelem eltérülésének elkerüléséhez szükségesek, ha a nehézségekkel küzdő, eltéréssel rendelkező tagállam harmadik országokkal szemben mennyiségi korlátozásokat tart fenn vagy vezet be újra;
- c) más tagállamok által nyújtott korlátozott mértékű hitelek útján, amihez ezek egyetértése szükséges.

(3) Ha a Tanács nem adja meg a Bizottság által ajánlott kölcsönös segítségnyújtást, vagy ha a kölcsönös segítségnyújtás és a meghozott intézkedések nem elégségesek, a Bizottság felhatalmazza a nehézségekkel küzdő, eltéréssel rendelkező tagállamot arra, hogy védintézkedéseket tegyen, amelyek feltételeit és részletes szabályait a Bizottság határozza meg.

A Tanács visszavonhatja ezt a felhatalmazást, illetve megváltoztathatja annak feltételeit és részletes szabályait.

144. cikk
(az EKSz. korábbi 120. cikke)

(1) Ha hirtelen fizetésimérleg-válság lép fel, és a 143. cikk (2) bekezdése szerinti határozat meghozatalára haladéktalanul nem kerül sor, az eltéréssel rendelkező tagállam elővigyázatosságból megteheti a szükséges védintézkedéseket. Ezek az intézkedések csak a lehető legkisebb zavart okozhatják a belső piac működésében, és nem haladhatják meg a hirtelen felmerült nehézségek orvoslásához feltétlenül szükséges mértéket.

(2) A Bizottságot és a többi tagállamot az ilyen védintézkedésekről legkésőbb azok hatálybalépésének időpontjában tájékoztatni kell. A Bizottság javaslatot tehet a Tanácsnak a 143. cikk szerinti kölcsönös segítségnyújtásra.

(3) A Bizottság ajánlását és a Gazdasági és Pénzügyi Bizottsággal folytatott konzultációt követően a Tanács határozhat arról, hogy az érintett tagállam módosítsa, függessze fel vagy törölje el a fent említett védintézkedéseket.

IX. CÍM

FOGLALKOZTATÁS

145. cikk

(az EKSz. korábbi 125. cikke)

A tagállamok és az Unió az Európai Unióról szóló szerződés 3. cikkében meghatározott célkitűzések megvalósítása érdekében e címnek megfelelően egy összehangolt stratégia kialakítására törekednek a foglalkoztatás, és különösen a szakképzett, képzett és alkalmazkodásra képes munkaerő, valamint a gazdasági változásokra reagálni képes munkaerőpiacok fejlesztése terén.

146. cikk

(az EKSz. korábbi 126. cikke)

(1) A tagállamok foglalkoztatáspolitikájuk révén hozzájárulnak a 145. cikkben említett célkitűzések eléréséhez olyan módon, amely összhangban áll a tagállamok és az Unió gazdaságpolitikájának a 121. cikk (2) bekezdése alapján elfogadott átfogó iránymutatásaival.

(2) A tagállamok a szociális partnerek kötelezettségeire vonatkozó nemzeti gyakorlat figyelembevételével közös érdekű ügynek tekintik a foglalkoztatás előmozdítását, és az ilyen irányú fellépésüket a Tanácsban a 148. cikk rendelkezéseinek megfelelően összehangolják.

147. cikk

(az EKSz. korábbi 127. cikke)

(1) Az Unió hozzájárul a foglalkoztatás magas szintjéhez azáltal, hogy bátorítja a tagállamok közötti együttműködést, támogatja és szükség esetén kiegészíti tevékenységüket. Ennek során tiszteletben tartja a tagállamok hatáskörét.

(2) Az uniós politikák és intézkedések meghatározásánál és végrehajtásánál figyelembe kell venni a foglalkoztatás magas szintjének célkitűzését.

148. cikk

(az EKSz. korábbi 128. cikke)

(1) A Tanács és a Bizottság által készített együttes éves jelentés alapján az Európai Tanács évente megvizsgálja a foglalkoztatottság helyzetét az Unióban, és következtetéseket fogad el arra vonatkozóan.

(2) Az Európai Tanács következtetéseiből kiindulva a Tanács a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlamenttel, a Gazdasági és Szociális Bizottsággal, a Régiók Bizottságával és a 150. cikkben említett Foglalkoztatási Bizottsággal folytatott konzultációt követően évente iránymutatásokat dolgoz ki, amelyeket a tagállamok foglalkoztatáspolitikájukban figyelembe vesznek. Ezeknek az iránymutatásoknak összhangban kell állniuk a 121. cikk (2) bekezdése alapján elfogadott átfogó iránymutatásokkal.

(3) Minden tagállam éves jelentést nyújt be a Tanácsnak és a Bizottságnak azokról a főbb intézkedésekről, amelyeket a (2) bekezdésben említett foglalkoztatási iránymutatások fényében a foglalkoztatáspolitikája végrehajtása céljából hozott.

(4) A Tanács a (3) bekezdésben említett jelentések alapján és a Foglalkoztatási Bizottság véleményének kézhezvételét követően a foglalkoztatási iránymutatások fényében évente megvizsgálja a tagállamok foglalkoztatáspolitikájának végrehajtását. A Tanács a Bizottság ajánlása alapján ajánlásokat tehet a tagállamok számára, amennyiben ezt a vizsgálat nyomán célszerűnek tartja.

(5) A vizsgálat eredményei alapján a Tanács és a Bizottság együttes éves jelentést készít az Európai Tanács számára az Unió foglalkoztatási helyzetéről és a foglalkoztatási iránymutatások végrehajtásáról.

149. cikk

(az EKSz. korábbi 129. cikke)

Az Európai Parlament és a Tanács a rendes jogalkotási eljárás keretében és a Gazdasági és Szociális Bizottsággal, valamint a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően ösztönző intézkedéseket fogadhat el, amelyek arra szolgálnak, hogy bátorítsák az együttműködést a tagállamok között és támogassák fellépésüket a foglalkoztatás terén olyan kezdeményezések révén, amelyek célja az információk és a bevált gyakorlatok cseréjének fejlesztése, összehasonlító elemzések és tanácsok szolgáltatása, valamint az innovatív megközelítések támogatása és a tapasztalatok kiértékelése, különösen kísérleti projektek útján.

Ezek az intézkedések nem foglalják magukban a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek összehangolását.

150. cikk

(az EKSz. korábbi 130. cikke)

A Tanács az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően, egyszerű többséggel létrehozza a tanácsadói jogkörrel rendelkező Foglalkoztatási Bizottságot annak érdekében, hogy elősegítse a tagállamok közötti koordinációt a foglalkoztatási és munkaerő-piaci politikák területén. A bizottság a következő feladatokat látja el:

- figyelemmel kíséri a foglalkoztatási helyzetet és a foglalkoztatáspolitikát a tagállamokban és az Unióban;
- a 240. cikk sérelme nélkül a Tanács vagy a Bizottság kérésére vagy saját kezdeményezésére véleményeket dolgoz ki, és hozzájárul a Tanács 148. cikkben említett tevékenységének előkészítéséhez.

Feladatának teljesítése során a bizottság konzultál a szociális partnerekkel.

Minden egyes tagállam és a Bizottság két-két bizottsági tagot nevez ki.

X. CÍM

SZOCIÁLPOLITIKA

151. cikk

(az EKSz. korábbi 136. cikke)

Az alapvető szociális jogokat, többek között az 1961. október 18-án Torinóban aláírt Európai szociális chartában, valamint a munkavállalók alapvető szociális jogairól szóló 1989. évi közösségi chartában meghatározott jogokat szem előtt tartva, az Unió és a tagállamok célkitűzése a foglalkoztatás, az élet- és munkakörülmények javítása – lehetővé téve ezáltal a fejlődési folyamat fenntartása mellett ezek összehangolását –, a megfelelő szociális védelem, a szociális partnerek közötti párbeszéd és az emberi erőforrások fejlesztésének elősegítése a tartósan magas foglalkoztatás és a kirekesztés elleni küzdelem érdekében.

E célból az Unió és a tagállamok olyan intézkedéseket hajtanak végre, amelyek figyelembe veszik – különösen a szerződéses kapcsolatok terén – a nemzeti gyakorlatok sokszínűségét, valamint az Unió gazdasági versenyképessége fenntartásának szükségességét.

Úgy vélik, hogy ez a fejlődés nemcsak a szociális rendszerek összehangolását előnyben részesítő belső piac működéséből következik, hanem a Szerződésekben megállapított eljárásokból, valamint a törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezések közelítéséből is.

152. cikk

Az Unió az egyes nemzeti rendszerek különbözőségeinek figyelembevételével elismeri és támogatja a szociális partnerek uniós szintű szerepvállalását; önállóságuk tiszteletben tartása mellett elősegíti a szociális partnerek közötti párbeszédet.

A növekedésről és foglalkoztatásról szóló háromoldalú szociális csúcs hozzájárul a szociális párbeszéd folytatásához.

153. cikk

(az EKSz. korábbi 137. cikke)

(1) A 151. cikkben foglalt célkitűzések megvalósítása érdekében az Unió támogatja és kiegészíti a tagállamok tevékenységeit a következő területeken:

- a) különösen a munkakörnyezet javítása a munkavállalók egészségének és biztonságának védelme érdekében;
- b) munkafeltételek;
- c) a munkavállalók szociális biztonsága és szociális védelme;
- d) a munkavállalók védelme munkaviszonyuk megszüntetése esetén;
- e) a munkavállalók tájékoztatása és véleményük meghallgatása;

- f) a munkavállalók és munkaadók érdekeinek képviselése és kollektív védelme, beleértve – a (5) bekezdésre is figyelemmel – a vállalatvezetésben való részvételt;
- g) az Unió területén jogszerűen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok foglalkoztatásának feltételei;
- h) a munkaerőpiacról kirekesztett személyek beilleszkedésének lehetővé tétele a 166. cikk sérelme nélkül;
- i) a férfiak és nők munkaerő-piaci esélyegyenlősége és az egyenlő munkahelyi bánásmód;
- j) a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem;
- k) a szociális védelmi rendszerek modernizálása a c) pontban foglaltak sérelme nélkül.

(2) Ennek érdekében az Európai Parlament és a Tanács

- a) kizárva azonban a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek bármilyen összehangolását, olyan intézkedéseket fogadhat el, amelyek arra szolgálnak, hogy ösztönözzék az együttműködést a tagállamok között olyan kezdeményezések révén, amelyek célja az ismeretek gyarapítása, az információk és a bevált gyakorlatok cseréjének fejlesztése, az innovatív megközelítések támogatása és a tapasztalatok kiértékelése;
- b) az (1) bekezdés a)–i) pontjában említett területeken irányelvek útján fokozatosan alkalmazandó minimumkövetelményeket fogadhat el, figyelembe véve az egyes tagállamokban fennálló feltételeket és műszaki szabályokat. Ezek az irányelvek nem írhatnak elő olyan közigazgatási, pénzügyi vagy jogi korlátozásokat, amelyek gátolnák a kis- és középvállalkozások alapítását és fejlődését.

Az Európai Parlament és a Tanács a Gazdasági és Szociális Bizottsággal, valamint a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően rendes jogalkotási eljárás keretében határoz.

Az (1) bekezdés c), d), f) és g) pontjában említett területeken különleges jogalkotási eljárás keretében eljárva a Tanács az Európai Parlamenttel és az említett bizottságokkal folytatott konzultációt követően, egyhangúlag határoz.

A Tanács a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően egyhangúlag úgy határozhat, hogy az (1) bekezdés d), f) és g) pontjára a rendes jogalkotási eljárást kell alkalmazni.

(3) A szociális partnereket együttes kérelmükre bármely tagállam megbízhatja a (2) bekezdés alapján elfogadott irányelvek, illetve – adott esetben – a 155. cikk rendelkezéseinek megfelelően elfogadott tanácsi határozatok végrehajtásával.

Ebben az esetben e tagállamnak meg kell bizonyosodnia arról, hogy legkésőbb az irányelv vagy határozat átültetésének vagy végrehajtásának napjáig a szociális partnerek a szükséges intézkedéseket megállapodás útján bevezették, miközben minden szükséges intézkedést meg kell tennie annak érdekében, hogy az irányelv vagy a határozat által előírt eredmények elérését mindenkor biztosítani tudja.

(4) Az e cikk alapján elfogadott rendelkezések

- nem érinthetik a tagállamok azon jogát, hogy szociális biztonsági rendszerük alapelveit meghatározzák és nem érinthetik jelentősen e rendszerek pénzügyi egyensúlyát;
- nem akadályozhatják a tagállamokat abban, hogy olyan szigorúbb védintézkedéseket tartsanak fenn vagy vezessenek be, amelyek a Szerződésekkel összeegyeztethetőek.

(5) E cikk rendelkezései a díjazásra, az egyesülési jogra, a sztrájkjogra vagy a kizárás jogára nem alkalmazhatók.

154. cikk

(az EKSz. korábbi 138. cikke)

(1) A Bizottság feladata elősegíteni a szociális partnerek uniós szintű konzultációját, és megtenni minden szükséges intézkedést, hogy megkönnyítse a felek közötti párbeszédet a számukra nyújtott kiegyensúlyozott támogatás biztosításával.

(2) E célból a Bizottság a szociálpolitika területére vonatkozó javaslatok benyújtása előtt konzultál a szociális partnerekkel az uniós fellépés lehetséges irányáról.

(3) Ha az ilyen konzultációt követően a Bizottság uniós fellépést tart kívánatosnak, a tervezett javaslat tartalmáról konzultál a szociális partnerekkel. A szociális partnerek a Bizottsághoz véleményt vagy – adott esetben – ajánlást juttatnak el.

(4) A (2) és (3) bekezdésben említett konzultációk alkalmával a szociális partnerek tájékoztathatják a Bizottságot arról, hogy a 155. cikkben említett eljárás megindítását igénylik. Ezen eljárás időtartama nem haladhatja meg a kilenc hónapot, kivéve ha az érintett szociális partnerek, valamint a Bizottság együttesen úgy határoznak, hogy azt meghosszabbítják.

155. cikk

(az EKSz. korábbi 139. cikke)

(1) A szociális partnerek közötti uniós szintű párbeszéd, amennyiben úgy kívánják, szerződéses kapcsolatokhoz, így megállapodásokhoz vezethet.

(2) Az uniós szinten megkötött megállapodásokat a szociális partnerek és a tagállamok sajátos eljárásainak és gyakorlatának megfelelően, vagy pedig – a 153. cikk hatálya alá tartozó kérdésekben – az aláíró felek együttes kérelmére, a Tanács által a Bizottság javaslata alapján hozott határozattal kell végrehajtani. Erről az Európai Parlamentet tájékoztatni kell.

A Tanács egyhangúlag jár el, ha a kérdéses megállapodás, kivéve ha a kérdéses megállapodás egy vagy több, valamely olyan területre vonatkozó rendelkezést tartalmaz, amelyre nézve a 153. cikk (2) bekezdése értelmében egyhangúságra van szükség.

156. cikk
(az EKSz. korábbi 140. cikke)

A 151. cikkben foglalt célkitűzések megvalósítása érdekében és a Szerződések egyéb rendelkezéseinek sérelme nélkül, a Bizottság a szociális politikának az e fejezet hatálya alá tartozó minden területén ösztönzi a tagállamok együttműködését és megkönnyíti intézkedéseik összehangolását, különösen a következő területeken:

- foglalkoztatás;
- munkajog és munkafeltételek;
- alap- és magasabb szintű szakképzés;
- szociális biztonság;
- munkahelyi balesetek és foglalkozási megbetegedések megelőzése;
- munkahelyi egészségvédelem;
- egyesülési jog, valamint a munkaadók és munkavállalók közötti kollektív tárgyalások.

E célból a Bizottság a tagállamokkal szoros kapcsolatot tartva tanulmányokat készít, véleményeket ad és konzultációkat szervez mind a nemzeti szinten felmerülő, mind pedig a nemzetközi szervezetek érdeklődésére is számot tartó problémakörökben, különös tekintettel az iránymutatások és mutatók megállapítására, a bevált gyakorlatok cseréjének megszervezésére, valamint az időszakonkénti felülvizsgálat és kiértékelés szükséges elemeinek kialakítására irányuló kezdeményezésekre. Az Európai Parlamentet teljeskörűen tájékoztatni kell.

Az e cikkben említett véleményeinek közreadását megelőzően a Bizottság konzultációt folytat a Gazdasági és Szociális Bizottsággal.

157. cikk
(az EKSz. korábbi 141. cikke)

- (1) Minden tagállam biztosítja annak az elvnek az alkalmazását, hogy a férfiak és a nők egyenlő vagy egyenlő értékű munkáért egyenlő díjazást kapjanak.
- (2) E cikk alkalmazásában „díjazás” a rendes alap- vagy minimálbér, illetve illetmény, valamint minden egyéb olyan juttatás, amelyet a munkavállaló a munkáltatójától közvetlenül vagy közvetve, készpénzben vagy természetben a munkaviszonyára tekintettel kap.

A nemen alapuló megkülönböztetés nélküli egyenlő díjazás azt jelenti, hogy:

- a) teljesítménybér esetén az azonos munkáért járó díjazást azonos mértékegység alapján állapítják meg;

b) időbér esetén azonos munkakörben azonos díjazás jár.

(3) Az Európai Parlament és a Tanács a rendes jogalkotási eljárás keretében és a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően intézkedéseket fogad el annak érdekében, hogy biztosítsa a férfiak és nők között az egyenlő esélyek és az egyenlő bánásmód elvének alkalmazását a foglalkoztatás és a munka területén, beleértve az egyenlő vagy egyenlő értékű munkáért járó egyenlő díjazás alapelvét is.

(4) Annak érdekében, hogy ténylegesen biztosítsák a teljes egyenlőséget a férfiak és nők között a munka világában, az egyenlő bánásmód elve nem akadályozza a tagállamokat abban, hogy bizonyos előnyöket nyújtó intézkedéseket tartsanak fenn vagy fogadjanak el abból a célból, hogy az alulreprezentált nem számára a szakmai tevékenységek folytatását megkönnyítsék, vagy hogy a szakmai előmenetelükben őket érő hátrányokat megakadályozzák vagy kiegyenlítsék.

158. cikk

(az EKSz. korábbi 142. cikke)

A tagállamok törekednek arra, hogy fenntartsák a fizetett szabadságra vonatkozó szabályozási rendszerek fennálló egyenértékűségét.

159. cikk

(az EKSz. korábbi 143. cikke)

A Bizottság évente jelentést készít a 151. cikk célkitűzéseinek megvalósításában elért előrehaladásról, beleértve az Unión belüli demográfiai helyzetet. Jelentését megküldi az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és a Gazdasági és Szociális Bizottságnak.

160. cikk

(az EKSz. korábbi 144. cikke)

A Tanács az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően, egyszerű többséggel létrehozza a tanácsadói jogkörrel rendelkező szociális védelemmel foglalkozó bizottságot annak érdekében, hogy a szociális védelmi politikák területén elősegítse az együttműködést a tagállamok között és a Bizottsággal. A bizottság a következő feladatokat látja el:

- figyelemmel kíséri a szociális helyzetet és a szociális védelmi politikák alakulását a tagállamokban és az Unióban;
- elősegíti az információk, a tapasztalatok és a bevált gyakorlatok cseréjét a tagállamok között, valamint a tagállamok és a Bizottság között;
- a 240. cikk sérelme nélkül a Tanács vagy a Bizottság kérésére vagy saját kezdeményezésére jelentéseket készít, véleményeket dolgoz ki vagy egyéb feladatokat végez a hatáskörébe tartozó területeken.

Feladatának teljesítése során a bizottság megfelelő kapcsolatokat alakít ki a szociális partnerekkel.

Minden egyes tagállam és a Bizottság két-két bizottsági tagot nevez ki.

161. cikk
(az EKSz. korábbi 145. cikke)

A Bizottság az Európai Parlamentnek készített éves jelentésében külön fejezetet szentel az Unión belül szociális téren bekövetkezett fejleményeknek.

Az Európai Parlament felkérheti a Bizottságot, hogy készítsen jelentést a szociális körülményeket érintő bármely sajátos problémáról.

XI. CÍM
AZ EURÓPAI SZOCIÁLIS ALAP

162. cikk
(az EKSz. korábbi 146. cikke)

A belső piacon a munkavállalók foglalkoztatási lehetőségeinek javítása és ezáltal az életszínvonal emeléséhez való hozzájárulás érdekében az alábbiakban megállapított rendelkezések szerint létrejön az Európai Szociális Alap, amelynek célja az Unión belül a munkavállalók foglalkoztatásának megkönnyítése, földrajzi és foglalkozási mobilitásuk növelése, továbbá az ipari és a termelési rendszerben bekövetkező változásokhoz való alkalmazkodásuk megkönnyítése, különösen szakképzés és átképzés útján.

163. cikk
(az EKSz. korábbi 147. cikke)

Az Alapot a Bizottság kezeli.

Ebben a feladatában a Bizottságot egy bizottság segíti, amelynek elnöke a Bizottság egyik tagja, és amely a kormányok, szakszervezetek és munkaadói szervezetek képviselőiből áll.

164. cikk
(az EKSz. korábbi 148. cikke)

Az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében, a Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően elfogadja az Európai Szociális Alapra vonatkozó végrehajtási rendeleteket.

XII. CÍM

OKTATÁS, SZAKKÉPZÉS, IFJÚSÁG ÉS SPORT

165. cikk

(az EKSz. korábbi 149. cikke)

(1) Az Unió a tagállamok közötti együttműködés ösztönzésével és szükség esetén tevékenységük támogatásával és kiegészítésével hozzájárul a minőségi oktatás fejlesztéséhez, ugyanakkor teljes mértékben tiszteletben tartja a tagállamoknak az oktatás tartalmára és szervezeti felépítésére vonatkozó hatáskörét, valamint kulturális és nyelvi sokszínűségüket.

Az Unió a sport sajátos természetére, az önkéntes részvételen alapuló szerkezeti sajátosságaira, valamint a társadalomban és a nevelésben betöltött szerepére tekintettel hozzájárul az európai sport előmozdításához.

(2) Az Unió fellépésének célja:

- az európai dimenzió fejlesztése az oktatásban, különösen a tagállamok nyelveinek oktatása és terjesztése útján;
- a diákok és a tanárok mobilitásának ösztönzése, többek között az oklevelek és résztanulmányok tanulmányi célú elismerésének ösztönzésével;
- az oktatási intézmények közötti együttműködés előmozdítása;
- a tagállamok oktatási rendszereit egyaránt érintő kérdésekre vonatkozó információ- és tapasztalatcsere fejlesztése;
- a fiatalok és a szociálpedagógusok csereprogramjainak ösztönzése, valamint a fiatalok ösztönzése arra, hogy vegyenek részt Európa demokratikus életében;
- a távoktatás fejlesztésének ösztönzése;
- a sport európai dimenzióinak fejlesztése a sportversenyek tisztaságának és nyitottságának, valamint a sport területén felelős szervezetek közötti együttműködésnek az előmozdítása, illetve a sportolók, köztük különösen a legfiatalabbak fizikai és szellemi épségének védelme révén.

(3) Az Unió és a tagállamok erősítik az együttműködést harmadik országokkal és az oktatás és a sport területén hatáskörrel rendelkező nemzetközi szervezetekkel, különösen az Európa Tanáccsal.

(4) Annak érdekében, hogy hozzájáruljon az e cikkben említett célkitűzések eléréséhez:

- az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében, a Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően ösztönző intézkedéseket fogad el, kizárva azonban a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek bármilyen összehangolását;

— a Tanács a Bizottság javaslata alapján ajánlásokat fogad el.

166. cikk
(az EKSz. korábbi 150. cikke)

(1) Az Unió olyan szakképzési politikát folytat, amely támogatja és kiegészíti a tagállamok ezirányú tevékenységét, ugyanakkor teljes mértékben tiszteletben tartja a tagállamoknak a szakképzés tartalmára és szervezeti felépítésére vonatkozó hatáskörét.

(2) Az Unió fellépésének célja:

- az ipari változásokhoz való alkalmazkodás megkönnyítése, különösen szakképzés és átképzés útján;
- a szakmai alapképzés és továbbképzés javítása a munkaerő-piaci szakmai beilleszkedés és újrabeilleszkedés megkönnyítése érdekében;
- a szakképzésbe történő bejutás megkönnyítése, továbbá az oktatók és a szakképzésben részt vevők, különösen a fiatalok mobilitásának ösztönzése;
- az oktatási vagy szakképző intézmények és a vállalkozások közötti együttműködés ösztönzése a képzés területén;
- a tagállamok képzési rendszereit egyaránt érintő kérdésekre vonatkozó információ- és tapasztalatcsere fejlesztése.

(3) Az Unió és a tagállamok erősítik az együttműködést harmadik országokkal és a szakképzés területén hatáskörrel rendelkező nemzetközi szervezetekkel.

(4) Az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében, a Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően intézkedéseket fogad el, hogy hozzájáruljon az e cikkben említett célkitűzések eléréséhez, kizárva azonban a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek bármilyen összehangolását; továbbá a Tanács a Bizottság javaslata alapján ajánlásokat fogad el.

XIII. CÍM
KULTÚRA

167. cikk
(az EKSz. korábbi 151. cikke)

(1) Az Unió hozzájárul a tagállamok kultúrájának virágzásához, tiszteletben tartva nemzeti és regionális sokszínűségüket, ugyanakkor előtérbe helyezve a közös kulturális örökséget.

(2) Az Unió fellépésének célja a tagállamok közötti együttműködés előmozdítása és szükség esetén tevékenységük támogatása és kiegészítése a következő területeken:

- az európai népek kultúrája és történelme ismeretének és terjesztésének javítása;
- az európai jelentőségű kulturális örökség megőrzése és védelme;
- nem kereskedelmi jellegű kulturális cserék;
- művészeti és irodalmi alkotás, beleértve az audiovizuális szektort is.

(3) Az Unió és a tagállamok erősítik az együttműködést harmadik országokkal és a kultúra területén hatáskörrel rendelkező nemzetközi szervezetekkel, különösen az Európa Tanáccsal.

(4) Az Unió a Szerződések egyéb rendelkezései alá tartozó tevékenysége során, különösen kulturái sokszínűségének tiszteletben tartása és támogatása érdekében, figyelembe veszi a kulturális szempontokat.

(5) Annak érdekében, hogy hozzájáruljon az e cikkben említett célkitűzések eléréséhez:

- az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében, a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően ösztönző intézkedéseket fogad el, kizárva azonban a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek bármilyen összehangolását.
- a Tanács a Bizottság javaslata alapján ajánlásokat fogad el.

XIV. CÍM NÉPEGÉSZSÉGÜGY

168. cikk (az EKSz. korábbi 152. cikke)

(1) Valamennyi uniós politika és tevékenység meghatározása és végrehajtása során biztosítani kell az emberi egészségvédelem magas szintjét.

Az Unió fellépése, amely kiegészíti a nemzeti politikákat, a népegészségügyi helyzet javítására, az emberi megbetegedések és betegségek, valamint az emberek testi és szellemi egészségét fenyegető veszélyek okainak megelőzésére irányul. Az ilyen fellépés magában foglalja a széles körben terjedő súlyos betegségek elleni küzdelmet az azok okaira, terjedésére és megelőzésére vonatkozó kutatások, valamint az egészségügyi tájékoztatás és oktatás által, továbbá a határokon át terjedő súlyos egészségügyi veszélyek figyelemmel kísérését, az ilyen veszélyek korai előrejelzését és az ezek elleni küzdelmet.

Az Unió kiegészíti a tagállamok fellépését a kábítószer-fogyasztással kapcsolatos egészségkárosodás csökkentése érdekében, beleértve a felvilágosítást és a megelőzést is.

(2) Az Unió bátorítja a tagállamok közötti együttműködést az e cikkben említett területeken, és szükség esetén támogatást nyújt a tagállamok fellépéséhez. Az Unió ösztönzi különösen a határ menti területeken az egészségügyi szolgáltatások egymást kiegészítő jellegének javítására irányuló, tagállamok közötti együttműködést.

A tagállamok a Bizottsággal együttműködve összehangolják politikáikat és programjaikat az (1) bekezdésben említett területeken. A Bizottság a tagállamokkal szorosan együttműködve megtehet minden hasznos kezdeményezést az összehangolás előmozdítására, különös tekintettel az iránymutatások és mutatók megállapítására, a bevált gyakorlatok cseréjének megszervezésére, valamint az időszakonkénti felülvizsgálat és kiértékelés szükséges elemeinek kialakítására irányuló kezdeményezésekre. Az Európai Parlamentet teljeskörűen tájékoztatni kell.

(3) Az Unió és a tagállamok elősegítik az együttműködést harmadik országokkal és a népegészségügy területén hatáskörrel rendelkező nemzetközi szervezetekkel.

(4) A 2. cikk (5) bekezdésétől, illetve a 6. cikk a) pontjától eltérve, és a 4. cikk (2) bekezdésének k) pontjával összhangban az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében, valamint a Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően az e cikkben említett célok eléréséhez való hozzájárulás érdekében a közös biztonsági kockázatok kezelésére elfogadja a következőket:

- a) az emberi eredetű szervek és szövetek, a vér és vérkészítmények magas szintű minőségi és biztonsági előírásainak megállapítására vonatkozó intézkedések; ezek az intézkedések nem akadályozhatják a tagállamokat abban, hogy szigorúbb védintézkedéseket tartsanak fenn vagy vezessenek be;
- b) intézkedések az állat- és növényegészségügy terén, amelyek közvetlen célja a közegészség védelme;
- c) a gyógyszerek és a gyógyászati célú eszközök magas szintű minőségi és biztonsági előírásainak megállapítására vonatkozó intézkedések;

(5) A Gazdasági és Szociális Bizottsággal, valamint a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében ösztönző intézkedéseket állapíthat meg az emberi egészség védelmére és javítására, és különösen a határokon át széles körben terjedő súlyos betegségek elleni küzdelemre, valamint a határokon át terjedő súlyos egészségügyi veszélyek figyelemmel kísérésére, az ilyen veszélyek korai előrejelzésére és az ezek elleni küzdelemre vonatkozóan, továbbá olyan intézkedéseket állapíthat meg, amelyeknek közvetlen célja – a dohányra és a túlzott alkoholfogyasztásra vonatkozóan – a közegészség védelme, kizárva azonban a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek bármilyen harmonizációját.

(6) A Tanács a Bizottság javaslata alapján ajánlásokat is elfogadhat az e cikkben meghatározott célok érdekében.

(7) Az Unió tevékenységének tiszteletben kell tartania a tagállamoknak az egészségügyi politikájuk meghatározására, valamint az egészségügyi szolgáltatások és az orvosi ellátás megszervezésére és

biztosítására vonatkozó hatáskörét. A tagállamok hatásköre kiterjed az egészségügyi szolgáltatások és az orvosi ellátás működtetésére, és a hozzájuk rendelt erőforrások elosztására. A (4) bekezdés a) pontjában említett intézkedések nem érinthetik a szervek és vér adására vagy gyógyászati célú felhasználására vonatkozó nemzeti rendelkezéseket.

XV. CÍM

FOGYASZTÓVÉDELEM

169. cikk

(az EKSz. korábbi 153. cikke)

(1) A fogyasztói érdekek érvényesülésének előmozdítása és a fogyasztóvédelem magas szintjének biztosítása érdekében az Unió hozzájárul a fogyasztók egészségének, biztonságának és gazdasági érdekeinek védelméhez, valamint a tájékoztatáshoz, oktatáshoz és az érdekeik védelmét célzó önszerveződéshez való jogaik megerősítéséhez.

(2) Az Unió a következőkkel járul hozzá az (1) bekezdésben említett célok eléréséhez:

- a) a 114. cikk alapján a belső piac megvalósításával összefüggésben elfogadott intézkedések;
- b) a tagállami politikákat támogató, kiegészítő és figyelemmel kísérő intézkedések.

(3) Az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében, a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően elfogadja a (2) bekezdés b) pontjában említett intézkedéseket.

(4) A (3) bekezdés szerint elfogadott intézkedések nem akadályozzák a tagállamokat szigorúbb védintézkedések fenntartásában vagy bevezetésében. Ezeknek az intézkedéseknek összeegyeztethetőnek kell lenniük a Szerződésekkel. Az intézkedésekről értesíteni kell a Bizottságot.

XVI. CÍM

TRANSZEURÓPAI HÁLÓZATOK

170. cikk

(az EKSz. korábbi 154. cikke)

(1) A 26. és 174. cikkben említett célkitűzések elérése, valamint annak lehetővé tétele érdekében, hogy az uniós polgárok, a gazdasági szereplők, valamint a regionális és helyi közösségek a belső határok nélküli térség kialakításának előnyeit teljes mértékben élvezhessék, az Unió hozzájárul a transzeurópai hálózatok létrehozatalához és fejlesztéséhez a közlekedési, a távközlési és az energiaipari infrastruktúra területén.

(2) A nyitott és versengő piacok rendszerének keretén belül az Unió fellépésének az a célja, hogy elősegítse a nemzeti hálózatok összekapcsolódását és átjárhatóságát, valamint a hálózatokhoz történő hozzáférést. Az Unió különös figyelmet fordít annak szükségességére, hogy a szigeteket, a tengerparttal nem rendelkező területeket és a peremterületeket összekössék az Unió központi területeivel.

171. cikk

(az EKSz. korábbi 155. cikke)

(1) A 170. cikkben említett célkitűzések elérése érdekében az Unió:

- iránymutatás-csomagot dolgoz ki, amely a transzeurópai hálózatok területén a tervezett intézkedések célkitűzéseire, prioritásaira és főbb vonalaira vonatkozik; ezek az iránymutatások közös érdekű projekteket határoznak meg;
- végrehajt minden olyan intézkedést, különösen a műszaki szabványok összehangolásának területén, amely a hálózatok átjárhatóságának biztosításához szükséges;
- támogathatja – különösen megvalósíthatósági tanulmányok, hitelgaranciák vagy kamattámogatások formájában – a tagállamok által támogatott, az első francia bekezdésben említett iránymutatások által meghatározott közös érdekű projekteket; az Unió emellett a 177. cikk értelmében felállított Kohéziós Alapon keresztül hozzájárulhat a közlekedési infrastruktúra területén egyedi projektek finanszírozásához a tagállamokban.

Az Unió tevékenységei során figyelembe kell venni a projektek potenciális gazdasági életképességét.

(2) A tagállamok a Bizottsággal kapcsolatot tartva összehangolják azokat a nemzeti szinten folytatott politikáikat, amelyek jelentős hatással lehetnek a 170. cikkben említett célkitűzések elérésére. A Bizottság a tagállamokkal szorosan együttműködve megtehet minden hasznos kezdeményezést az összehangolás előmozdítására.

(3) Az Unió határozhat úgy, hogy együttműködik harmadik országokkal a közös érdekű projektek előmozdítása és a hálózatok átjárhatóságának biztosítása érdekében.

172. cikk

(az EKSz. korábbi 156. cikke)

A 171. cikk (1) bekezdésében említett iránymutatásokat és egyéb intézkedéseket az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében, valamint a Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően fogadja el.

A valamely tagállam területét érintő iránymutatásokhoz és közös érdekű projektekhez az érintett tagállam jóváhagyása szükséges.

XVII. CÍM

IPAR

173. cikk

(az EKSz. korábbi 157. cikke)

(1) Az Unió és a tagállamok biztosítják az uniós ipar versenyképességéhez szükséges feltételek meglétét.

E célból – összhangban a nyitott és versengő piacok rendszerével – fellépésük arra irányul, hogy:

- felgyorsítsák az ipar alkalmazkodását a strukturális változásokhoz;
- ösztönözzék egy olyan környezet kialakítását, amely az Unió egész területén kedvez a kezdeményezéseknek és a vállalkozások – különösen a kis- és középvállalkozások – fejlődésének;
- ösztönözzék egy olyan környezet kialakítását, amely kedvez a vállalkozások közötti együttműködésnek;
- elősegítsék az innovációs, kutatási és technológiafejlesztési politikákban rejlő ipari lehetőségek jobb kihasználását.

(2) A tagállamok a Bizottsággal kapcsolatot tartva konzultálnak egymással, és amennyiben szükséges, összehangolják fellépésüket. A Bizottság megtehet minden hasznos kezdeményezést az összehangolás előmozdítása érdekében, különös tekintettel az iránymutatások és mutatók megállapítására, a bevált gyakorlatok cseréjének megszervezésére, valamint az időszakonkénti felülvizsgálat és kiértékelés szükséges elemeinek kialakítására irányuló kezdeményezésekre. Az Európai Parlamentet teljeskörűen tájékoztatni kell.

(3) Az Unió a Szerződések egyéb rendelkezései alapján folytatott politikai és tevékenysége útján hozzájárul az (1) bekezdésben meghatározott célkitűzések eléréséhez. Az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében, a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően egyedi intézkedéseket hozhat a tagállamokban végrehajtott olyan fellépések támogatására, amelyek az (1) bekezdésben kitűzött célok megvalósítására irányulnak, kizárva azonban a tagállamok törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek bármilyen harmonizációját.

E cím nem szolgálhat alapot ahhoz, hogy az Unió bármilyen olyan intézkedést vezessen be, amely a verseny torzulásához vezethet, vagy amely adórendelkezéseket vagy a munkavállalók jogait és érdekeit érintő rendelkezéseket tartalmaz.

XVIII. CÍM

GAZDASÁGI, TÁRSADALMI ÉS TERÜLETI KOHÉZIÓ

174. cikk

(az EKSz. korábbi 158. cikke)

Átfogó harmonikus fejlődésének előmozdítása érdekében az Unió úgy alakítja és folytatja tevékenységét, hogy az a gazdasági, társadalmi és területi kohézió erősítését eredményezze.

Az Unió különösen a különböző régiók fejlettségi szintje közötti egyenlőtlenségek és a legkedvezőtlenebb helyzetű régiók lemaradásának csökkentésére törekszik.

Az érintett régiók közül kiemelt figyelemmel kell kezelni a vidéki térségeket, az ipari átalakulás által érintett térségeket és az olyan súlyos és állandó természeti vagy demográfiai hátrányban lévő régiókat, mint a legészakibb, rendkívül gyéren lakott régiók, valamint a szigeti, a határon átnyúló és a hegyvidéki régiók.

175. cikk

(az EKSz. korábbi 159. cikke)

A tagállamok úgy folytatják és hangolják össze gazdaságpolitikájukat, hogy a 174. cikkben meghatározott célokat is elérjék. Az uniós politikák és fellépések kialakításánál és végrehajtásánál, valamint a belső piac megvalósításánál figyelembe kell venni a 174. cikkben meghatározott célokat, és azoknak hozzá kell járulniuk ezek eléréséhez. Az Unió e célok elérését a strukturális alapok (Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garanciaalap Orientációs Részlege; Európai Szociális Alap; Európai Regionális Fejlesztési Alap), az Európai Beruházási Bank és az egyéb meglévő pénzügyi eszközök révén megvalósított fellépésével is támogatja.

A Bizottság három évente jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, a Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának a gazdasági, társadalmi és területi kohézió elérése terén megvalósított előrehaladásról, és arról, hogy az e cikkben előírt különböző eszközök ehhez hogyan járultak hozzá. A jelentéshez szükség szerint megfelelő javaslatokat kell csatolni.

Ha az alapokon kívül és az egyéb uniós politikák keretében elhatározott intézkedések sérelme nélkül egyedi fellépések bizonyulnak szükségesnek, akkor az ilyen fellépéseket az Európai Parlament és a Tanács a rendes jogalkotási eljárás keretében, a Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően fogadhatja el.

176. cikk

(az EKSz. korábbi 160. cikke)

Az Európai Regionális Fejlesztési Alap rendeltetése, hogy elősegítse az Unión belüli legjelentősebb regionális egyenlőtlenségek orvoslását a fejlődésben lemaradt térségek fejlesztésében és strukturális alkalmazkodásában, valamint a hanyatló ipari térségek átalakításában való részvétel útján.

177. cikk

(az EKSz. korábbi 161. cikke)

Az Európai Parlament és a Tanács – a 178. cikk sérelme nélkül – a Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően, rendes jogalkotási eljárás keretében elfogadott rendeletekben meghatározza a strukturális alapok feladatait, elsődleges célkitűzéseit és megszervezését, amely magában foglalhatja az alapok átcsoportosítását. Ugyanennek az eljárásnak megfelelően kell meghatározni az alapokra alkalmazandó általános szabályokat, továbbá azokat a rendelkezéseket, amelyek az alapok eredményes működésének, valamint az egymás közötti és az egyéb meglévő pénzügyi eszközökkel történő összehangolásának biztosításához szükségesek.

Az ugyanennek az eljárásnak megfelelően létrehozott Kohéziós Alap pénzügyi hozzájárulást nyújt a környezetvédelmi, illetve a közlekedési infrastruktúra területén a transzeurópai hálózatokra vonatkozó projektekhez.

178. cikk

(az EKSz. korábbi 162. cikke)

Az Európai Regionális Fejlesztési Alapra vonatkozó végrehajtási rendeleteket az Európai Parlament és a Tanács fogadja el a rendes jogalkotási eljárás keretében, valamint a Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően.

Az Európai Mezőgazdasági Orientációs és Garanciaalap Orientációs Részlegére a 43. cikket, az Európai Szociális Alapra pedig a 164. cikket továbbra is alkalmazni kell.

XIX. CÍM**KUTATÁS, TECHNOLÓGIAI FEJLESZTÉS ÉS ÚRKUTATÁS****179. cikk**

(az EKSz. korábbi 163. cikke)

(1) Az Unió célja az, hogy egy európai kutatási térség létrehozásával, amelyen belül a kutatók, a tudományos ismeretek és a technológiák szabadon áramlanak, erősítse tudományos és technológiai alapjait, továbbá ösztönözze versenyképességének fejlődését – ideértve az Unió iparát is –, ugyanakkor támogassa a Szerződések egyéb fejezetei alapján szükségesnek ítélt kutatási tevékenységeket.

(2) E célból az Unió az egész területén ösztönzi a vállalkozásokat – a kis- és középvállalkozásokat is beleértve –, a kutatási központokat és egyetemeket a magas színvonalú kutatási és technológiafejlesztési tevékenységeik terén; támogatja azokat az együttműködésüket célzó erőfeszítéseiket, amelyek célja elsősorban az, hogy a kutatók a határokon átívelő módon szabadon együttműködhessenek egymással, és hogy a vállalkozások képesek legyenek teljes mértékben kihasználni a belső piac lehetőségeit, különösen a nemzeti közbeszerzések megnyitása, a közös szabványok meghatározása és az együttműködés jogi és adóügyi akadályainak felszámolása útján.

(3) Az Uniónak a kutatás és a technológiai fejlesztés terén a Szerződések alapján végzett minden tevékenységét – a demonstrációs projekteket is beleértve – e cím rendelkezéseinek megfelelően kell meghatározni és végrehajtani.

180. cikk

(az EKSz. korábbi 164. cikke)

E célkitűzések megvalósítása érdekében az Unió a tagállamokban végzett tevékenységeket kiegészítő alábbi tevékenységeket folytatja:

- a) kutatási, technológiafejlesztési és demonstrációs programok végrehajtása a vállalkozásokkal, kutatási központokkal és egyetemekkel való és az azok közötti együttműködés előmozdításával;
- b) a harmadik országokkal és nemzetközi szervezetekkel történő együttműködés előmozdítása az uniós kutatás, technológiai fejlesztés és demonstráció területén;
- c) az uniós kutatási, technológiafejlesztési és demonstrációs tevékenységek eredményeinek terjesztése és hasznosítása;
- d) az uniós kutatók képzésének és mobilitásának ösztönzése.

181. cikk

(az EKSz. korábbi 165. cikke)

(1) Az Unió és a tagállamok a nemzeti politikák és a közösségi politika kölcsönös összhangjának biztosítása érdekében összehangolják kutatási és technológiafejlesztési tevékenységeiket.

(2) A Bizottság a tagállamokkal szorosan együttműködve megtehet minden hasznos kezdeményezést az (1) bekezdésben említett összehangolás előmozdítása érdekében, különös tekintettel az iránymutatások és mutatók megállapítására, a bevált gyakorlatok cseréjének megszervezésére, valamint az időszakonkénti felülvizsgálat és kiértékelés szükséges elemeinek kialakítására irányuló kezdeményezésekre. Az Európai Parlamentet teljeskörűen tájékoztatni kell.

182. cikk

(az EKSz. korábbi 166. cikke)

(1) Az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében, a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően többéves keretprogramot fogad el, amely felöleli az Unió valamennyi tevékenységét.

A keretprogram

- meghatározza azokat a tudományos és technológiai célkitűzéseket, amelyeket a 180. cikkben előírt tevékenységekkel kell megvalósítani, és rögzíti az ezekkel kapcsolatos prioritásokat;

- kijelöli e tevékenységek irányvonalait;
 - rögzíti az Unió keretprogramban való pénzügyi részvételének legmagasabb teljes összegét és részletes szabályait, valamint az egyes előírányzott tevékenységekre vonatkozó részösszegeket.
- (2) A keretprogramot a helyzet változásának megfelelően ki kell igazítani, illetve ki kell egészíteni.
- (3) A keretprogram végrehajtása az egyes tevékenységeken belül kialakított egyedi programok útján történik. Minden egyedi programban meg kell határozni végrehajtásának részletes szabályait, rögzíteni kell időtartamát és rendelkezni kell a szükségesnek ítélt eszközökről. Az egyedi programokban rögzített, szükségesnek ítélt összegek nem léphetik túl a keretprogramra és az egyes tevékenységekre megállapított teljes összeg felső határát.
- (4) A Tanács különleges jogalkotási eljárás keretében, az Európai Parlamenttel és a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően fogadja el az egyedi programokat.
- (5) A többéves keretprogramban tervezett tevékenységek kiegészítéseként az Európai Parlament és a Tanács a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően, rendes jogalkotási eljárás keretében megállapítja az európai kutatási térség megvalósításához szükséges intézkedéseket.

183. cikk

(az EKSz. korábbi 167. cikke)

A többéves keretprogram végrehajtása érdekében az Unió meghatározza:

- a vállalkozások, kutatási központok és egyetemek részvételére vonatkozó szabályokat;
- a kutatási eredmények terjesztésére vonatkozó szabályokat.

184. cikk

(az EKSz. korábbi 168. cikke)

A többéves keretprogram végrehajtása során dönteni lehet olyan kiegészítő programokról, amelyekben csak bizonyos tagállamok vesznek részt, és amelyeket – az esetleges uniós részvételre is figyelemmel – a részt vevő tagállamok finanszíroznak.

Az Unió elfogadja a kiegészítő programokra, különösen az ismeretek terjesztésére és a más tagállamok általi hozzáférésre vonatkozó szabályokat.

185. cikk

(az EKSz. korábbi 169. cikke)

A többéves keretprogram végrehajtása során az Unió az érintett tagállamokkal egyetértésben résztvevő irányozhat elő a több tagállam által indított kutatási és fejlesztési programokban, beleértve az e programok végrehajtására kialakított struktúrákban való részvételt is.

186. cikk

(az EKSz. korábbi 170. cikke)

A többéves keretprogram végrehajtása során az Unió harmadik országokkal vagy nemzetközi szervezetekkel történő együttműködést irányozhat elő az uniós kutatás, technológiai fejlesztés és demonstrációs programok területén.

Az ilyen együttműködésre vonatkozó részletes szabályok az Unió és az érintett harmadik felek közötti megállapodások tárgyát képezhetik.

187. cikk

(az EKSz. korábbi 171. cikke)

Az Unió közös vállalkozásokat vagy egyéb olyan struktúrákat hozhat létre, amelyek az uniós kutatási, technológiafejlesztési és demonstrációs programok szabályszerű végrehajtásához szükségesek.

188. cikk

(az EKSz. korábbi 172. cikke)

A Tanács a Bizottság javaslata alapján, valamint az Európai Parlamenttel és a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően fogadja el a 187. cikkben említett rendelkezéseket.

Az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében, a Gazdasági és Szociális Bizottsággal folytatott konzultációt követően fogadja el a 183., 184. és 185. cikkben említett rendelkezéseket. A kiegészítő programok elfogadásához az érintett tagállamok egyetértése szükséges.

189. cikk

(1) A tudományos és műszaki haladás, az ipari versenyképesség, valamint az uniós politikák végrehajtásának elősegítése érdekében az Unió európai úrpolitikát alakít ki. E célból közös kezdeményezéseket támogathat, előmozdíthatja a kutatást és a technológiafejlesztést, továbbá összehangolhatja a világűr kutatásához és hasznosításához szükséges erőfeszítéseket.

(2) Az (1) bekezdésben említett célkitűzések megvalósításához való hozzájárulás érdekében az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében megállapítja azon szükséges intézkedéseket, amelyek európai űrprogram formájában is megvalósulhatnak, kizárva azonban a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek bármilyen harmonizációját.

(3) Az Unió megfelelő kapcsolatokat épít ki az Európai Űrügynökséggel.

(4) Ez a cikk nem érinti e cím egyéb rendelkezéseit.

190. cikk

(az EKSz. korábbi 173. cikke)

A Bizottság minden év elején jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak. A jelentés különösen a megelőző évi kutatási és technológiafejlesztési tevékenységre, e tevékenységek eredményének terjesztésére, valamint a folyó év munkaprogramjára terjed ki.

XX. CÍM

KÖRNYEZET

191. cikk

(az EKSz. korábbi 174. cikke)

(1) Az Unió környezetpolitikája hozzájárul a következő célkitűzések eléréséhez:

- a környezet minőségének megőrzése, védelme és javítása;
- az emberi egészség védelme;
- a természeti erőforrások körültekintő és ésszerű hasznosítása;
- a regionális vagy világméretű környezeti problémák leküzdésére, és különösen az éghajlatváltozás elleni küzdelemre irányuló intézkedések ösztönzése nemzetközi szinten.

(2) Az Unió környezetpolitikájának célja a magas szintű védelem, figyelembe véve ugyanakkor az Unió különböző régióinak helyzetében mutatkozó különbségeket. Ez a politika az elővigyázatosság és a megelőzés elvén, a környezeti károk elsődlegesen a forrásuknál történő elhárításának elvén, valamint a „szennyező fizet”-elven alapul.

Ebben az összefüggésben a környezetvédelmi követelményeknek megfelelő harmonizációs intézkedések adott esetben egy védzáradékot foglalnak magukban, amely felhatalmazza a tagállamokat arra, hogy nem gazdasági jellegű környezetvédelmi okokból uniós ellenőrzési eljárás alá tartozó ideiglenes intézkedéseket hozzanak.

(3) Környezetpolitikája kidolgozása során az Unió figyelembe veszi:

- a rendelkezésre álló tudományos és műszaki adatokat;
- az Unió különböző régióinak környezeti feltételeit;
- a beavatkozás, illetve a be nem avatkozás lehetséges hasznait és költségeit;
- az Unió egészének gazdasági és társadalmi fejlődését, valamint régióinak kiegyensúlyozott fejlődését.

(4) Az Unió és a tagállamok hatáskörük keretén belül együttműködnek harmadik országokkal és a hatáskörrel rendelkező nemzetközi szervezetekkel. Az Unió által folytatott együttműködésre vonatkozó részletes szabályok az Unió és az érintett harmadik felek közötti megállapodások tárgyát képezhetik.

Az előző albekezdés nem érinti a tagállamok arra vonatkozó hatáskörét, hogy nemzetközi fórumokon tárgyalásokat folytassanak és nemzetközi megállapodásokat kössenek.

192. cikk

(az EKSz. korábbi 175. cikke)

(1) Az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében, valamint a Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően határoz arról, hogy az Uniónak milyen lépéseket kell tennie a 191. cikkben említett célok elérése érdekében.

(2) Az (1) bekezdésben előírt döntéshozatali eljárástól eltérve és a 114. cikk sérelme nélkül, a Tanács különleges jogalkotási eljárás keretében az Európai Parlamenttel, a Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően egyhangúlag fogadja el:

- a) az elsődlegesen adózási természetű rendelkezéseket;
- b) azokat az intézkedéseket, amelyek érintik:
 - a területrendezést;
 - a mennyiségi vízkészlet-gazdálkodást, illetve amelyek az e készletek rendelkezésre állását akár közvetlenül, akár közvetve befolyásolják;
 - a földhasználatot, kivéve a hulladékgazdálkodást;
- c) a tagállamok valamelyikének különböző energiaforrások közötti választását és energiaellátásának általános szerkezetét jelentős mértékben érintő intézkedéseket.

A Tanács a Bizottság javaslata alapján, valamint az Európai Parlamenttel, a Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően egyhangúlag eljárva előírhatja, hogy az első albekezdésben említett területeken a rendes jogalkotási eljárást kell alkalmazni.

(3) Az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében, valamint a Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően fogadja el azokat az általános cselekvési programokat, amelyek az elérendő elsődleges célkitűzéseket meghatározzák.

Az e programok végrehajtásához szükséges intézkedéseket, az adott esettől függően, az (1), illetve a (2) bekezdésben foglalt feltételeknek megfelelően kell elfogadni.

(4) Az Unió által elfogadott egyes intézkedések sérelme nélkül a tagállamok gondoskodnak a környezetpolitika finanszírozásáról és megvalósításáról.

(5) Ha az (1) bekezdés rendelkezésein alapuló valamely intézkedés egy tagállam hatóságai számára aránytalanul magas költségekkel járna, a szóban forgó intézkedés – a „szennyező fizet”-elv sérelme nélkül – megfelelő rendelkezéseket állapít meg:

— átmeneti eltérés és/vagy

— a 177. cikk alapján létrehozott Kohéziós Alapból nyújtott pénzügyi támogatás formájában.

193. cikk

(az EKSz. korábbi 176. cikke)

A 192. cikk alapján elfogadott védintézkedések nem akadályozzák a tagállamokat szigorúbb védintézkedések fenntartásában vagy bevezetésében. Ezeknek az intézkedéseknek összeegyeztethetőnek kell lenniük a Szerződésekkel. Az intézkedésekről értesíteni kell a Bizottságot.

XXI. CÍM

ENERGIA

194. cikk

(1) A belső piac létrehozása, illetve működése keretében, valamint a környezet megőrzésének és javításának szükségességére tekintettel az Unió energiapolitikájának céljai – a tagállamok közötti szolidaritás szellemében – a következők:

- a) az energiapiac működésének biztosítása,
- b) az energiaellátás biztonságának garantálása az Unión belül,
- c) az energiahatékonyság és az energiatakarékosság, valamint az új és megújuló energiaforrások kifejlesztésének előmozdítása; és
- d) az energiahálózatok összekapcsolásának előmozdítása.

(2) A Szerződések egyéb rendelkezései alkalmazásának sérelme nélkül, az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében megállapítja az (1) bekezdésben említett célkitűzések eléréséhez szükséges intézkedéseket. Ezeket az intézkedéseket a Gazdasági és Szociális Bizottsággal és a Régiók Bizottságával folytatott konzultációt követően kell elfogadni.

Ezek az intézkedések – a 192. cikk (2) bekezdésének c) pontját nem érintve – nem befolyásolhatják a tagállamok jogát az energiaforrások kiaknázására vonatkozó feltételek meghatározására, továbbá nem befolyásolhatják a tagállamok különböző energiaforrások közötti választását és energiaellátásuk általános szerkezetét.

(3) A (2) bekezdéstől eltérve, az ott említett intézkedéseket, amennyiben azok elsődlegesen adózási természetűek, az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően különleges jogalkotási eljárás keretében, egyhangúlag eljárva a Tanács állapítja meg.

XXII. CÍM

IDEGENFORGALOM

195. cikk

(1) Az Unió, különösen az idegenforgalmi ágazatban működő uniós vállalkozások versenyképességének elősegítése révén, kiegészíti a tagállamoknak az idegenforgalmi ágazat terén folytatott tevékenységét.

Ennek elérése érdekében az Unió tevékenységének célja, hogy:

- a) ösztönözze az ebben az ágazatban működő vállalkozások fejlődéséhez szükséges kedvező környezet kialakítását,
- b) előmozdítsa a tagállamok együttműködését, különös tekintettel a bevált gyakorlatok cseréjére.

(2) Az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében egyedi intézkedéseket állapít meg a tagállamokban végrehajtott olyan intézkedések kiegészítésére, amelyek az e cikkben kitűzött célok megvalósítására irányulnak, kizárva azonban a tagállamok törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezéseinek bármilyen harmonizációját.

XXIII. CÍM

POLGÁRI VÉDELEM

196. cikk

(1) Az Unió ösztönzi a tagállamok közötti együttműködést a természeti vagy ember okozta katasztrófák megelőzését és az azokkal szembeni védekezést szolgáló rendszerek hatékonyságának javítása érdekében.

Az Unió tevékenységének célja:

- a) az Unión belül a tagállamok nemzeti, regionális vagy helyi szintű intézkedésének támogatása és kiegészítése a kockázatok megelőzése, a tagállamokban a polgári védelemben részt vevők felkészítése és a természeti vagy ember által okozott katasztrófák kezelése terén,
- b) a nemzeti polgári védelmi szolgálatok gyors és eredményes operatív együttműködésének előmozdítása az Unión belül,
- c) a nemzetközi szintű polgári védelmi intézkedések koherenciájának előmozdítása.

(2) A (1) bekezdésben említett célkitűzések megvalósításának elősegítéséhez szükséges intézkedéseket rendes jogalkotási eljárás keretében az Európai Parlament és a Tanács állapítja meg, kizárva azonban a tagállamok törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek bármilyen harmonizációját.

XXIV. CÍM

IGAZGATÁSI EGYÜTTMŰKÖDÉS

197. cikk

(1) Az uniós jog tagállamok általi eredményes végrehajtását – ami az Unió megfelelő működése szempontjából elengedhetetlen – közös érdekű ügynek kell tekinteni.

(2) Az Unió támogathatja a tagállamok azon erőfeszítéseit, amelyek az uniós jog végrehajtásához szükséges közigazgatási kapacitásaik javítására irányulnak. Az ilyen fellépés különösen az információk és a köztisztviselők cseréjének megkönnyítését, valamint a képzési programok támogatását foglalhatja magában. Az ilyen támogatás igénybevételére egyik tagállam sem kötelezhető. Az e célból szükséges intézkedéseket rendes jogalkotási eljárás keretében elfogadott rendeletekben az Európai Parlament és a Tanács állapítja meg, kizárva azonban a tagállamok törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek bármilyen harmonizációját.

(3) E cikk nem érinti sem a tagállamoknak az uniós jog végrehajtására vonatkozó kötelezettségeit, sem pedig a Bizottság előjogait és feladatait. E cikk nem érinti továbbá a Szerződések azon egyéb rendelkezéseit, amelyek a tagállamok egymás közötti, illetve a tagállamok és az Unió közötti igazgatási együttműködésről rendelkeznek.

NEGVEDIK RÉSZ

A TENGERENTÚLI ORSZÁGOK ÉS TERÜLETEK TÁRSULÁSA

198. cikk (az EKSz. korábbi 182. cikke)

A tagállamok egyetértének azzal, hogy a Dániával, Franciaországgal, Hollandiával és az Egyesült Királysággal különleges kapcsolatban álló, Európán kívüli országok és területek társuljanak az Unióval. Ezeket az országokat és területeket (a továbbiakban: országok és területek) a II. melléklet sorolja fel.

A társulás célja az országok és területek gazdasági és társadalmi fejlődésének előmozdítása, valamint közöttük és az Unió egésze között szoros gazdasági kapcsolatok létrehozása.

Az e szerződés preambulumban foglalt elveknek megfelelően a társulás elsődlegesen ezen országok és területek lakosai érdekeinek és jólétének előmozdítását szolgálja annak érdekében, hogy hozzásegítse őket az általuk kívánt gazdasági, társadalmi és kulturális fejlődéshez.

199. cikk (az EKSz. korábbi 183. cikke)

A társulás célkitűzései a következők:

1. A tagállamok az országokkal és területekkel folytatott kereskedelmükben ugyanolyan elbánást alkalmaznak, mint amelyet a Szerződések értelmében egymásnak biztosítanak.
2. Minden ország vagy terület a tagállamokkal, illetve a többi országgal és területtel folytatott kereskedelmében ugyanolyan elbánást alkalmaz, mint amelyet a vele különleges kapcsolatban álló európai állammal szemben.
3. A tagállamok hozzájárulnak az ezen országok és területek fokozatos fejlődéséhez szükséges beruházásokhoz.
4. Az Unió által finanszírozott beruházások esetén a pályázati eljárásokban és a beszerzésekben egyenlő feltételekkel vehet részt minden olyan természetes és jogi személy, aki vagy amely valamely tagállam vagy valamely ország, illetve terület állampolgára, illetve ott honos.
5. A tagállamok, illetve az országok és területek közötti kapcsolatokban az állampolgárok és társaságok letelepedését a letelepedési jogra vonatkozó fejezetben megállapított rendelkezéseknek és eljárásoknak megfelelően és megkülönböztetéstől mentesen szabályozzák, a 203. cikk alapján megállapított különös rendelkezésekre is figyelemmel.

200. cikk

(az EKSz. korábbi 184. cikke)

(1) A tagállamok közötti vámoknak a Szerződések rendelkezéseinek megfelelő tilalmával összhangban tilos az országokból és területekről származó áruknek a tagállamokba történő behozatala esetén fizetendő vámok alkalmazása.

(2) A 30. cikk rendelkezéseinek megfelelően tilos a tagállamokból, illetve az országokból vagy területekről bármely más országba vagy területre irányuló behozatal esetén fizetendő vámok alkalmazása.

(3) Az országok és területek ugyanakkor kivethetnek olyan vámokat, amelyek fejlesztési és iparosítási szükségleteiket elégítik ki, vagy amelyek fiskális természetüknél fogva költségvetési bevételül szolgálnak.

Az előző albekezdésben említett vámok nem haladhatják meg az azon tagállamból származó termékek behozatalára kivetett vámok szintjét, amellyel az egyes országok vagy területek különleges kapcsolatot tartanak fenn.

(4) A (2) bekezdést nem kell alkalmazni az olyan országokra és területekre, amelyek az őket kötő külön nemzetközi kötelezettségek alapján már egy nem diszkriminatív vámtarifát alkalmaznak.

(5) Az országokba és területekre behozott árukat terhelő vámok bevezetése vagy megváltoztatása sem jogilag, sem ténylegesen nem eredményezhet közvetlen vagy közvetett megkülönböztetést a különböző tagállamokból származó behozatalok között.

201. cikk

(az EKSz. korábbi 185. cikke)

Ha egy harmadik országból származó árura a valamely országba vagy területre történő belépésekor alkalmazandó vám mértéke a 200. cikk (1) bekezdésének alkalmazása folytán feltehetően a kereskedelem eltérülését okozza valamely tagállam hátrányára, ez a tagállam kérheti a Bizottságot, hogy a helyzet orvoslásához szükséges intézkedéseket javasoljon a többi tagállamnak.

202. cikk

(az EKSz. korábbi 186. cikke)

A közegészségügyre, közbiztonságra vagy közrendre vonatkozó rendelkezésekre is figyelemmel, az országokból és területekről származó munkavállalóknak a tagállamokon belüli, valamint a tagállamokból származó munkavállalóknak az országokban és területeken történő szabad mozgását a 203. cikkel összhangban elfogadott jogi aktusok szabályozzák.

203. cikk

(az EKSz. korábbi 187. cikke)

A Tanács a Bizottság javaslata alapján az országok és területek Unióval való társulása keretében szerzett tapasztalatok és a Szerződésekben meghatározott elvek alapján egyhangúlag megállapítja az országok és területek Unióval való társulására vonatkozó részletes szabályokkal és eljárással kapcsolatos rendelkezéseket. Amennyiben a szóban forgó rendelkezéseket különleges jogalkotási eljárás keretében a Tanács fogadja el, a Tanács a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlammal folytatott konzultációt követően, egyhangúlag határoz.

204. cikk

(az EKSz. korábbi 188. cikke)

A 198–203. cikk rendelkezéseit Grönlandra is alkalmazni kell, figyelemmel a Szerződésekhez csatolt, a Grönlandra vonatkozó különös szabályokról szóló jegyzőkönyvbe foglalt Grönlandra alkalmazandó sajátos rendelkezésekre is.

ÖTÖDIK RÉSZ

AZ UNIÓ KÜLSŐ TEVÉKENYSÉGE

I. CÍM

AZ UNIÓ KÜLSŐ TEVÉKENYSÉGÉRE VONATKOZÓ ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK

205. cikk

Az Unió e rész szerinti nemzetközi szintű fellépése az Európai Unióról szóló szerződés V. címének 1. fejezetében meghatározott elvek alapján az ott meghatározott célkitűzések megvalósítására törekszik, az ugyanezen fejezetben megállapított általános rendelkezésekkel összhangban.

II. CÍM

KÖZÖS KERESKEDELEMPOLITIKA

206. cikk

(az EKSz. korábbi 131. cikke)

A 28–32. cikk szerinti vámunió létrehozásával az Unió a közös érdeknek megfelelően hozzájárul a világkereskedelem harmonikus fejlődéséhez, a nemzetközi kereskedelemre és a külföldi közvetlen befektetésekre vonatkozó korlátozások fokozatos megszüntetéséhez és a vám- és egyéb akadályok csökkentéséhez.

207. cikk

(az EKSz. korábbi 133. cikke)

(1) A közös kereskedelempolitika egységes elveken alapul; ez vonatkozik különösen a vámtarifák módosításaira, az áruk és szolgáltatások kereskedelméhez kapcsolódó vámtarifa- és kereskedelmi megállapodások megkötésére, valamint a szellemi tulajdonjogok kereskedelmi vonatkozásaira, továbbá a külföldi közvetlen befektetésekre, a liberalizációs intézkedések egységesítésére, az exportpolitikára és az olyan kereskedelempolitikai védintézkedésekre, mint a dömping vagy szubvenció esetén meghozandó intézkedések. A közös kereskedelempolitikát az Unió külső tevékenységének elvei és célkitűzései által meghatározott keretek között kell folytatni.

(2) A közös kereskedelempolitika végrehajtásának kereteit meghatározó intézkedéseket rendes jogalkotási eljárás keretében elfogadott rendeletekben az Európai Parlament és a Tanács határozza meg.

(3) Ha egy vagy több országgal vagy nemzetközi szervezettel megállapodásokat kell megtárgyalni, illetve megkötni, az e cikk különös rendelkezéseire is figyelemmel, a 218. cikk rendelkezéseit kell alkalmazni.

A Bizottság ajánlásokat terjeszt a Tanács elé, amely felhatalmazza a szükséges tárgyalások megkezdésére. A Tanács és a Bizottság feladata annak biztosítása, hogy a megtárgyalt megállapodások a belső uniós politikákkal és szabályokkal összeegyeztethetőek legyenek.

A Bizottság ezeket a tárgyalásokat a Tanács által e feladatának támogatására kijelölt különbizottsággal konzultálva, a Tanács által számára kibocsátható irányelvek keretei között folytatja le. A Bizottság a tárgyalások előrehaladásáról rendszeresen jelentést tesz a különbizottságnak és az Európai Parlamentnek.

(4) A (3) bekezdésben említett megállapodások tárgyalása és megkötése tekintetében a Tanács minősített többséggel határoz.

A szolgáltatások kereskedelme, a szellemi tulajdon kereskedelmi vonatkozásai, valamint a közvetlen külföldi befektetések területére vonatkozó megállapodások tárgyalása és megkötése tekintetében a Tanács egyhangúlag jár el, ha a megállapodás olyan rendelkezéseket tartalmaz, amelyek elfogadásához a belső szabályok esetében egyhangúságra van szükség.

A Tanács szintén egyhangúlag határoz:

- a) a kulturális és audiovizuális szolgáltatások kereskedelmére vonatkozó megállapodások tárgyalása és megkötése tekintetében, ha fennáll a veszélye annak, hogy azok korlátozzák az Unió kulturális és nyelvi sokféleségét;
- b) a szociális, oktatási és egészségügyi szolgáltatások kereskedelmére vonatkozó megállapodások tárgyalása és megkötése tekintetében, ha fennáll a veszélye annak, hogy azok komoly zavarokat okoznak az ilyen szolgáltatások nemzeti megszervezésében, illetve korlátozzák a tagállamok ezek biztosítására vonatkozó hatáskörét.

(5) A közlekedés területén a nemzetközi megállapodások tárgyalására és megkötésére a harmadik rész VI. címét és a 218. cikket kell alkalmazni.

(6) Az e cikkben a közös kereskedelempolitika területén átruházott hatáskörök gyakorlása nem sértheti az Unió és a tagállamok közötti hatáskörök elhatárolását, és nem vezethet a tagállamok törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek harmonizációjához, amennyiben a Szerződések az ilyen harmonizációt kizárják.

III. CÍM

EGYÜTTMŰKÖDÉS HARMADIK ORSZÁGOKKAL ÉS HUMANITÁRIUS SEGÍTSÉGNYÚJTÁS

1. FEJEZET

FEJLESZTÉSI EGYÜTTMŰKÖDÉS

208. cikk

(az EKSz. korábbi 177. cikke)

(1) Az Unió fejlesztési együttműködésre vonatkozó politikáját az Unió külső tevékenységének elvei és célkitűzései által meghatározott keretek között kell folytatni. Az Unió és a tagállamok fejlesztési együttműködési politikái kiegészítik és erősítik egymást.

Az Unió fejlesztési együttműködési politikája elsődleges célként a szegénység mérséklésére, idővel pedig annak felszámolására irányul. Az Unió azon politikáinak végrehajtásakor, amelyek hatással lehetnek a fejlődő országokra, figyelembe veszi a fejlesztési együttműködés célkitűzéseit.

(2) Az Unió és a tagállamok teljesítik azokat a kötelezettségeket és figyelembe veszik azokat a célkitűzéseket, amelyeket az Egyesült Nemzetek Szervezete és a hatáskörrel rendelkező egyéb nemzetközi szervezetek keretében fogadtak el.

209. cikk

(az EKSz. korábbi 179. cikke)

(1) A fejlesztési együttműködési politika végrehajtására vonatkozó intézkedéseket rendes jogalkotási eljárás keretében az Európai Parlament és a Tanács fogadja el; ezek az intézkedések a fejlődő országokkal folytatandó többéves együttműködési programok vagy egy adott tárgykörre vonatkozó programok formáját ölthetik.

(2) Az Unió a harmadik országokkal és a hatáskörrel rendelkező nemzetközi szervezetekkel megköthet minden olyan megállapodást, amely segíti az Európai Unióról szóló szerződés 21. cikkében és e szerződés 208. cikkében említett célkitűzések megvalósítását.

Az első albekezdés nem érinti a tagállamok arra vonatkozó hatáskörét, hogy nemzetközi fórumokon tárgyalásokat folytassanak és megállapodásokat kössenek.

(3) Az Európai Beruházási Bank az alapokmányában megállapított feltételek szerint hozzájárul az (1) bekezdésben említett intézkedések végrehajtásához.

210. cikk

(az EKSz. korábbi 180. cikke)

(1) Tevékenységeik egymást kiegészítő jellegének és eredményességének előmozdítása érdekében az Unió és a tagállamok – nemzetközi szervezetek és nemzetközi konferenciák keretében is – összehangolják a fejlesztési együttműködésre irányuló politikáikat, és konzultálnak egymással segélyprogramjaikról. Együttesen is felléphetnek. A tagállamok szükség szerint hozzájárulnak az uniós segélyprogramok végrehajtásához.

(2) A Bizottság megtehet minden hasznos kezdeményezést az (1) bekezdésben említett összehangolás előmozdítása érdekében.

211. cikk

(az EKSz. korábbi 181. cikke)

Az Unió és a tagállamok hatáskörük keretén belül együttműködnek harmadik országokkal és a hatáskörrel rendelkező nemzetközi szervezetekkel.

2. FEJEZET**HARMADIK ORSZÁGOKKAL FOLYTATOTT GAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS
MŰSZAKI EGYÜTTMŰKÖDÉS****212. cikk**

(az EKSz. korábbi 181a. cikke)

(1) A Szerződések egyéb rendelkezéseinek, különösen a 208–211. cikkben foglalt rendelkezéseknek a sérelme nélkül az Unió intézkedéseket tesz az olyan harmadik országokkal való gazdasági, pénzügyi és műszaki együttműködés terén, beleértve a – különösen a pénzügyi területen nyújtott – támogatásokat, amelyek nem tartoznak a fejlődő országok közé. Ezeknek az intézkedéseknek összhangban kell lenniük az Unió fejlesztési politikájával, és azokat az Unió külső tevékenységének elvei és célkitűzései által meghatározott keretek között kell végrehajtani. Az Unió és a tagállamok intézkedései kiegészítik és erősítik egymást.

(2) Az (1) bekezdés végrehajtásához szükséges intézkedéseket rendes jogalkotási eljárás keretében az Európai Parlament és a Tanács állapítja meg.

(3) Az Unió és a tagállamok hatáskörük keretén belül együttműködnek harmadik országokkal és a hatáskörrel rendelkező nemzetközi szervezetekkel. Az Unió által folytatott együttműködésre vonatkozó részletes szabályok az Unió és az érintett harmadik felek közötti megállapodások tárgyát képezhetik.

Az első albekezdés nem érinti a tagállamok arra vonatkozó hatáskörét, hogy nemzetközi fórumokon tárgyalásokat folytassanak és nemzetközi megállapodásokat kössenek.

213. cikk

Amennyiben egy harmadik országban fennálló helyzet sürgős pénzügyi támogatást tesz szükségessé, a Tanács – a Bizottság javaslata alapján – elfogadja a szükséges határozatokat.

3. FEJEZET

HUMANITÁRIUS SEGÍTSÉGNYÚJTÁS

214. cikk

(1) Az Unió humanitárius segítségnyújtási intézkedéseit az Unió külső tevékenységének elvei és célkitűzései által meghatározott keretek között kell végrehajtani. Ezen intézkedések arra irányulnak, hogy a harmadik országok lakosainak, akik természeti vagy ember okozta katasztrófák áldozataivá váltak, eseti támogatást, segítséget és védelmet nyújtsanak a rendkívüli helyzetből eredő emberi szükségleteik kielégítésében. Az Unió és a tagállamok intézkedései kiegészítik és erősítik egymást.

(2) A humanitárius segítségnyújtási intézkedések során tiszteletben kell tartani a nemzetközi jog elveit a pártatlanság és a semlegesség követelményét, valamint a hátrányos megkülönböztetés tilalmát.

(3) Az Unió humanitárius segítségnyújtási intézkedései végrehajtásának kereteit meghatározó intézkedéseket rendes jogalkotási eljárás keretében az Európai Parlament és a Tanács határozza meg.

(4) Az Unió a harmadik országokkal és a hatáskörrel rendelkező nemzetközi szervezetekkel minden olyan megállapodást megkötethet, amely segíti az (1) bekezdésben és az Európai Unióról szóló szerződés 21. cikkében említett célkitűzések megvalósítását.

Az első albekezdés nem érinti a tagállamok arra vonatkozó hatáskörét, hogy nemzetközi fórumokon tárgyalásokat folytassanak és megállapodásokat kössenek.

(5) Az európai fiataloknak az Unió humanitárius segítségnyújtási intézkedéseiben való közös részvételéhez szükséges keretek biztosítása céljából létrejön az Európai Önkéntes Humanitárius Segítségnyújtási Hadtest. A hadtest jogállását és működésének szabályait rendes jogalkotási eljárás keretében elfogadott rendeletekben az Európai Parlament és a Tanács határozza meg.

(6) Az uniós és a nemzeti humanitárius segítségnyújtási intézkedések hatásosságának és egymást kiegészítő jellegének erősítése érdekében a Bizottság minden hasznos kezdeményezést megtehet az Unió és a tagállamok intézkedéseinek összehangolására.

(7) Az Unió gondoskodik arról, hogy humanitárius intézkedései összhangban legyenek a nemzetközi szervezetek és intézmények, így különösen az Egyesült Nemzetek Szervezetéhez kapcsolódó rendszerben működő szervezetek és intézmények által végzett ilyen műveletekkel, és azokhoz koherens módon illeszkedjenek.

IV. CÍM

KORLÁTOZÓ INTÉZKEDÉSEK

215. cikk

(az EKSz. korábbi 301. cikke)

- (1) Ha az Európai Unióról szóló szerződés V. címének 2. fejezete szerint elfogadott valamely határozat az egy vagy több harmadik országgal fennálló gazdasági és pénzügyi kapcsolatok részbeni vagy teljes megszakítását vagy korlátozását írja elő, a Tanács az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője és a Bizottság által előterjesztett közös javaslat alapján, minősített többséggel elfogadja a szükséges intézkedéseket. Erről tájékoztatja az Európai Parlamentet.
- (2) Amennyiben az Európai Unióról szóló szerződés V. címének 2. fejezete alapján elfogadott valamely határozat úgy rendelkezik, a Tanács az (1) bekezdésben említett eljárásnak megfelelően egyes természetes és jogi személyekkel, csoportokkal vagy nem állami, illetve államisággal nem rendelkező entitásokkal szemben korlátozó intézkedéseket állapíthat meg.
- (3) Az ebben a cikkben említett jogi aktusokban rendelkezni kell a szükséges jogi biztosítékokról.

V. CÍM

NEMZETKÖZI MEGÁLLAPODÁSOK

216. cikk

- (1) Az Unió megállapodást köthet egy vagy több harmadik országgal vagy nemzetközi szervezettel, ha a Szerződések ilyen megállapodás megkötését írják elő, ha az a Szerződésekben meghatározott célkitűzések elérése érdekében szükséges, ha valamely kötelező erejű jogi aktus ilyen értelmű rendelkezést tartalmaz, vagy ha az a közös szabályokat érintheti, illetve azok alkalmazási körét megváltoztathatja.
- (2) Az Unió által megkötött megállapodások kötelezőek az Unió intézményeire és tagállamaira.

217. cikk

(az EKSz. korábbi 301. cikke)

Az Unió egy vagy több harmadik országgal vagy nemzetközi szervezettel kölcsönös jogok és kötelezettségek, közös fellépés és különleges eljárások által jellemzett társulást létrehozó megállapodásokat köthet.

218. cikk

(az EKSz. korábbi 300. cikke)

- (1) A 207. cikkben megállapított különös rendelkezések sérelme nélkül az Unió és a harmadik országok, illetve nemzetközi szervezetek közötti megállapodásokat az alábbi eljárás szerint kell megtárgyalni és megkötöni.

(2) A Tanács felhatalmazást ad a tárgyalások megkezdésére, elfogadja a tárgyalási irányelveket, felhatalmazást ad az aláírásra és megkötöti a megállapodásokat.

(3) A Bizottság, illetve – ha a tervezett megállapodás kizárólag vagy túlnyomórészt a közös kül- és biztonságpolitikára vonatkozik – az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője ajánlásokat nyújt be a Tanácsnak, amely a tárgyalások megkezdéséről határozatot fogad el, amelyben a Tanács kijelöli – a tervezett megállapodás tárgyától függően – az Unió főtárgyalóját vagy tárgyaló küldöttségének vezetőjét.

(4) A Tanács a főtárgyaló számára irányelveket határozhat meg, és egy különbizottságot jelölhet ki, amellyel a tárgyalások folytatása során egyeztetni kell.

(5) A főtárgyaló javaslata alapján a Tanács határozatban felhatalmazást ad a megállapodás aláírására és – amennyiben szükséges – a hatálybalépését megelőzően ideiglenes alkalmazására.

(6) A Tanács a főtárgyaló javaslata alapján a megállapodás megkötéséről határozatot fogad el.

A kizárólag kül- és biztonságpolitikára vonatkozó megállapodások kivételével a Tanács a megállapodás megkötésére vonatkozó határozatot a következőképpen fogadja el:

a) az Európai Parlament egyetértését követően a következő esetekben:

- i. társulási megállapodások megkötése,
- ii. az Uniónak az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményhez történő csatlakozására irányuló megállapodás megkötése,
- iii. együttműködési eljárások bevezetése útján külön intézményi keretet létrehozó megállapodások megkötése,
- iv. az Unióra nézve jelentős költségvetési kihatásokkal járó megállapodások megkötése, és
- v. a rendes jogalkotási eljárás, vagy a különleges, az Európai Parlament egyetértéséhez kötött jogalkotási eljárás alkalmazási körébe tartozó területekre vonatkozó megállapodások megkötése.

Az Európai Parlament és a Tanács sürgős esetben megállapodhat az egyetértés megadásának határidejében.

b) az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően, minden egyéb esetben. Az Európai Parlament véleményét a Tanács által az ügy sürgősségétől függően megállapított határidőn belül közli. Ha ezen a határidőn belül nem nyilvánít véleményt, a Tanács határozhat.

(7) A megállapodás megkötésekor a Tanács – az (5), (6), illetve (9) bekezdéstől eltérve – felhatalmazhatja a főtárgyalót arra, hogy az Unió nevében módosításokat hagyjon jóvá, ha a megállapodás rendelkezése szerint a módosításokat egyszerűsített eljárással kell elfogadni, vagy azokat a megállapodás által létrehozott szervnek kell elfogadnia. A Tanács e felhatalmazást meghatározott feltételekhez kötheti.

(8) A Tanács az eljárás egésze során minősített többséggel jár el.

Mindazonáltal a Tanács egyhangúlag jár el, ha a megállapodás olyan területre vonatkozik, ahol az uniós jogi aktusok elfogadásához egyhangúságra van szükség, valamint a társulási megállapodások és a 212. cikkben említett, a tagjelölt országokkal kötendő megállapodások esetén. A Tanács szintén egyhangúlag jár el az Uniónak az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló európai egyezményhez történő csatlakozására irányuló megállapodásról; a megállapodás megkötéséről szóló határozat csak azt követően lép hatályba, hogy a tagállamok saját alkotmányos követelményeiknek megfelelően azt jóváhagyták.

(9) A Tanács a Bizottságnak vagy az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének a javaslata alapján határozatot fogad el valamely megállapodás alkalmazásának felfüggesztésére, valamint a megállapodásokkal létrehozott szervezetben az Unió által képviselendő álláspontok kialakítására vonatkozóan, amennyiben az ilyen szervnek joghatással bíró jogi aktust kell elfogadnia, kivéve a megállapodás intézményi kereteit kiegészítő vagy módosító jogi aktusokat.

(10) Az Európai Parlamentet az eljárás minden szakaszában haladéktalanul és teljeskörűen tájékoztatni kell.

(11) Egy tagállam, az Európai Parlament, a Tanács vagy a Bizottság kérheti a Bíróság véleményét a tervezett megállapodásnak a Szerződésekkel való összeegyeztethetőségéről. Ha a Bíróság véleménye kedvezőtlen, a tervezett megállapodás csak akkor léphet hatályba, ha azt módosítják, vagy a Szerződéseket felülvizsgálják.

219. cikk

(az EK Sz. korábbi 111. cikkének (1)-(3) és (5) bekezdése)

(1) A 218. cikktől eltérve, a Tanács az Európai Központi Bank ajánlása alapján vagy az Európai Központi Bankkal az árstabilitási célkitűzéssel összhangban álló konszenzus elérése céljából folytatott konzultációt követően, a Bizottság ajánlása alapján hivatalos megállapodásokat köthet az euro és harmadik államok valutái közötti árfolyamrendszerrel. A Tanács az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően, a (3) bekezdésben előírtakkal összhangban egyhangúlag határoz.

A Tanács az Európai Központi Bank ajánlása alapján vagy az Európai Központi Bankkal az árstabilitás célkitűzésével összhangban álló konszenzus elérése céljából folytatott konzultációt követően, a Bizottság ajánlása alapján elfogadhatja, kiigazíthatja vagy megszüntetheti az euro középárfolyamait az árfolyamrendszeren belül. A Tanács elnöke tájékoztatja az Európai Parlamentet az euro középárfolyamainak elfogadásáról, kiigazításáról vagy megszüntetéséről.

(2) Ha egy vagy több harmadik állam valutájára vonatkozóan nem létezik az (1) bekezdésben említettek szerinti árfolyamrendszer, a Tanács a Bizottság javaslata alapján és az Európai Központi Bankkal folytatott konzultációt követően, illetve az Európai Központi Bank ajánlása alapján kialakíthatja e valuták vonatkozásában az árfolyam-politika általános irányait. Az általános irányok nem sérthetik a KBER-nek az árstabilitás fenntartására irányuló elsődleges célját.

(3) Ha az Uniónak egy vagy több harmadik állammal vagy nemzetközi szervezettel monetáris vagy devizagazdálkodási szabályozási kérdéseket érintő megállapodásokat kell megtárgyalnia, a Tanács – a 218. cikktől eltérve – a Bizottság javaslata alapján, az Európai Központi Bankkal folytatott konzultációt követően határoz az ilyen megállapodásokra vonatkozó tárgyalásoknak és e megállapodások megkötésének részletes szabályairól. Ezek a részletes szabályok biztosítják, hogy az Unió egységes álláspontot képviseljen. A Bizottság teljes mértékben részt vesz a tárgyalásokban.

(4) A tagállamok – a gazdasági és monetáris unióra vonatkozó uniós hatáskörök és uniós megállapodások sérelme nélkül – nemzetközi fórumokon tárgyalásokat folytathatnak és nemzetközi megállapodásokat köthetnek.

VI. CÍM

AZ UNIÓ KAPCSOLATAI NEMZETKÖZI SZERVEZETEKSEL ÉS HARMADIK ORSZÁGOKKAL, VALAMINT AZ UNIÓ KÜLDÖTTSÉGEI

220. cikk

(az EKSz. korábbi 302-304. cikke)

(1) Az Unió megfelelő együttműködési formákat épít ki az Egyesült Nemzetek Szervezetének szerveivel és szakosított intézményeivel, az Európa Tanáccsal, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezettel, valamint a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezettel.

Az Unió továbbá egyéb nemzetközi szervezetekkel is megfelelő kapcsolatokat tart fenn.

(2) E cikk végrehajtásáért az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviseelője és a Bizottság felelős.

221. cikk

(1) Az Uniót a harmadik országokban és a nemzetközi szervezetekben az Unió küldöttségei képviselik.

(2) Az Unió küldöttségei az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviseelőjének irányítása alatt működnek. A küldöttségek a tagállamok diplomáciai és konzuli képviseleteivel szoros együttműködésben végzik tevékenységüket.

VII. CÍM

SZOLIDARITÁSI KLAUZULA

222. cikk

(1) Ha egy tagállamot terrortámadás ér, illetve ha természeti vagy ember okozta katasztrófa áldozatává válik, az Unió és tagállamai a szolidaritás szellemében együttesen lépnek fel. Az Unió minden rendelkezésére álló eszközt, ideértve a tagállamok által rendelkezésre bocsátott katonai erőforrásokat is, mozgósít annak érdekében, hogy:

- a) — megelőzze a terrorista fenyegetést a tagállamok területén,
 - megvédje a demokratikus intézményeket és a polgári lakosságot egy esetleges terrortámadástól,
 - terrortámadás esetén egy tagállamnak, politikai vezetése kérésére, a területén segítséget nyújtson;
- b) természeti vagy ember okozta katasztrófa esetén egy tagállamnak, politikai vezetése kérésére, a területén segítséget nyújtson.

(2) Amennyiben egy tagállamot terrortámadás ér, illetve ha természeti vagy ember okozta katasztrófa áldozatává válik, e tagállam politikai vezetésének kérésére a többi tagállam segítséget nyújt számára. E célból a tagállamok a Tanács keretében egyeztetnek egymással.

(3) E szolidaritási klauzulának az Unió általi végrehajtására vonatkozó részletes szabályokat – a Bizottság és az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének együttes javaslata alapján – a Tanács határozatban állapítja meg. Ha ennek a határozatnak védelmi vonatkozásai vannak, a Tanács az Európai Unióról szóló szerződés 31. cikk (1) bekezdése szerint határoz. Erről az Európai Parlamentet tájékoztatni kell.

E bekezdés alkalmazása során és a 240. cikk sérelme nélkül a Tanácsot a Politikai és Biztonsági Bizottság – a közös biztonság- és védelempolitika keretében kialakított struktúrákra támaszkodva –, valamint a 71. cikkben említett bizottság segíti, amelyek szükség esetén együttes véleményt terjesztenek elő számára.

(4) Az Unió és tagállamai eredményes fellépésének biztosítása érdekében az Európai Tanács rendszeresen értékeli az Uniót fenyegető veszélyeket.

HATODIK RÉSZ INTÉZMÉNYI ÉS PÉNZÜGYI RENDELKEZÉSEK

I. CÍM

INTÉZMÉNYI RENDELKEZÉSEK

1. FEJEZET

AZ INTÉZMÉNYEK

1. SZAKASZ

AZ EURÓPAI PARLAMENT

223. cikk

(az EKSz. korábbi 190. cikkének (4) és (5) bekezdése)

(1) Az Európai Parlament javaslatot dolgoz ki a tagjainak valamennyi tagállamban egységes eljárás szerint vagy valamennyi tagállamban közös elveknek megfelelően tartandó, közvetlen és általános választójog alapján történő megválasztásához szükséges intézkedésekre vonatkozóan.

A Tanács az Európai Parlamentnek a tagjai többségével elfogadott egyetértését követően, különleges jogalkotási eljárás keretében egyhangúlag megállapítja a szükséges rendelkezéseket. Ezek a rendelkezések azt követően lépnek hatályba, hogy azokat a tagállamok saját alkotmányos követelményeiknek megfelelően jóváhagyták.

(2) Az Európai Parlament saját kezdeményezésére különleges jogalkotási eljárás keretében elfogadott rendeletekben, a Bizottság véleményének kikérése után és a Tanács egyetértésével meghatározza a tagjai feladatainak ellátására vonatkozó szabályokat és általános feltételeket. A tagok vagy volt tagok adózására vonatkozó bármilyen szabály vagy feltétel esetén a Tanács egyhangú határozata szükséges.

224. cikk

(az EKSz. korábbi 191. cikkének második bekezdése)

Az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében elfogadott rendeletekben meghatározza az Európai Unióról szóló szerződés 10. cikkének (4) bekezdésében említett európai szintű politikai pártokra irányadó szabályokat, így különösen a finanszírozásukra vonatkozó előírásokat.

225. cikk

(az EKSz. korábbi 192. cikkének második bekezdése)

Az Európai Parlament tagjainak többségével felkérheti a Bizottságot olyan kérdésre vonatkozó megfelelő javaslat előterjesztésére, amely az Európai Parlament megítélése szerint a Szerződések végrehajtása céljából uniós jogi aktus kidolgozását teszi szükségessé. Ha a Bizottság nem terjeszt elő javaslatot, ennek okairól tájékoztatja az Európai Parlamentet.

226. cikk

(az EKSz. korábbi 193. cikke)

Feladatai teljesítése során az Európai Parlament, tagjai egynegyedének kérelmére, ideiglenes vizsgálóbizottságot állíthat fel, hogy kivizsgálja – a Szerződések által más intézményekre vagy szervekre ruházott hatáskörök sérelme nélkül – az uniós jog végrehajtása során felmerülő állítólagos jogsértéseket vagy hivatali visszasságokat, kivéve ha az állítólagos tényállást bíróság vizsgálja, a bírósági eljárás lezárásáig.

Jelentésének benyújtása után az ideiglenes vizsgálóbizottság feloszlik.

A vizsgálati jog gyakorlására vonatkozó részletes szabályokat az Európai Parlament állapítja meg saját kezdeményezése alapján különleges jogalkotási eljárás keretében, a Tanács és a Bizottság egyetértését követően elfogadott rendeletekben.

227. cikk

(az EKSz. korábbi 194. cikke)

Bármely uniós polgár, valamint valamely tagállamban lakóhellyel, illetve létesítő okirat szerinti székhellyel rendelkező természetes vagy jogi személy egyénileg vagy más polgárokkal vagy személyekkel közösen petíciót nyújthat be az Európai Parlamenthez az Unió tevékenységi területére tartozó és őt közvetlenül érintő ügyben.

228. cikk

(az EKSz. korábbi 195. cikke)

(1) A bármely uniós polgártól vagy valamely tagállamban lakóhellyel, illetve létesítő okirat szerinti székhellyel rendelkező természetes vagy jogi személytől érkező, az uniós intézmények, szervek vagy hivatalok — kivéve az igazságszolgáltatási hatáskörében eljáró Európai Unió Bíróságát — tevékenysége során felmerülő hivatali visszasságokra vonatkozó panaszok átvételére az Európai Parlament által megválasztott ombudsman jogosult. Az ombudsman kivizsgálja a panaszokat, és erről jelentést készít.

Az ombudsman megbízatásának megfelelően, saját kezdeményezésére vagy a hozzá közvetlenül vagy az Európai Parlament valamely tagján keresztül benyújtott panaszok alapján, lefolytatja az általa indokoltnak ítélt vizsgálatokat, kivéve ha az állítólagos tényállás bírósági eljárás tárgyát képezi vagy képezte. Ha az ombudsman hivatali visszasságot állapít meg, az ügyben megkeresi az érintett

intézményt, szervet vagy hivatal amelynek három hónap áll rendelkezésére, hogy tájékoztassa őt álláspontjáról. Ezt követően az ombudsman jelentést küld az Európai Parlamentnek és az érintett intézménynek, szervnek vagy hivatalnak. A panaszt benyújtó személyt tájékoztatni kell a vizsgálatok eredményéről.

Vizsgálatainak eredményeiről az ombudsman évente jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek.

(2) Az ombudsmant minden európai parlamenti választást követően, a Parlament megbízatásának időtartamára választják. Az ombudsman megbízatása megújítható.

Az ombudsmant a Bíróság az Európai Parlament kérelmére felmentheti, ha már nem felel meg a feladatai ellátásához szükséges feltételeknek, vagy ha súlyos kötelezettségszegést követett el.

(3) Feladatainak ellátása során az ombudsman teljes mértékben független. E feladatok ellátása során nem kérhet vagy fogadhat el utasításokat semmilyen kormánytól, intézménytől, szervtől vagy más szervezettől. Az ombudsman a megbízatása ideje alatt semmilyen egyéb – akár kereső, akár ingyenesen végzett – foglalkozást nem folytathat.

(4) Az Európai Parlament saját kezdeményezésére különleges jogalkotási eljárás keretében elfogadott rendeletekben, a Bizottság véleményének kikérése után és a Tanács egyetértésével meghatározza az ombudsman feladatainak ellátására vonatkozó szabályokat és általános feltételeket.

229. cikk

(az EKSz. korábbi 196. cikke)

Az Európai Parlament évente egy ülésszakot tart. Minden március második keddjén külön összehívás nélkül ül össze.

Az Európai Parlament a tagjai többségének kérelmére, valamint a Tanács vagy a Bizottság kérelmére rendkívüli ülésszakot tarthat.

230. cikk

(az EKSz. korábbi 197. cikkének második, harmadik és negyedik bekezdése)

A Bizottság az Európai Parlament bármely ülésén részt vehet, és kérésére bármikor felszólalhat.

A Bizottság szóban vagy írásban válaszol az Európai Parlament vagy annak tagjai által hozzá intézett kérdésekre.

Az Európai Tanács, illetve a Tanács a saját eljárási szabályzatában megállapított feltételeknek megfelelően felszólalhat az Európai Parlamentben.

231. cikk

(az EKSz. korábbi 198. cikke)

Ha a Szerződések másként nem rendelkeznek, az Európai Parlament a leadott szavazatok többségével határoz.

A határozatképesség feltételeit az eljárási szabályzat határozza meg.

232. cikk

(az EKSz. korábbi 199. cikke)

Az Európai Parlament tagjainak többségével elfogadja eljárási szabályzatát.

Az Európai Parlament üléseinek jegyzőkönyveit a Szerződésekben és az eljárási szabályzatában megállapított feltételeknek megfelelően kell közzétenni.

233. cikk

(az EKSz. korábbi 200. cikke)

Az Európai Parlament nyilvános ülésen megvitatja a Bizottság által hozzá benyújtott éves általános jelentést.

234. cikk

(az EKSz. korábbi 201. cikke)

Az Európai Parlament, ha a Bizottság tevékenysége miatt bizalmatlansági indítványt terjesztenek elé, arról legkorábban az indítvány betérjesztése után három nappal, nyílt szavazással határoz.

Ha a bizalmatlansági indítványt a leadott szavazatok kétharmadával és az Európai Parlament tagjainak többségével elfogadják, a Bizottság tagjainak testületileg le kell mondaniuk, az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének pedig le kell mondania a bizottsági tagságról. Az új Bizottságnak az Európai Unióról szóló szerződés 17. cikkével összhangban történő kinevezéséig azonban hivatalban maradnak, és a folyamatban lévő ügyeket továbbra is ellátják. Ebben az esetben a Bizottság utódul kinevezett tagjainak hivatali ideje azon a napon jár le, amikor a testületileg lemondásra kötelezett bizottsági tagok hivatali ideje lejárt volna.

2. SZAKASZ**AZ EURÓPAI TANÁCS****235. cikk**

(1) Szavazás esetén az Európai Tanács bármely tagja legfeljebb még egy másik tag képviselőtében is eljárhat.

Amikor az Európai Tanács minősített többséggel jár el, az Európai Unióról szóló szerződés 16. cikkének (4) bekezdését és e szerződés 238. cikkének (2) bekezdését kell alkalmazni. Amennyiben az Európai Tanács szavazással dönt, az Európai Tanács elnöke és a Bizottság elnöke nem szavaz.

A jelen lévő vagy képviselt tagok tartózkodása nem akadályozza az Európai Tanács egyhangúságot igénylő jogi aktusai elfogadásának.

- (2) Az Európai Parlament elnökét fel lehet hívni arra, hogy szólaljon fel az Európai Tanácsban.
- (3) Az Európai Tanács eljárási kérdésekben, valamint eljárási szabályzatának elfogadásakor egyszerű többséggel határoz.
- (4) Az Európai Tanács munkáját a Tanács Főtitkársága segíti

236. cikk

Az Európai Tanács minősített többséggel fogadja el:

- a) az Európai Unióról szóló szerződés 16. cikke (6) bekezdésének megfelelően az Általános Ügyek Tanácsának és a Külügyek Tanácsának kivételével a Tanács formációinak listáját meghatározó határozatot;
- b) az Európai Unióról szóló szerződés 16. cikke (9) bekezdésének megfelelően a Külügyek Tanácsának kivételével a Tanács formációinak elnökségéről szóló határozatot.

3. SZAKASZ

A TANÁCS

237. cikk

(az EKSz. korábbi 204. cikke)

A Tanácsot saját kezdeményezésére, illetve a Tanács valamely tagja vagy a Bizottság kérésére a Tanács elnöke hívja össze.

238. cikk

(az EKSz. korábbi 205. cikkének (1) és (2) bekezdése)

- (1) Az egyszerű többséget igénylő jogi aktusok elfogadásakor a Tanács tagjainak többségével jár el.
- (2) Az Európai Unióról szóló szerződés 16. cikke (4) bekezdésétől eltérve 2014. november 1-jétől, figyelemmel az átmeneti rendelkezésekről szóló jegyzőkönyvben megállapított rendelkezésekre, ha a

Tanács nem a Bizottságnak vagy az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének a javaslata alapján jár el, a minősített többséghez a Tanács tagjai legalább 72 %-ának egyben az Unió népességének legalább 65 %-át kitevő tagállamokat képviselő szavazata szükséges.

(3) Figyelemmel az átmeneti rendelkezésekről szóló jegyzőkönyvben megállapított rendelkezésekre, 2014. november 1-jétől azokban az esetekben, amikor a Szerződések értelmében a Tanácsnak nem az összes tagja vesz részt a szavazásban, a minősített többséget a következőképpen kell meghatározni:

a) A minősített többséghez a szavazásban részt vevő tagállamokat képviselő tanácsi tagok legalább 55 %-ának egyben az ezen államok népességének legalább 65 %-át kitevő tagállamokat képviselő szavazata szükséges.

A blokkoló kisebbségnek legalább a Tanácsnak a részt vevő tagállamok népességének több mint 35 %-át képviselő tagjaiból és még egy tagból kell állnia; ennek hiányában a minősített többséget elértnek kell tekinteni.

b) Az a) ponttól eltérve, ha a Tanács nem a Bizottságnak vagy az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének a javaslata alapján jár el, a minősített többséghez a részt vevő tagállamokat képviselő tanácsi tagok legalább 72 %-ának egyben az ezen államok népességének legalább 65 %-át kitevő tagállamokat képviselő szavazata szükséges.

(4) A jelen lévő vagy képviselt tagok tartózkodása nem akadályozza a Tanács egyhangúságot igénylő jogi aktusai elfogadásának.

239. cikk

(az EKSz. korábbi 206. cikke)

Szavazás esetén a Tanács bármely tagja legfeljebb még egy másik tag képviselőjében is eljárhat.

240. cikk

(az EKSz. korábbi 207. cikke)

(1) A Tanács munkájának előkészítése és a Tanács által adott megbízatások teljesítése egy, a tagállamok állandó képviselőiből álló bizottság feladata. A bizottság a Tanács eljárási szabályzatában előírt esetekben eljárási határozatokat fogadhat el.

(2) A Tanács munkáját az általa kinevezett főtitkár irányítása alatt álló Főtitkárság segíti.

A Főtitkárság szervezetét a Tanács határozza meg egyszerű többséggel.

(3) A Tanács eljárási kérdésekben, valamint eljárási szabályzatának elfogadásakor egyszerű többséggel határoz.

241. cikk

(az EKSz. korábbi 208. cikke)

A Tanács egyszerű többséggel felkérheti a Bizottságot, hogy végezze el a Tanács által a közös célkitűzések eléréséhez szükségesnek tartott vizsgálatokat, és terjesszen be hozzá megfelelő javaslatokat. Ha a Bizottság nem terjeszt elő javaslatot, ennek okairól tájékoztatja a Tanácsot.

242. cikk

(az EKSz. korábbi 209. cikke)

A Tanács a Bizottsággal folytatott konzultációt követően egyszerű többséggel meghatározza a Szerződések által előírt bizottságokra vonatkozó szabályokat.

243. cikk

(az EKSz. korábbi 210. cikke)

A Tanács meghatározza az Európai Tanács elnökének, a Bizottság elnökének, az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének, a Bizottság tagjainak, az Európai Unió Bírósága elnökeinek, bíráinak és hivatalvezetőinek, valamint a Tanács főtitkárának illetményét, juttatásait és nyugdíját. Meghatároz továbbá minden egyéb, javadalmazás helyett fizetett juttatást.

4. SZAKASZ**A BIZOTTSÁG****244. cikk**

Az Európai Unióról szóló szerződés 17. cikke (5) bekezdésének megfelelően a Bizottság tagjait az Európai Tanács által meghatározott olyan rotációs rendszer szerint kell kiválasztani, amely az alábbi elveken alapul:

- a) annak meghatározásánál, hogy állampolgáraik milyen sorrendben és időtartamra válnak a Bizottság tagjává, a tagállamokat teljes mértékben egyenlően kell kezelni; ennek megfelelően a bármely két tagállam állampolgárai által betöltött összes hivatali időszakok számának különbsége soha nem lehet több egynél;
- b) az a) pontra is figyelemmel, az egymást követő Bizottságokat úgy kell összeállítani, hogy azokban a tagállamok teljes demográfiai és földrajzi spektruma kielégítő módon megjelenjen.

245. cikk

(az EKSz. korábbi 213. cikke)

A Bizottság tagjai tartózkodnak a feladataik ellátásával összeegyeztethetetlen cselekedetektől. A tagállamok tiszteletben tartják a függetlenségüket, és nem kísérlik meg befolyásolásukat feladatuk ellátása során.

A Bizottság tagjai hivatali idejük alatt nem folytathatnak semmilyen egyéb – akár kereső, akár ingyenesen végzett – foglalkozást. Hivatalba lépésükkor ünnepélyesen kötelezettséget vállalnak arra, hogy hivatali idejük alatt és után tiszteletben tartják a hivatalukból eredő kötelezettségeiket és különösen azt, hogy megbízatásuk megszűnését követően feddhetetlenül és tartózkodóan járnak el kinevezések vagy előnyök elfogadásával kapcsolatban. E kötelezettségek megsértése esetén a Bíróság a Tanács egyszerű többséggel elfogadott kérelmére vagy a Bizottság kérelmére az érintett tagot, a körülményektől függően, a 247. cikknek megfelelően felmentheti, vagy megvonhatja tőle nyugdíjjogosultságát vagy az ezt helyettesítő egyéb juttatásokhoz való jogát.

246. cikk

(az EKSz. korábbi 215. cikke)

A Bizottság tagjainak megbízatása – a megbízatás lejártától vagy az elhalálozástól eltekintve – lemondással vagy felmentéssel szűnik meg.

A lemondó, hivatalából felmentett vagy elhalálozott tag helyébe hivatali idejének fennmaradó részére a Tanács, a Bizottság elnökével közös megegyezésben, az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően az Európai Unióról szóló szerződés 17. cikke (3) bekezdésének második albekezdésében meghatározott feltételeknek megfelelően a távozó taggal azonos állampolgárságú új bizottsági tagot nevez ki.

A Tanács a Bizottság elnökének a javaslata alapján egyhangúlag úgy is határozhat, hogy a távozó tag helyébe nem szükséges új tagot kinevezni, különösen, ha a bizottsági tag fennmaradó hivatali ideje rövid.

Az elnök lemondása, felmentése vagy halála esetén hivatali idejének fennmaradó részére új elnököt kell kinevezni. Az új elnök kinevezésére az Európai Unióról szóló szerződés 17. cikke (7) bekezdésének első albekezdésében megállapított eljárást kell alkalmazni.

Az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének lemondása, felmentése vagy halála esetén hivatali idejének fennmaradó részére az Európai Unióról szóló szerződés 18. cikke (1) bekezdésének megfelelően új külügyi és biztonságpolitikai főképviselőt kell kinevezni.

Amennyiben a Bizottság összes tagja lemond hivataláról, a lemondó tagok mindaddig hivatalban maradnak, és a folyamatban lévő ügyeket továbbra is ellátják, amíg helyükre hivatali idejük fennmaradó részére az Európai Unióról szóló szerződés 17. cikkének megfelelően új bizottsági tagokat neveznek ki.

247. cikk

(az EKSz. korábbi 216. cikke)

Ha a Bizottság valamely tagja már nem felel meg a feladatai ellátásához szükséges feltételeknek, vagy ha súlyos kötelezettségszegést követett el, a Bíróság a Tanács egyszerű többséggel elfogadott kérelmére vagy a Bizottság kérelmére felmentheti hivatalából.

248. cikk

(az EKSz. korábbi 217. cikkének (2) bekezdése)

Az Európai Unióról szóló szerződés 18. cikke (4) bekezdésének sérelme nélkül, a Bizottságra háruló feladatok csoportosításáról és a Bizottság tagjai közötti elosztásáról az elnök dönt az említett szerződés 17. cikke (6) bekezdésének megfelelően. Az elnök e feladatok elosztását a Bizottság hivatali ideje alatt megváltoztathatja. A Bizottság tagjai az elnök által számukra megállapított feladatokat az elnök irányításával látják el.

249. cikk

(az EKSz. korábbi 218. cikkének (2) bekezdése és 212. cikke)

- (1) A Bizottság eljárási szabályzatot fogad el annak biztosítása érdekében, hogy ő maga és szervezeti egységei megfelelően működjének. A Bizottság gondoskodik e szabályzat közzétételéről.
- (2) A Bizottság évente, legkésőbb az Európai Parlament ülészakának megnyitása előtt egy hónappal általános jelentést tesz közzé az Unió tevékenységéről.

250. cikk

(az EKSz. korábbi 219. cikke)

A Bizottság tagjainak többségével jár el.

A határozatképesség feltételeit az eljárási szabályzat határozza meg.

5. SZAKASZ**AZ EURÓPAI UNIÓ BÍRÓSÁGA****251. cikk**

(az EKSz. korábbi 221. cikke)

A Bíróság az alapokmányában erre vonatkozóan megállapított szabályoknak megfelelően tanácsokban vagy nagytanácsban jár el.

Ha az alapokmány úgy rendelkezik, a Bíróság teljes ülésben is eljárhat.

252. cikk

(az EKSz. korábbi 222. cikke)

A Bíróságot nyolc főtanácsnok segíti. Amennyiben a Bíróság kéri, a főtanácsnokok számát a Tanács egyhangú határozattal megnövelheti.

A főtanácsnok feladata, hogy teljesen pártatlanul és függetlenül eljárva, nyilvános tárgyaláson indokolással ellátott indítványt terjesszen elő azokban az ügyekben, amelyek esetében az Európai Unió Bíróságának alapokmánya szerint a főtanácsnok részvételére van szükség.

253. cikk

(az EKSz. korábbi 223. cikke)

A Bíróság bírait és főtanácsnokait olyan személyek közül választják ki, akiknek függetlenségéhez nem férhet kétség, és akik megfelelnek az országukban a legfelsőbb bírói tisztségekbe történő kinevezéshez szükséges feltételeknek, vagy akik elismert szakértelemmel rendelkező jogtudósok; a bírákat és a főtanácsnokokat a 255. cikkben említett bizottsággal folytatott konzultációt követően a tagállamok kormányai közös megegyezéssel hatéves időtartamra nevezik ki.

Három évente a bírói és a főtanácsnoki kar részleges megújítására kerül sor az Európai Unió Bíróságának alapokmányában megállapított feltételek szerint.

A Bíróság elnökét a bírák maguk közül választják meg hároméves időtartamra. Az elnök újraválasztható.

A távozó bírák és főtanácsnokok újra kinevezhetők.

A Bíróság kinevezi hivatalvezetőjét, és meghatározza a tevékenységére vonatkozó szabályokat.

A Bíróság elfogadja eljárási szabályzatát. E szabályzat elfogadásához a Tanács jóváhagyása szükséges.

254. cikk

(az EKSz. korábbi 224. cikke)

A Törvényszék bíráinak számát az Európai Unió Bíróságának alapokmánya határozza meg. Az alapokmány előírhatja, hogy a Törvényszéket főtanácsnokok segítik.

A Törvényszék tagjait olyan személyek közül választják ki, akiknek függetlenségéhez nem férhet kétség, és akik megfelelnek a felsőbb bírói tisztségbe történő kinevezéshez szükséges alkalmassági feltételeknek. A bírákat a 255. cikkben említett bizottsággal folytatott konzultációt követően a tagállamok kormányai közös megegyezéssel hat éves időtartamra nevezik ki. A tagság háromévenként részlegesen megújul. A távozó tagok újra kinevezhetők.

A Törvényszék elnökét a bírák maguk közül választják meg hároméves időtartamra. Az elnök újraválasztható.

A Törvényszék kinevezi hivatalvezetőjét, és megállapítja a hivatalvezető tevékenységére vonatkozó szabályokat.

A Törvényszék a Bírósággal egyetértésben meghatározza eljárási szabályzatát. E szabályzat elfogadásához a Tanács jóváhagyása szükséges.

Ha az Európai Unió Bíróságának alapokmánya másként nem rendelkezik, a Törvényszékre a Szerződéseknek a Bíróságra vonatkozó rendelkezéseit kell alkalmazni.

255. cikk

Létrejön egy bizottság, amelynek feladata, hogy a Bíróságra és a Törvényszékre bírának vagy főtanácsnokoknak jelölt személyeknek a feladatra való alkalmasságáról azt megelőzően véleményt adjon, hogy a tagállamok kormányai a 253., illetve a 254. cikknek megfelelően kineveznék őket.

A bizottságot hét személy alkotja, akiket a Bíróság és a Törvényszék korábbi tagjai, a tagállamok legfelsőbb bíróságának tagjai és az elismert szakértelemmel rendelkező jogászok közül választanak ki, és akik közül egy személyre az Európai Parlament tesz javaslatot. A Tanács határozatban megállapítja a bizottság működésének szabályait, és határozatban kinevezi a bizottság tagjait. A Tanács a Bíróság elnökének kezdeményezése alapján jár el.

256. cikk

(az EKSz. korábbi 225. cikke)

(1) A Törvényszék rendelkezik hatáskörrel első fokon a 263., 265., 268., 270. és 272. cikkben említett keresetek elbírálására, kivéve azokat, amelyeket a 257. cikk alapján létrehozott különös hatáskörű törvényszékek hatáskörébe utaltak, illetve amelyek az alapokmány értelmében a Bíróság hatáskörében maradnak. Az alapokmány úgy rendelkezhet, hogy a Törvényszék egyéb keresetfajták tekintetében is hatáskörrel rendelkezik.

A Törvényszék e bekezdés szerinti határozataival szemben az alapokmányban megállapított feltételek mellett és korlátokon belül, kizárólag jogi kérdésekben a Bírósághoz lehet fellebbezni.

(2) A Törvényszék hatáskörébe tartozik a különös hatáskörű törvényszékek határozatai ellen benyújtott jogorvoslati kérelmek elbírálása.

A Törvényszék Bíróság e bekezdés szerinti határozatait az alapokmányban megállapított feltételek mellett és korlátokon belül a Bíróság kivételesen felülvizsgálhatja, ha fennáll a komoly veszélye annak, hogy az uniós jog egységessége vagy koherenciája sérül.

(3) A Törvényszék az alapokmányban meghatározott egyes ügycsoportokban hatáskörrel rendelkezik a 267. cikk szerinti előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések eldöntésére.

Ha a Törvényszék úgy ítéli meg, hogy az ügyben olyan elvi döntés meghozatalára van szükség, amely az uniós jog egységességét és koherenciáját befolyásolhatja, az ügyet eldöntés végett a Bíróság elé utalhatja.

A Törvényszék előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseket eldöntő határozatait az alapokmányban megállapított feltételek mellett és korlátokon belül a Bíróság kivételesen felülvizsgálhatja, ha fennáll a komoly veszélye annak, hogy az uniós jog egységessége vagy koherenciája sérül.

257. cikk

(az EKSz. korábbi 225a. cikke)

Az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében, a Törvényszékhez kapcsolódó különös hatáskörű törvényszékeket hozhat létre egyes területeken benyújtott meghatározott keresetfajták első fokon történő elbírálására. Erről az Európai Parlament és a Tanács a Bizottság javaslata alapján és a Bírósággal folytatott konzultációt követően, vagy a Bíróság kérelmére és a Bizottsággal folytatott konzultációt követően rendeletekben határoz.

A különös hatáskörű törvényszék létrehozásáról szóló rendeletben meg kell határozni a törvényszék összetételére vonatkozó szabályokat és a törvényszékre ruházott hatáskör pontos terjedelmét.

A különös hatáskörű törvényszékek határozataival szemben kizárólag jogi kérdésekben, illetve – ha különös hatáskörű törvényszéket létrehozó rendelet úgy rendelkezik – jogi és ténykérdésekben a Törvényszékhez lehet fellebbezni.

A különös hatáskörű törvényszékek tagjait olyan személyek közül választják ki, akiknek függetlenségéhez nem férhet kétség, és akik rendelkeznek a bírói tisztségbe történő kinevezéshez szükséges alkalmassággal. A különös hatáskörű törvényszékek tagjait a Tanács nevezi ki egyhangú határozattal.

A különös hatáskörű törvényszékek a Bírósággal egyetértésben meghatározzák eljárási szabályzatukat. E szabályzatok elfogadásához a Tanács jóváhagyása szükséges.

Ha a különös hatáskörű törvényszék létrehozásáról szóló rendelet másként nem rendelkezik, a különös hatáskörű törvényszékekre a Szerződéseknek az Európai Unió Bíróságára vonatkozó rendelkezéseit és az Európai Unió Bírósága alapokmányának rendelkezéseit kell alkalmazni. Az alapokmány I. címét és annak 64. cikkét minden esetben alkalmazni kell a különös hatáskörű törvényszékekre.

258. cikk

(az EKSz. korábbi 226. cikke)

Ha a Bizottság megítélése szerint egy tagállam a Szerződésekből eredő valamely kötelezettségét nem teljesítette, az ügyről indokolással ellátott véleményt ad, miután az érintett államnak lehetőséget biztosított észrevételei megtételére.

Ha az érintett állam a Bizottság által meghatározott határidőn belül nem tesz eleget a véleményben foglaltaknak, a Bizottság az Európai Unió Bíróságához fordulhat.

259. cikk
(az EKSz. korábbi 227. cikke)

Bármely tagállam az Európai Unió Bíróságához fordulhat, ha megítélése szerint egy másik tagállam a Szerződésekből eredő valamely kötelezettségét nem teljesítette.

Mielőtt egy tagállam keresetet nyújt be egy másik tagállam ellen a Szerződésekből eredő valamely kötelezettség állítólagos megsértése miatt, az ügyet a Bizottság elé kell terjesztenie.

A Bizottság indokolással ellátott véleményt ad, miután az érintett államoknak lehetőséget biztosított arra, hogy kontradiktórius eljárás keretében szóban és írásban nyilatkozzanak.

Ha a Bizottság az ügy előterjesztésétől számított három hónapon belül nem ad véleményt, a vélemény hiányától függetlenül az ügyben az Európai Unió Bíróságához lehet fordulni.

260. cikk
(az EKSz. korábbi 228. cikke)

(1) Ha az Európai Unió Bírósága megállapítja, hogy egy tagállam nem teljesítette a Szerződésekből eredő valamely kötelezettségét, az adott államnak meg kell tennie az Európai Unió Bíróságának ítéletében foglaltak teljesítéséhez szükséges intézkedéseket.

(2) Ha a Bizottság megítélése szerint az érintett tagállam nem teszi meg az Európai Unió Bíróságának ítéletében foglaltak teljesítéséhez szükséges intézkedéseket, a Bizottság – miután a tagállamnak lehetőséget biztosított észrevételei megtételére – az Európai Unió Bíróságához fordulhat. A Bizottság meghatározza az érintett tagállam által fizetendő átalányösszeg vagy kényszerítő bírság összegét, amelyet az adott körülmények között megfelelőnek ítél.

Ha az Európai Unió Bírósága megállapítja, hogy az érintett tagállam nem tett eleget az ítéletében foglaltaknak, a tagállamot átalányösszeg vagy kényszerítő bírság fizetésére kötelezheti.

Ez az eljárás nem érinti a 259. cikket.

(3) Ha a Bizottság a 258. cikknek megfelelően azon az alapon nyújt be keresetet az Európai Unió Bíróságához, hogy az érintett tagállam nem tett eleget valamely, jogalkotási eljárás keretében elfogadott irányelv átültetésére elfogadott intézkedései bejelentésére vonatkozó kötelezettségének, a Bizottság, amennyiben megfelelőnek ítéli, meghatározhatja az érintett tagállam által fizetendő átalányösszegnek vagy kényszerítő bírságnak az általa az adott körülmények között megfelelőnek tartott mértékét.

Ha az Európai Unió Bírósága megállapítja, hogy jogsértés történt, a tagállamot – a Bizottság által meghatározott összeget meg nem haladó mértékű – átalányösszeg vagy kényszerítő bírság fizetésére kötelezheti. A fizetési kötelezettség az Európai Unió Bíróságának ítéletében megállapított időpontban válik esedékessé.

261. cikk

(az EKSz. korábbi 229. cikke)

Az Európai Parlament és a Tanács által közösen, illetve a Tanács által a Szerződések rendelkezéseinek értelmében elfogadott rendeletek a bennük előírt szankciók tekintetében teljes körű mérlegelési jogkört ruházhatnak az Európai Unió Bíróságára.

262. cikk

(az EKSz. korábbi 229a. cikke)

A Szerződések egyéb rendelkezéseinek sérelme nélkül a Tanács, különleges jogalkotási eljárás keretében eljárva és az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően, egyhangúlag úgy rendelkezhet, hogy az Európai Unió Bíróságát – a Tanács által meghatározott mértékben – hatáskörrel ruházza fel a Szerződések alapján elfogadott, európai szellemi tulajdonjogokat alapító jogi aktusok alkalmazásával kapcsolatos jogviták elbírálására. Ezek a rendelkezések azt követően lépnek hatályba, hogy azokat a tagállamok saját alkotmányos követelményeiknek megfelelően jóváhagyták.

263. cikk

(az EKSz. korábbi 230. cikke)

Az Európai Unió Bírósága megvizsgálja a jogalkotási aktusok jogszerűségét, valamint a Tanács, a Bizottság és az Európai Központi Bank jogi aktusait, kivéve az ajánlásokat és a véleményeket, továbbá az Európai Parlament és az Európai Tanács harmadik személyekre joghatással járó aktusait. Az Európai Unió Bírósága megvizsgálja továbbá az Unió szervei vagy hivatalai által elfogadott, harmadik személyekre joghatással járó jogi aktusok jogszerűségét.

E célból az Európai Unió Bírósága hatáskörrel rendelkezik az olyan keresetek tekintetében, amelyeket valamely tagállam, az Európai Parlament, a Tanács vagy a Bizottság nyújt be hatáskör hiánya, lényeges eljárási szabályok megsértése, a Szerződések vagy az alkalmazására vonatkozó bármely jogi rendelkezés megsértése vagy hatáskörrel való visszaélés miatt.

Az Európai Unió Bírósága azonos feltételek mellett rendelkezik hatáskörrel a Számvevőszék, az Európai Központi Bank és a Régiók Bizottsága által által előjogaik megóvása érdekében indított keresetek tekintetében.

Bármely természetes vagy jogi személy az első és második bekezdésben említett feltételek mellett eljárást indíthat a neki címzett vagy az őt közvetlenül és személyében érintő jogi aktusok ellen, továbbá az őt közvetlenül érintő olyan rendeleti jellegű jogi aktusok ellen, amelyek nem tartalmazzak végrehajtási intézkedéseket.

Az Unió szerveit és hivatalait létrehozó jogi aktusok meghatározhatják azokat a külön feltételeket, amelyek alapján egy természetes vagy jogi személy az e szervek és hivatalok által elfogadott, rá nézve joghatás kiváltására irányuló jogi aktusokkal szemben keresettel élhet.

Az e cikkben szabályozott eljárásokat, az esettől függően, az intézkedés kihirdetésétől vagy a felperessel történő közlésétől, illetve ennek hiányában attól a naptól számított két hónapon belül kell megindítani, amikor arról a felperes tudomást szerzett.

264. cikk
(az EKSz. korábbi 231. cikke)

Ha a kereset megalapozott, az Európai Unió Bírósága a megtámadott jogi aktust semmisnek nyilvánítja.

Az Európai Unió Bírósága azonban, ha azt szükségesnek ítéli, megjelöli a semmisnek nyilvánított jogi aktusoknak azokat a joghatásait, amelyek továbbra is fennmaradnak.

265. cikk
(az EKSz. korábbi 232. cikke)

Ha az Európai Parlament, az Európai Tanács, a Tanács, a Bizottság vagy az Európai Központi Bank a Szerződéseket megsértve elmulasztja a döntéshozatalt, a tagállamok és az Unió többi intézménye keresettel fordulhatnak az Európai Unió Bíróságához a jogsértés megállapítása iránt. E cikket, azonos feltételek mellett, az Unió mulasztó szerveire és hivatalaira is alkalmazni kell.

A kereset csak akkor elfogadható, ha az érintett intézményt, szervet vagy hivatalt előzetesen felkérték, hogy járjon el. Ha a felkéréstől számított két hónapon belül az érintett intézmény, szerv vagy hivatal nem foglal állást, a keresetet további két hónapon belül lehet megindítani.

Bármely természetes vagy jogi személy az előző bekezdésekben foglalt feltételek mellett panasszal fordulhat az Európai Unió Bíróságához, ha az Unió valamely intézménye, szerve vagy hivatala elmulasztott valamely neki címzendő jogi aktust – az ajánlások és vélemények kivételével – meghozni.

266. cikk
(az EKSz. korábbi 233. cikke)

Az az intézmény, szerv vagy hivatal, amelyeknek aktusait az Európai Unió Bírósága semmisnek nyilvánította, vagy amelyek mulasztását az Európai Unió Bírósága a Szerződésekkel ellentétesnek nyilvánította, köteles megtenni az Európai Unió Bírósága ítéletében foglaltak teljesítéséhez szükséges intézkedéseket.

Ez a kötelezettség nem érinti azokat a kötelezettségeket, amelyek a 340. cikk második bekezdésének alkalmazásából származhatnak.

267. cikk

(az EKSz. korábbi 234. cikke)

Az Európai Unió Bírósága hatáskörrel rendelkezik előzetes döntés meghozatalára a következő kérdésekben:

- a) a Szerződések értelmezése;
- b) az uniós intézmények, szervek vagy hivatalok jogi aktusainak érvényessége és értelmezése;

Ha egy tagállam bírósága előtt ilyen kérdés merül fel, és ez a bíróság úgy ítéli meg, hogy ítélete meghozatalához szükség van a kérdés eldöntésére, kérheti az Európai Unió Bíróságát, hogy hozzon ebben a kérdésben döntést.

Ha egy tagállam olyan bírósága előtt folyamatban lévő ügyben merül fel ilyen kérdés, amelynek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség, e bíróság köteles az Európai Unió Bíróságához fordulni.

Ha egy tagállami bíróság előtt folyamatban lévő ügyben olyan kérdés merül fel, amely valamely fogva tartott személyt érint, az Európai Unió Bírósága a lehető legrövidebb időn belül határoz.

268. cikk

(az EKSz. korábbi 235. cikke)

Az Európai Unió Bírósága hatáskörrel rendelkezik a 340. cikk második és harmadik bekezdésében említett kártérítési vitákban.

269. cikk

Az Európai Tanács, illetve a Tanács által az Európai Unióról szóló szerződés 7. cikke alapján elfogadott jogi aktus jogszerűségének megállapítására a Bíróság, kizárólag az Európai Tanács, illetve a Tanács megállapításával érintett tagállam kérelmére, és kizárólag az említett cikk által előírt eljárás szabályainak tiszteletben tartása tárgyában rendelkezik hatáskörrel.

E kérelmet az említett megállapítás meghozatalától számított egy hónapon belül kell benyújtani. A Bíróság a kérelem benyújtásának időpontjától számított egy hónapon belül határoz.

270. cikk

(az EKSz. korábbi 236. cikke)

Az Európai Unió Bírósága hatáskörrel rendelkezik az Unió és alkalmazottai között felmerülő minden vitás ügyben az Unió tisztviselőinek személyzeti szabályzatában és az Unió egyéb alkalmazottaira vonatkozó alkalmazási feltételekben megállapított keretek között és feltételek mellett.

271. cikk

(az EKSz. korábbi 237. cikke)

Az Európai Unió Bírósága az itt megállapított kereteken belül hatáskörrel rendelkezik a következő vitás ügyekben:

- a) az Európai Beruházási Bank alapokmányából eredő kötelezettségek teljesítése a tagállamok által. Ebben a vonatkozásban a Bank Igazgatótanácsa rendelkezik a 258. cikk által a Bizottságra ruházott hatáskörrel;
- b) az Európai Beruházási Bank Kormányzótanácsa által elfogadott intézkedések. Ebben a vonatkozásban bármely tagállam, a Bizottság vagy a Bank Igazgatótanácsa indíthat keresetet a 263. cikkben megállapított feltételek mellett;
- c) az Európai Beruházási Bank Igazgatótanácsa által elfogadott intézkedések. Az ilyen intézkedések ellen csak a tagállamok vagy a Bizottság indíthatnak keresetet a 263. cikkben meghatározott feltételek mellett, és kizárólag a Bank alapokmánya 19. cikkének (2), (5)–(7) bekezdésében foglalt eljárási szabályok megsértésére történő hivatkozással;
- d) a Szerződésekből és a KBER és a EKB alapokmányából eredő kötelezettségek teljesítése a nemzeti központi bankok által. Ebben a vonatkozásban a nemzeti központi bankokat illetően az Európai Központi Bank Kormányzótanácsa ugyanolyan hatáskörrel rendelkezik, mint amelyet a tagállamokat illetően a 258. cikk a Bizottságra ruház. Ha az Európai Unió Bírósága megállapítja, hogy egy nemzeti központi bank nem teljesítette a Szerződésekből eredő valamely kötelezettségét, a bank köteles megtenni az Európai Unió Bírósága ítéletében foglaltak teljesítéséhez szükséges intézkedéseket.

272. cikk

(az EKSz. korábbi 238. cikke)

Az Európai Unió Bírósága hatáskörrel rendelkezik arra, hogy az Unió által vagy nevében kötött közjogi vagy magánjogi szerződésekben foglalt választottbíróági kikötés alapján határozatot hozzon.

273. cikk

(az EKSz. korábbi 239. cikke)

A Bíróság hatáskörrel rendelkezik a tagállamok között felmerülő, a Szerződések tárgyával összefüggő vitás ügyekben, ha az ilyen ügyeket a felek egy külön megállapodás alapján elé terjesztik.

274. cikk

(az EKSz. korábbi 240. cikke)

Az olyan vitás ügyeket, amelyekben az Unió az egyik fél, nem lehet erre hivatkozva kizárni a tagállamok bíróságainak hatásköréből, kivéve ha ezt a hatáskört a Szerződések az Európai Unió Bíróságára ruházzák.

275. cikk

Az Európai Unió Bírósága nem rendelkezik hatáskörrel a közös kül- és biztonságpolitikára vonatkozó rendelkezések, valamint az azok alapján elfogadott jogi aktusok tekintetében.

Mindazonáltal az Európai Unió Bírósága hatáskörrel rendelkezik az Európai Unióról szóló szerződés 40. cikke betartásának ellenőrzése, valamint a Tanács által az Európai Unióról szóló szerződés V. címének 2. fejezete alapján a természetes vagy jogi személyekre vonatkozóan elfogadott korlátozó intézkedéseket előíró határozatok jogszerűségének felülvizsgálatára irányuló, e szerződés 263. cikkének negyedik albekezdése alapján hozzá benyújtott keresetek tekintetében.

276. cikk

A harmadik résznek a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségről szóló V. címe 4. és 5. fejezete rendelkezéseire vonatkozó hatásköreinek gyakorlása során az Európai Unió Bírósága nem rendelkezik hatáskörrel egy tagállam rendőrsége vagy más bűnüldöző szolgálata által végrehajtott intézkedések érvényességének vagy arányosságának, illetve a közrend fenntartásával és a belső biztonság megőrzésével kapcsolatos tagállami hatáskörök gyakorlásának felülvizsgálatára.

277. cikk

(az EKSz. korábbi 241. cikke)

A 263. cikk hatodik bekezdésében megállapított határidő lejártá ellenére az Unió intézményei, szervei, vagy hivatalai által elfogadott általános hatállyal bíró jogi aktusokra vonatkozó jogvitában bármelyik fél élhet a 263. cikk második bekezdésében meghatározott eszközökkel annak érdekében, hogy az Európai Unió Bírósága előtt a szóban forgó jogi aktus alkalmazhatatlanságára hivatkozzon.

278. cikk

(az EKSz. korábbi 242. cikke)

Az Európai Unió Bíróságához benyújtott kereseteknek nincs halasztó hatályuk. Az Európai Unió Bírósága azonban elrendelheti a megtámadott jogi aktus végrehajtásának felfüggesztését, ha a körülmények alapján azt szükségesnek tartja.

279. cikk

(az EKSz. korábbi 243. cikke)

Az Európai Unió Bírósága az elé terjesztett ügyekben bármely szükséges ideiglenes intézkedést elrendelhet.

280. cikk
(az EKSz. korábbi 244. cikke)

Az Európai Unió Bírósága ítéletei a 299. cikkben megállapított feltételek szerint végrehajthatók.

281. cikk
(az EKSz. korábbi 245. cikke)

Az Európai Unió Bíróságának alapokmányát külön jegyzőkönyv állapítja meg.

Az Európai Unió Bírósága alapokmányának rendelkezéseit – az I. cím és a 64. cikk kivételével – rendes jogalkotási eljárás keretében az Európai Parlament és a Tanács módosíthatja. Az Európai Parlament és a Tanács vagy a Bíróság kérelmére és a Bizottsággal folytatott konzultációt követően, vagy a Bizottság javaslata alapján és a Bírósággal folytatott konzultációt követően határoz.

6. SZAKASZ

AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANK

282. cikk

(1) Az Európai Központi Bank és a nemzeti központi bankok alkotják a Központi Bankok Európai Rendszerét (KBER). Az Unió monetáris politikáját az Európai Központi Bank és azon tagállamok nemzeti központi bankjai irányítják, amelyeknek hivatalos pénzneme az euro, és amelyek az eurorendszeret alkotják.

(2) A KBER-t az Európai Központi Bank döntéshozó szervei irányítják. A KBER elsődleges célja az árstabilitás fenntartása. E cél veszélyeztetése nélkül támogatja az Unión belüli általános gazdaságpolitikát azzal a céllal, hogy hozzájáruljon az Unió célkitűzéseinek megvalósításához.

(3) Az Európai Központi Bank jogi személy. Kizárólag az Európai Központi Bank jogosult euro kibocsátásának engedélyezésére. Hatásköreinek gyakorlásában és saját pénzügyei kezelésének tekintetében függetlenséget élvez. Az Unió intézményei, szervei és hivatalai, valamint a tagállamok kormányai tiszteletben tartják ezt a függetlenséget.

(4) Az Európai Központi Bank a 127–133. és a 138. cikkel, valamint a KBER és az EKB alapokmányában megállapított feltételekkel összhangban elfogadja a feladatai végrehajtásához szükséges intézkedéseket. Ugyanezen cikkeknél megfelelően azok a tagállamok és központi bankjaik, amelyek pénzneme nem az euro, megőrzik a monetáris ügyekben meglévő hatásköreiket.

(5) Az Európai Központi Bankkal konzultálni kell a hatáskörébe tartozó valamennyi uniós jogi aktusra irányuló javaslattal, továbbá valamennyi nemzeti jogszabálytervezettel kapcsolatban, és a hatáskörébe tartozó területeken véleményt terjeszthet elő.

283. cikk

(az EK Sz. korábbi 112. cikke)

(1) Az Európai Központi Bank Kormányzótanácsa az Európai Központi Bank Igazgatóságának tagjaiból és azon tagállamok nemzeti központi bankjainak elnökeiből áll, amelyek hivatalos pénzneme az euro.

(2) Az Igazgatóság az elnökből, az alelnökből és négy további tagból áll.

Az elnököt, az alelnököt és az Igazgatóság többi tagját az Európai Tanács minősített többséggel, a Tanácsnak az Európai Parlamenttel és az Európai Központi Bank Kormányzótanácsával folytatott konzultációt követő ajánlása alapján olyan személyek közül nevez ki, akik monetáris vagy banki területen elismert szakmai tekintéllyel és tapasztalattal rendelkeznek.

Megbízatusuk nyolc évre szól és nem újítható meg.

Az Igazgatóság tagjai csak a tagállamok állampolgárai lehetnek.

284. cikk

(az EK Sz. korábbi 113. cikke)

(1) A Tanács elnöke és a Bizottság egy tagja szavazati jog nélkül részt vehet az Európai Központi Bank Kormányzótanácsának ülésein.

A Tanács elnöke megvitatás céljából indítványt terjeszthet az Európai Központi Bank Kormányzótanácsa elé.

(2) Az Európai Központi Bank elnökét meg kell hívni a Tanács üléseire, ha a Tanács a KBER céljaival és feladataival kapcsolatos kérdéseket vitat meg.

(3) Az Európai Központi Bank a KBER tevékenységéről, valamint az előző és a folyó év monetáris politikájáról éves jelentést készít az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és a Bizottságnak, valamint az Európai Tanácsnak. Ezt a jelentést az Európai Központi Bank elnöke nyújtja be a Tanácsnak és az Európai Parlamentnek, mely utóbbi ez alapján általános vitát tarthat.

Az Európai Központi Bank elnökét és az Igazgatóság többi tagját az Európai Parlament kérésére vagy saját kezdeményezésükre az Európai Parlament hatáskörrel rendelkező bizottságai meghallgatják.

7. SZAKASZ

A SZÁMVEVŐSZÉK

285. cikk

(az EKSz. korábbi 246. cikke)

Az Unió pénzügyi ellenőrzését a Számvevőszék végzi.

A Számvevőszék a tagállamok egy-egy állampolgárából áll. A Számvevőszék tagjai feladataik ellátása során teljes mértékben függetlenek, és az Unió általános érdekében járnak el.

286. cikk

(az EKSz. korábbi 247. cikke)

(1) A Számvevőszék tagjait olyan személyek közül választják ki, akik államukban külső ellenőrzést végző szervekhez tartoznak vagy tartoztak, vagy akik rendelkeznek az ehhez a hivatalhoz szükséges különleges képesítéssel. Függetlenségükhöz nem férhet kétség.

(2) A Számvevőszék tagjait hatéves időtartamra nevezik ki. A Tanács az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően elfogadja a Számvevőszék tagjainak az egyes tagállamok javaslatai alapján összeállított listáját. A Számvevőszék tagjainak megbízatása megújítható.

A Számvevőszék elnökét a tagok maguk közül választják meg hároméves időtartamra. Az elnök újraválasztható.

(3) A Számvevőszék tagjai feladataik ellátása során nem kérhetnek és fogadhatnak el utasításokat kormányoktól vagy más szervektől. Tartózkodnak a feladataikkal összeegyeztethetetlen cselekedetektől.

(4) A Számvevőszék tagjai hivatali idejük alatt semmilyen egyéb – akár kereső, akár ingyenesen végzett – foglalkozást nem folytathatnak. Hivatalba lépésükkor ünnepélyesen kötelezettséget vállalnak arra, hogy hivatali idejük alatt és után tiszteletben tartják a hivatalukból eredő kötelezettségeiket és különösen azt, hogy megbízatásuk megszűnését követően feddhetetlenül és tartózkodóan járnak el kinevezések vagy előnyök elfogadásával kapcsolatban.

(5) A Számvevőszék tagjainak megbízatása – a megbízatás lejártától vagy az elhalálozástól eltekintve – lemondással vagy a Bíróság (6) bekezdés alapján hozott ítéletében kimondott felmentéssel szűnik meg.

A távozó tag helyébe hivatali idejének fennmaradó részére új tagot neveznek ki.

A hivatalból történő felmentés esetét kivéve, a Számvevőszék tagjai addig maradnak hivatalukban, amíg helyükbe új tagokat nem neveznek ki.

(6) A Számvevőszék tagját csak akkor lehet hivatalából elmozdítani, illetve nyugdíjjogosultságától vagy az ezt helyettesítő egyéb juttatáshoz való jogosultságától megfosztani, ha a Bíróság a Számvevőszék kérelmére megállapítja, hogy már nem felel meg a megkívánt feltételeknek, vagy nem tesz eleget a hivatalából eredő kötelezettségeknek.

(7) A Tanács meghatározza a Számvevőszék elnökének és tagjainak alkalmazási feltételeit, különösen illetményét, juttatásait és nyugdíját. Meghatároz továbbá minden egyéb, javadalmazás helyett fizetett juttatást.

(8) Az Európai Unió kiváltságairól és mentességeiről szóló jegyzőkönyvnek az Európai Unió Bíróságának bíraira vonatkozó rendelkezéseit a Számvevőszék tagjaira is alkalmazni kell.

287. cikk

(az EKSz. korábbi 248. cikke)

(1) A Számvevőszék megvizsgálja az Unió összes bevételre és kiadásra vonatkozó elszámolását. Megvizsgálja az Unió által létrehozott valamennyi szerv, illetve hivatal minden bevételre és kiadásra vonatkozó elszámolását is, amennyiben az ilyen vizsgálatot a létesítő okirat nem zárja ki.

A Számvevőszék az elszámolás megbízhatóságát, valamint az alapjául szolgáló ügyletek jogszerűségét és szabályszerűségét igazoló nyilatkozatot terjeszt az Európai Parlament és a Tanács elé, amelyet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* közzé kell tenni. Ez a nyilatkozat az Unió tevékenységének valamennyi főbb területére kiterjedő külön értékelésekkel egészíthető ki.

(2) A Számvevőszék megvizsgálja a bevételek és kiadások jogszerűségét és szabályszerűségét, valamint a pénzgazdálkodás hatékonyságát és eredményességét. Ennek során jelentést tesz, különösen ha bármilyen szabálytalanságot észlel.

A bevételek ellenőrzését az esedékesként megállapított összegek és az Unió számára ténylegesen kifizetett összegek alapján végzik.

A kiadások ellenőrzését a vállalt kötelezettségek és a teljesített kifizetések alapján végzik.

Ezek az ellenőrzések az adott pénzügyi évre vonatkozó elszámolások lezárása előtt is elvégezhetők.

(3) Az ellenőrzést a nyilvántartások alapján és szükség esetén a helyszínen, az Unió többi intézményében, az Unió nevében bevételt vagy kiadást kezelő szervek, illetve hivatalok helyiségeiben és a tagállamokban – beleértve a költségvetésből kifizetésben részesülő bármely természetes vagy jogi személy helyiségeit is – végzik. A tagállamokban az ellenőrzést a nemzeti ellenőrző szervekkel vagy – ha ezek nem rendelkeznek a szükséges hatáskörrel – a hatáskörrel rendelkező tagállami szervezeti egységekkel kapcsolatot tartva kell elvégezni. A Számvevőszék és a nemzeti ellenőrző szervek függetlenségük megőrzése mellett a bizalom szellemében együttműködnek. Ezek a szervek vagy szervezeti egységek közlik a Számvevőszékkel, hogy részt kívánnak-e venni az ellenőrzésben.

Az Unió többi intézménye, az Unió nevében bevételt vagy kiadást kezelő szervek, illetve hivatalok, a költségvetésből kifizetésben részesülő bármely természetes vagy jogi személy és a nemzeti ellenőrző szervek, illetve – ha ezek nem rendelkeznek a szükséges hatáskörrel – a hatáskörrel rendelkező tagállami szervezeti egységek a Számvevőszék kérésére megküldik a feladatai elvégzéséhez szükséges valamennyi dokumentumot vagy információt.

Az Európai Beruházási Banknak a közösségi kiadások és bevételek kezelése terén végzett tevékenysége tekintetében a Számvevőszéknek a Bank által őrzött információkhoz való hozzáférési jogát a Számvevőszék, a Bank és a Bizottság közötti megállapodás szabályozza. A Számvevőszék azonban megállapodás hiányában is hozzájuthat azokhoz az információkhoz, amelyek a Bank által kezelt uniós kiadások és bevételek ellenőrzéséhez szükségesek.

(4) A Számvevőszék minden egyes pénzügyi év lezárását követően éves jelentést készít. A jelentést meg kell küldeni az Unió többi intézményének, és ezeknek az intézményeknek a Számvevőszék megállapításaira adott válaszával együtt közzé kell tenni az *Európai Unió Hivatalos Lapjában*.

A Számvevőszék továbbá meghatározott kérdésekre vonatkozó megállapításait – elsősorban külön jelentés formájában – bármikor előterjesztheti, és a többi uniós intézmény bármelyikének kérésére véleményt adhat.

Éves jelentéseit, külön jelentéseit vagy véleményeit tagjainak többségével fogadja el. A Számvevőszék mindazonáltal bizonyos típusú jelentések vagy vélemények elfogadása céljából belső tanácsokat hozhat létre az eljárási szabályzatában meghatározott feltételek szerint.

A Számvevőszék segíti az Európai Parlamentet és a Tanácsot a költségvetés végrehajtásával kapcsolatos ellenőrzési feladataik gyakorlása során.

A Számvevőszék megállapítja eljárási szabályzatát. E szabályzat elfogadásához a Tanács jóváhagyása szükséges.

2. FEJEZET

AZ UNIÓ JOGI AKTUSAI, AZ ELFOGADÁSUKRA VONATKOZÓ ELJÁRÁSOK ÉS EGYÉB RENDELKEZÉSEK

1. SZAKASZ

AZ UNIÓ JOGI AKTUSAI

288. cikk (az EKSz. korábbi 249. cikke)

Az Unió hatásköreinek gyakorlása érdekében az intézmények rendeleteket, irányelveket, határozatokat, ajánlásokat és véleményeket fogadnak el.

A rendelet általános hatállyal bír. Teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Az irányelv az elérendő célokat illetően minden címzett tagállamra kötelező, azonban a forma és az eszközök megválasztását a nemzeti hatóságokra hagyja.

A határozat teljes egészében kötelező. Amennyiben külön megjelöli, hogy kik a címzettjei, a határozat kizárólag azokra nézve kötelező, akiket címzettként megjelöl.

Az ajánlások és a vélemények nem kötelezőek.

289. cikk

(1) A rendes jogalkotási eljárás rendeleteknek, irányelveknek vagy határozatoknak a Bizottság javaslata alapján, az Európai Parlament és a Tanács által történő közös elfogadásából áll. Ezt az eljárást a 294. cikk határozza meg.

(2) A Szerződések által külön meghatározott esetekben rendeleteknek, irányelveknek vagy határozatoknak a Tanács közreműködésével az Európai Parlament által történő, vagy az Európai Parlament közreműködésével a Tanács által történő elfogadása különleges jogalkotási eljárásnak minősül.

(3) A jogalkotási eljárás keretében elfogadott jogi aktusok jogalkotási aktusoknak minősülnek.

(4) A Szerződések által külön meghatározott esetekben jogalkotási aktusok a tagállamok egy csoportjának vagy az Európai Parlamentnek a kezdeményezésére, az Európai Központi Bank ajánlására vagy a Bíróság, illetve az Európai Beruházási Bank kérelme alapján is elfogadhatók.

290. cikk

(1) A jogalkotási aktusokban felhatalmazás adható a Bizottság részére olyan általános hatályú nem jogalkotási aktusok elfogadására, amelyek a jogalkotási aktusok egyes nem alapvető rendelkezéseit kiegészítik, illetve módosítják.

A felhatalmazást tartalmazó jogalkotási aktusokban kifejezetten meg kell határozni a felhatalmazás céljait, tartalmát, alkalmazási körét és időtartamát. Az adott szabályozási terület alapvető elemei kizárólag a jogalkotási aktusban szabályozhatók, és ezekre vonatkozóan nem adható felhatalmazás.

(2) A jogalkotási aktusban kifejezetten meg kell határozni a felhatalmazás gyakorlásának feltételeit, amelyek a következők lehetnek:

- a) az Európai Parlament vagy a Tanács úgy határozhat, hogy a felhatalmazást visszavonja;
- b) a felhatalmazáson alapuló jogi aktus csak akkor léphet hatályba, ha az Európai Parlament vagy a Tanács a jogalkotási aktusban előírt határidőn belül nem emel ellene kifogást.

Az a) és b) pont alkalmazásakor az Európai Parlament tagjainak többségével, a Tanács pedig minősített többséggel jár el.

(3) A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok címében fel kell tüntetni a „felhatalmazáson alapuló” kifejezést.

291. cikk

- (1) A tagállamok nemzeti jogukban elfogadják a kötelező erejű uniós jogi aktusok végrehajtásához szükséges intézkedéseket.
- (2) Ha valamely kötelező erejű uniós jogi aktus végrehajtásának egységes feltételek szerint kell történnie, az ilyen jogi aktus végrehajtási hatásköröket ruház a Bizottságra, illetve különleges és kellően indokolt esetekben, valamint az Európai Unióról szóló szerződés 24. és 26. cikkében előírt esetekben a Tanácsra.
- (3) A (2) bekezdésben foglaltak céljából az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében elfogadott rendeletekben előre meghatározza a Bizottság végrehajtási hatáskörének gyakorlására vonatkozó tagállami ellenőrzési mechanizmusok szabályait és általános elveit.
- (4) A végrehajtási aktusok címében fel kell tüntetni a „végrehajtási” kifejezést.

292. cikk

A Tanács ajánlásokat fogad el. A Tanács a Bizottság javaslata alapján jár el minden olyan esetben, amikor a Szerződések előírják, hogy a jogi aktusokat a Bizottság javaslata alapján kell elfogadnia. A Tanács egyhangúlag jár el azokon a területeken, amelyeken az Unió jogi aktusainak elfogadásához egyhangúság szükséges. A Bizottság, valamint az Európai Központi Bank a Szerződésekben külön meghatározott esetekben ajánlásokat fogad el.

2. SZAKASZ

A JOGI AKTUSOK ELFOGADÁSÁRA VONATKOZÓ ELJÁRÁSOK ÉS EGYÉB RENDELKEZÉSEK

293. cikk

(az EKSz. korábbi 250. cikke)

- (1) Ha a Szerződések értelmében a Tanács a Bizottság javaslata alapján jár el, a javaslatot a Tanács – a 294. cikk (10) és (13) bekezdésében, a 310. cikkben, a 312. cikkben, a 314. cikkben, valamint a 315. cikk második albekezdésében foglalt esetek kivételével – csak egyhangúlag módosíthatja.
- (2) Amíg a Tanács nem határozott, a Bizottság az uniós jogi aktus elfogadásához vezető eljárások során javaslatát bármikor módosíthatja.

294. cikk

(az EKSz. korábbi 251. cikke)

- (1) Ha a Szerződések valamely jogi aktus elfogadásával kapcsolatban rendes jogalkotási eljárásra hivatkoznak, a következő eljárást kell alkalmazni.
- (2) A Bizottság javaslatot terjeszt az Európai Parlament és a Tanács elé.

Első olvasat

- (3) Az Európai Parlament első olvasatban elfogadja álláspontját és azt továbbítja a Tanácsnak.
- (4) Ha a Tanács az Európai Parlament álláspontjával egyetért, a javasolt aktust az Európai Parlament álláspontjának megfelelő szövegezéssel elfogadottnak kell tekinteni.
- (5) Ha a Tanács nem ért egyet az Európai Parlament álláspontjával, a Tanács első olvasatban elfogadja saját álláspontját, és azt közli az Európai Parlamenttel.
- (6) A Tanács teljeskörűen tájékoztatja az Európai Parlamentet az első olvasatban elfogadott álláspont elfogadásához vezető okokról. A Bizottság teljeskörűen tájékoztatja az Európai Parlamentet a saját álláspontjáról.

Második olvasat

- (7) Ha az e közléstől számított három hónapon belül az Európai Parlament:
- a) egyetért a Tanács első olvasatban elfogadott álláspontjával vagy nem foglal állást, a szóban forgó jogi aktust a Tanács álláspontjának megfelelő szövegezéssel elfogadottnak kell tekinteni;
 - b) tagjainak többségével elutasítja a Tanács első olvasatban elfogadott álláspontját, a javasolt jogi aktust el nem fogadottnak kell tekinteni;
 - c) tagjainak többségével módosításokat javasol a Tanács első olvasatban elfogadott álláspontjához, az így módosított szöveget továbbítja a Tanácsnak és a Bizottságnak; a Bizottság véleményt nyilvánít ezekről a módosításokról.
- (8) Ha az Európai Parlament módosításainak kézhezvételétől számított három hónapon belül a Tanács minősített többséggel:
- a) valamennyi módosítással egyetért, a javasolt jogi aktust elfogadottnak kell tekinteni;
 - b) nem fogadja el valamennyi módosítást, a Tanács elnöke az Európai Parlament elnökével egyeztetésben hat héten belül összehívja az egyeztetőbizottságot.
- (9) A Tanács egyhangúlag dönt azokról a módosításokról, amelyekről a Bizottság elutasító véleményt adott.

Egyeztetés

- (10) A Tanács tagjaiból vagy azok képviselőiből és az Európai Parlament azonos számú képviselőiből álló egyeztetőbizottság feladata, hogy a Tanács tagjainak vagy azok képviselőinek minősített többségével és az Európai Parlament képviselőinek többségével az Európai Parlament és a Tanács második olvasatban elfogadott álláspontjai alapján az összehívásától számított hat héten belül megállapodásra jusson egy közös szövegtervezetről.

(11) A Bizottság részt vesz az egyeztetőbizottság munkájában, és megtesz minden szükséges kezdeményezést az Európai Parlament és a Tanács álláspontjának közelítése érdekében.

(12) Ha az egyeztetőbizottság az összehívásától számított hat héten belül nem hagy jóvá közös szövegtervezetet, a javasolt jogi aktust el nem fogadottnak kell tekinteni.

Harmadik olvasat

(13) Ha e határidőn belül az egyeztetőbizottság jóváhagy egy közös szövegtervezetet, e jóváhagyástól számítva hat hét áll rendelkezésre, hogy az Európai Parlament a leadott szavazatok többségével, a Tanács pedig minősített többséggel e tervezetnek megfelelően elfogadja a szóban forgó jogi aktust. Ha ez nem teljesül, a javasolt jogi aktust el nem fogadottnak kell tekinteni.

(14) Az e cikkben említett három hónapos, illetve hathetes határidő az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére legfeljebb egy hónappal, illetve két héttel meghosszabbodik.

Különös rendelkezések

(15) Ha a Szerződésekben meghatározott esetekben valamely jogalkotási aktust a tagállamok egy csoportjának kezdeményezésére, az Európai Központi Bank ajánlása alapján, illetve a Bíróság kérelme alapján kell a rendes jogalkotási eljárás keretében elfogadni, a (2) bekezdés, a (6) bekezdés második mondata és a (9) bekezdés nem alkalmazható.

Ebben az esetben az Európai Parlament és a Tanács a javasolt jogi aktust az első és második olvasatban elfogadott álláspontjaikkal együtt továbbítják a Bizottságnak. Az eljárás folyamán az Európai Parlament és a Tanács kikérhetik a Bizottság véleményét, amely véleményt a Bizottság saját kezdeményezésére is kiadhat. A Bizottság, amennyiben szükségesnek ítéli, a (11) bekezdésnek megfelelően részt vesz az egyeztetőbizottságban is.

295. cikk

Az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság egyeztetnek egymással, és közös megegyezéssel meghatározzák együttműködésük szabályait. E célból a Szerződéseknek megfelelően kötelező jellegű intézményközi megállapodásokat köthetnek.

296. cikk

(az EKSz. korábbi 253. cikke)

Ha a Szerződések nem határozzák meg, milyen típusú jogi aktust kell elfogadni, a jogi aktus típusát az intézmények az alkalmazandó eljárásoknak megfelelően, eseti alapon maguk választják meg, az arányosság elvével összhangban.

A jogi aktusoknak indokolást kell tartalmazniuk, és azokban utalni kell minden olyan javaslatra, kezdeményezésre, ajánlásra, kérésre vagy véleményre, amelyet a Szerződések előírnak.

A jogalkotási aktusok tervezetének mérlegelésekor az Európai Parlament és a Tanács tartózkodik az adott területen alkalmazandó jogalkotási eljárásban előírtaktól eltérő jogi aktusok elfogadásától.

297. cikk

(az EKSz. korábbi 254. cikke)

(1) A rendes jogalkotási eljárás keretében elfogadott jogalkotási aktusokat az Európai Parlament elnöke és a Tanács elnöke írja alá.

A különleges jogalkotási eljárás keretében elfogadott jogalkotási aktusokat az azokat elfogadó intézmény elnöke írja alá.

A jogalkotási aktusokat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* ki kell hirdetni. Ezek a bennük megjelölt napon, illetve ennek hiányában a kihirdetésüket követő huszadik napon lépnek hatályba.

(2) A rendelet, irányelv, valamint külön címzetti kört nem tartalmazó határozat formájában elfogadott nem jogalkotási aktusokat az azokat elfogadó intézmény elnöke írja alá.

A valamennyi tagállamnak címzett rendeleteket és irányelveket, valamint a külön címzetti kört nem tartalmazó határozatokat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* ki kell hirdetni. Ezek a bennük megjelölt napon, illetve ennek hiányában a kihirdetésüket követő huszadik napon lépnek hatályba.

Az egyéb irányelvekről és a címzetti kört tartalmazó határozatokról értesíteni kell a címzettjeiket, és azok az értesítéssel lépnek hatályba.

298. cikk

(1) Feladataik ellátása során az Unió intézményei, szervei és hivatalai egy nyitott, hatékony és független európai igazgatásra támaszkodnak.

(2) A 336. cikk alapján elfogadott szabályzat és alkalmazási feltételek tiszteletben tartásával az Európai Parlament és a Tanács – rendes jogalkotási eljárás keretében elfogadott rendeletekben – rendelkezéseket állapít meg ennek érdekében.

299. cikk

(az EKSz. korábbi 256. cikke)

A Tanács, a Bizottság vagy az Európai Központi Bank által elfogadott azon jogi aktusok, amelyek – az államokat kivéve – a jogalanyokra vagyoni kötelezettséget rónak, végrehajthatók.

A végrehajtásra annak az államnak a hatályos polgári eljárási szabályai vonatkoznak, amelynek területén a végrehajtásra sor kerül. A határozatot végrehajtási záradékkal az a nemzeti hatóság látja el – az okirat valódiságának vizsgálatán kívül minden más ellenőrzést mellőzve –, amelyet az egyes tagállamok kormányai erre a célra kijelölnek, és amelyről a Bizottságot és az Európai Unió Bíróságát tájékoztatják.

Ha ezeknek az alaki követelményeknek az érintett fél kérelmére eleget tettek, a fél a nemzeti jognak megfelelően közvetlenül az illetékes hatóságtól kérheti a végrehajtást.

A végrehajtást csak az Európai Unió Bíróságának határozata alapján lehet felfüggeszteni. A végrehajtási eljárás szabálytalanságára vonatkozó panaszok tekintetében azonban a nemzeti igazságszolgáltatási szervek rendelkeznek hatáskörrel.

3. FEJEZET

AZ UNIÓ TANÁCSADÓ SZERVEI

300. cikk

(1) Az Európai Parlamentet, a Tanácsot és a Bizottságot a Gazdasági és Szociális Bizottság, valamint a Régiók Bizottsága segíti tanácsadói minőségben.

(2) A Gazdasági és Szociális Bizottság a munkaadók és a munkavállalók szervezetei, valamint a civil társadalom egyéb területei, így különösen a gazdasági és társadalmi élet, az állampolgári részvétel, a szakmai és a kulturális területek reprezentatív szereplőit tömörítő szervezetek képviselőiből áll.

(3) A Régiók Bizottsága a regionális és helyi testületek olyan képviselőiből áll, akik valamely regionális vagy helyi testületben választással nyert képviselői megbízással rendelkeznek, vagy valamely választott testületnek politikai felelősséggel tartoznak.

(4) A Gazdasági és Szociális Bizottságnak, illetve a Régiók Bizottságának a tagjai nem utasíthatók. Feladataik ellátása során teljes mértékben függetlenek, és az Unió általános érdekében járnak el.

(5) A (2) és (3) bekezdésben említett, e bizottságok összetételének jellegére vonatkozó szabályokat a Tanács az Unión belüli gazdasági, társadalmi és demográfiai helyzet alakulására tekintettel rendszeres időközönként felülvizsgálja. E célból a Tanács a Bizottság javaslata alapján határozatokat fogad el.

1. SZAKASZ

A GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁG

301. cikk

(az EKSz. korábbi 258. cikke)

A Gazdasági és Szociális Bizottság tagjainak száma nem haladhatja meg a 350-et.

A Tanács a Bizottság javaslata alapján egyhangúlag elfogadott határozatban megállapítja a bizottság összetételét.

A Tanács meghatározza a bizottság tagjainak juttatásait.

302. cikk

(az EKSz. korábbi 259. cikke)

(1) A bizottság tagjait öt évre nevezik ki. A Tanács elfogadja a bizottság tagjainak az egyes tagállamok javaslatai alapján összeállított listáját. A bizottság tagjainak megbízatása megújítható.

(2) A Tanács a Bizottsággal folytatott konzultációt követően határoz. A Tanács kikérheti a gazdasági és társadalmi életnek, valamint a civil társadalomnak az Unió tevékenységében érdekelt különböző ágazatait képviselő európai szervezetek véleményét.

303. cikk

(az EKSz. korábbi 260. cikke)

A bizottság a tagjai közül két és fél éves időtartamra megválasztja elnökét és tisztségviselőit.

A bizottság elfogadja eljárási szabályzatát.

A bizottságot az Európai Parlament, a Tanács vagy a Bizottság kérésére a bizottság elnöke hívja össze. A bizottság saját kezdeményezésére is ülésezhet.

304. cikk

(az EKSz. korábbi 262. cikke)

A Szerződésekben meghatározott esetekben az Európai Parlament és a Tanács vagy a Bizottság konzultál a Gazdasági és Szociális Bizottsággal. Ezek az intézmények minden olyan esetben konzultálhatnak a bizottsággal, amikor azt indokoltnak tartják. A bizottság saját kezdeményezésére is adhat véleményt olyan esetekben, amikor ezt indokoltnak tartja.

Ha az Európai Parlament és a Tanács vagy a Bizottság szükségesnek tartja, a bizottság számára véleményének benyújtására határidőt tűzhet ki, amely az erről szóló értesítésnek az elnök általi kézhezvételétől számított legalább egy hónap. A határidő lejártát követően a vélemény hiánya nem képezheti akadályát a további eljárásnak.

A bizottság véleményét a tanácskozásokról készült összefoglalóval együtt meg kell küldeni az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak és a Bizottságnak.

2. SZAKASZ**A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA****305. cikk**

(az EKSz. korábbi 263. cikkének második, harmadik és negyedik bekezdése)

A Régiók Bizottsága tagjainak száma nem haladhatja meg a 350-et.

A Tanács a Bizottság javaslata alapján egyhangúlag elfogadott határozatban megállapítja a bizottság összetételét.

A bizottság tagjait és azonos számú póttagjait öt évre nevezik ki. Megbízatusuk megújítható. A Tanács elfogadja a bizottság tagjainak és póttagjainak az egyes tagállamok javaslatai alapján összeállított listáját. A bizottsági tag megbízatása automatikusan megszűnik, ha a 300. cikk (3) bekezdésében említett képviselői megbízatás, amely alapján őt tagnak javasolták, megszűnik; helyére a hivatali idő fennmaradó részére ugyanazon eljárásnak megfelelően másik tagot kell kinevezni. A bizottság tagjai nem lehetnek egyszerre az Európai Parlament tagjai is.

306. cikk
(az EKSz. korábbi 264. cikke)

A Régiók Bizottsága a tagjai közül két és fél éves időtartamra megválasztja elnökét és tisztségviselőit.

A bizottság elfogadja eljárási szabályzatát.

A bizottságot az Európai Parlament, a Tanács vagy a Bizottság kérésére a bizottság elnöke hívja össze. A bizottság saját kezdeményezésére is ülésezhet.

307. cikk
(az EKSz. korábbi 265. cikke)

Az Európai Parlament, a Tanács vagy a Bizottság a Szerződésekben meghatározott esetekben, továbbá minden olyan – különösen a határokon átnyúló együttműködést érintő – esetben, amikor ezt az intézmények valamelyike indokoltnak tartja, konzultál a Régiók Bizottságával.

Ha az Európai Parlament, a Tanács vagy a Bizottság szükségesnek tartja, a bizottság számára véleményének benyújtására határidőt tűzhet ki, amely az erről szóló értesítésnek az elnök általi kézhezvételétől számított legalább egy hónap. A határidő lejártát követően a vélemény hiánya nem képezheti akadályát a további eljárásnak.

Ha a 304. cikk értelmében konzultálni kell a Gazdasági és Szociális Bizottsággal, az Európai Parlament, a Tanács vagy a Bizottság tájékoztatja a Régiók Bizottságát a véleményadás iránti megkeresésről. Ha a Régiók Bizottsága úgy ítéli meg, hogy sajátos regionális érdekekről van szó, véleményt adhat az ügyről.

A bizottság saját kezdeményezésére is adhat véleményt olyan esetekben, amikor ezt indokoltnak tartja.

A bizottság véleményét a tanácskozásokról készült összefoglalóval együtt megküldik az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak és a Bizottságnak.

4. FEJEZET

AZ EURÓPAI BERUHÁZÁSI BANK

308. cikk

(az EKSz. korábbi 266. cikke)

Az Európai Beruházási Bank jogi személy.

Az Európai Beruházási Bank tagjai a tagállamok.

Az Európai Beruházási Bank alapokmányát a Szerződésekhez csatolt jegyzőkönyv állapítja meg. Tanács –, az Európai Beruházási Bank kérelmére és az Európai Parlamenttel, valamint a Bizottsággal folytatott konzultációt követően vagy a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlamenttel, valamint az Európai Beruházási Bankkal folytatott konzultációt követően – különleges jogalkotási eljárás keretében, egyhangúlag módosíthatja a Bank alapokmányát.

309. cikk

(az EKSz. korábbi 267. cikke)

Az Európai Beruházási Bank feladata, hogy a tőkepiac igénybevételével és saját forrásai felhasználásával az Unió érdekében hozzájáruljon a belső piac kiegyensúlyozott és egyenletes fejlődéséhez. Ezért a Bank, amely nyereségszerzési cél nélkül működik, olyan kölcsönöket és garanciákat nyújt, amelyek elősegítik a következő projektek finanszírozását a gazdaság valamennyi ágazatában:

- a) projektek a kevésbé fejlett régiók fejlesztésére;
- b) projektek a vállalkozások modernizálására vagy átalakítására, illetve a belső piac fokozatos létrehozása, illetve működése folytán szükségessé váló új tevékenységek kialakítására, ha ezek a projektek olyan terjedelműek vagy természetűek, hogy azokat az egyes tagállamokban rendelkezésre álló különböző eszközökkel nem lehet teljes egészében finanszírozni;
- c) olyan projektek, amelyek több tagállam közös érdekét szolgálják, és olyan terjedelműek vagy természetűek, hogy azokat az egyes tagállamokban rendelkezésre álló különböző eszközökkel nem lehet teljes egészében finanszírozni.

Feladatának ellátása során a Bank, a strukturális alapoktól és egyéb uniós pénzügyi eszközökből kapott támogatásokhoz kapcsolódva, megkönnyíti beruházási programok finanszírozását.

II. CÍM

PÉNZÜGYI RENDELKEZÉSEK

310. cikk

(az EKSz. korábbi 268. cikke)

(1) Az Unió valamennyi bevételi és kiadási tételét elő kell irányozni az egyes pénzügyi évekre vonatkozóan és fel kell tüntetni a költségvetésben.

Az Unió éves költségvetését a 314. cikkben megállapított szabályokkal összhangban az Európai Parlament és a Tanács határozza meg.

A költségvetés bevételeinek és kiadásainak egyensúlyban kell lenniük.

(2) A költségvetésben feltüntetett kiadásokat a 322. cikkben említett rendelettel összhangban, egy pénzügyi évre vonatkozóan kell jóváhagyni.

(3) A költségvetésben feltüntetett kiadások végrehajtásának előfeltétele olyan kötelező erejű uniós jogi aktus elfogadása a 322. cikkben említett rendelettel összhangban, amely jogalapot biztosít az Unió fellépéséhez és az azzal összefüggő kiadásoknak a végrehajtásához, kivéve az említett rendeletben meghatározott eseteket.

(4) A költségvetési fegyelem biztosítása érdekében az Unió, amennyiben egy jogi aktus jelentős hatást gyakorolhat a költségvetésre, azt nem fogadhatja el mindaddig, amíg nem biztosítja, hogy az ebből a jogi aktusból eredő kiadások az Unió saját forrásainak határán belül, valamint a 312. cikkben említett többéves pénzügyi keret tiszteletben tartásával finanszírozhatók.

(5) A költségvetést a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elveinek tiszteletben tartásával kell végrehajtani. A tagállamok és az Unió együttműködnek egymással annak érdekében, hogy biztosítsák a költségvetési előirányzatoknak ezzel az alapelvvel összhangban történő felhasználását.

(6) Az Unió és a tagállamok a 325. cikk rendelkezéseivel összhangban küzdenek a csalás és az Unió pénzügyi érdekeit sértő minden egyéb jogellenes tevékenység ellen.

1. FEJEZET

AZ UNIÓ SAJÁT FORRÁSAI

311. cikk

(az EKSz. korábbi 269. cikke)

Az Unió gondoskodik a céljai eléréséhez és politikái megvalósításához szükséges eszközökről.

Az egyéb bevételek sérelme nélkül, a költségvetést teljes egészében saját forrásokból kell finanszírozni.

A Tanács az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően különleges jogalkotási eljárás keretében, egyhangúlag elfogadja az Unió saját forrásainak rendszerére vonatkozó rendelkezéseket megállapító határozatot. E vonatkozásban a határozat a saját források újabb típusait teremtheti meg, illetve meglévő típusokat szüntethet meg. Ez a határozat csak azt követően lép hatályba, hogy a tagállamok saját alkotmányos követelményeiknek megfelelően azt jóváhagyták.

Az Unió saját forrásainak rendszerére vonatkozó végrehajtási intézkedéseket különleges jogalkotási eljárás keretében elfogadott rendeletekben a Tanács állapítja meg annyiban, amennyiben a harmadik bekezdés alapján elfogadott határozat így rendelkezik. A Tanács az Európai Parlament egyetértését követően határoz.

2. FEJEZET

TÖBBÉVES PÉNZÜGYI KERET

312. cikk

(1) A többéves pénzügyi keret biztosítja, hogy az Unió kiadásai rendezett módon, saját forrásai határain belül alakuljanak.

A többéves pénzügyi keretet legalább 5 éves időszakra kell meghatározni.

Az Unió éves költségvetésének összhangban kell lennie a többéves pénzügyi kerettel.

(2) A többéves pénzügyi keretet a Tanács által különleges jogalkotási eljárás keretében elfogadott rendelet határozza meg. A Tanács az Európai Parlamentnek a tagjai többségével elfogadott egyetértését követően, egyhangúlag határoz.

Az Európai Tanács egyhangúlag elfogadott határozatban felhatalmazhatja a Tanácsot arra, hogy az első albekezdésben említett rendelet elfogadásáról minősített többségi szavazással döntsön.

(3) A többéves pénzügyi keret kiadási kategóriáinként meghatározza a kötelezettségvállalási és a kifizetési előirányzatok éves felső határát. A korlátozott számú kiadási kategóriák az Unió tevékenysége főbb területeinek felelnek meg.

A pénzügyi keret meghatároz minden, az éves költségvetési eljárás zavartalan lefolytatásához szükséges egyéb rendelkezést is.

(4) Ha az előző pénzügyi keret időszakának végéig a Tanács nem fogadta el az új pénzügyi keretet meghatározó rendeletet, az új jogi aktus elfogadásáig az előző keret utolsó évének megfelelő felső határok és egyéb rendelkezések alkalmazása meghosszabbodik.

(5) Az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság az új pénzügyi keret elfogadására irányuló eljárás során mindvégig köteles minden szükséges intézkedést megtenni az elfogadás megkönnyítése érdekében.

3. FEJEZET

AZ UNIÓ ÉVES KÖLTSÉGVETÉSE

313. cikk

(az EKSz. korábbi 272. cikkének (1) bekezdése)

A pénzügyi év január 1-jétől december 31-éig tart.

314. cikk

(az EKSz. korábbi 272. cikkének (2)-(10) bekezdése)

Az Unió éves költségvetését különleges jogalkotási eljárás keretében eljárva az Európai Parlament és a Tanács határozza meg a következő rendelkezéseknek megfelelően:

1. Az Európai Központi Bank kivételével valamennyi intézmény július 1-je előtt megtervezi a következő pénzügyi évre vonatkozó kiadásait. A Bizottság ezeket a javaslatokat költségvetési tervezetbe foglalja, amely eltérő javaslatokat is tartalmazhat.

A költségvetési tervezet egy tervezett bevételi előirányzatot és egy tervezett kiadási előirányzatot tartalmaz.

2. A Bizottságnak a költségvetési tervezetet tartalmazó javaslatát legkésőbb a költségvetés végrehajtását megelőző év szeptember 1-jéig az Európai Parlament és a Tanács elé kell terjesztenie.

A Bizottság az eljárás során a költségvetési tervezetet mindaddig módosíthatja, amíg az 5. pont szerinti egyeztetőbizottságot össze nem hívják.

3. A Tanács elfogadja a költségvetési tervezetre vonatkozó álláspontját, és azt legkésőbb az adott pénzügyi évet megelőző év október 1-éig az Európai Parlament elé terjeszti. A Tanács teljeskörűen tájékoztatja az Európai Parlamentet az álláspontjának elfogadásához vezető okokról.

4. Ha az álláspont közlésétől számított negyvenkét napon belül az Európai Parlament:

- a) egyetért a Tanács álláspontjával, a költségvetés elfogadásra kerül;
- b) nem foglal állást, a költségvetést elfogadottnak kell tekinteni;
- c) tagjainak többségével módosításokat fogad el, a módosított tervezetet továbbítja a Tanácsnak és a Bizottságnak. Az Európai Parlament elnöke a Tanács elnökével egyetértésben haladéktalanul

összehívja az egyeztetőbizottságot. Amennyiben azonban a Tanács a tervezet továbbításától számított tíz napon belül tájékoztatja az Európai Parlamentet arról, hogy valamennyi módosításával egyetértett, az egyeztetőbizottság ülésére nem kerül sor.

5. A Tanács tagjaiból vagy azok képviselőiből és az Európai Parlament azonos számú képviselőiből álló egyeztetőbizottság feladata, hogy a Tanács tagjainak vagy azok képviselőinek minősített többségével és az Európai Parlament képviselőinek többségével az Európai Parlament és a Tanács álláspontjai alapján az összehívásától számított huszonegy napon belül megállapodásra jusson egy közös szövegtervezetről.

A Bizottság részt vesz az egyeztetőbizottság munkájában, és megtesz minden szükséges kezdeményezést az Európai Parlament és a Tanács álláspontjának közelítése érdekében.

6. Ha az 5. pontban említett huszonegy napos határidőn belül az egyeztetőbizottság közös szövegtervezetben állapodik meg, e megállapodás időpontjától számítva tizennégy nap áll mind az Európai Parlament, mind a Tanács rendelkezésére, hogy a közös szövegtervezetet jóváhagyja.

7. Amennyiben a 6. pontban említett tizennégy napos határidőn belül:

- a) mind az Európai Parlament, mind pedig a Tanács jóváhagyja a közös szövegtervezetet, vagy egyikük sem foglal állást, illetve amennyiben ezen intézmények egyike jóváhagyja a közös szövegtervezetet, míg a másik nem foglal állást, a költségvetést a közös szövegtervezettel összhangban véglegesen elfogadottnak kell tekinteni, vagy
- b) az Európai Parlament – tagjainak többségével – és a Tanács egyaránt elutasítja a közös szövegtervezetet, vagy amennyiben ezen intézmények egyike elutasítja a közös szövegtervezetet, míg a másik nem foglal állást, a Bizottság új költségvetési tervezet nyújt be, vagy
- c) az Európai Parlament – tagjainak többségével – elutasítja a közös szövegtervezetet, míg a Tanács azt jóváhagyja, a Bizottság új költségvetési tervezet nyújt be, vagy
- d) az Európai Parlament jóváhagyja a közös szövegtervezetet, míg a Tanács azt elutasítja, a Parlament – tagjainak többségével és a leadott szavazatok háromötödével – a Tanács elutasításától számított tizennégy napon belül úgy határozhat, hogy a 4. pont c) alpontjában említett módosítások egy részét vagy egészét megerősíti. Ha a Parlament valamely módosítását nem erősíti meg, a módosítással érintett költségvetési sorra vonatkozóan az egyeztetőbizottságban megállapított álláspontot kell megtartani. A költségvetést ezen az alapon véglegesen elfogadottnak kell tekinteni.

8. Amennyiben az 5. pontban említett huszonegy napon belül az egyeztetőbizottság a közös szövegtervezetet illetően nem jut megállapodásra, a Bizottság új költségvetési tervezetet nyújt be.

9. Az e cikkben előírt eljárás lezárását követően az Európai Parlament elnöke megállapítja, hogy a költségvetést véglegesen elfogadták.

10. Az e cikkben ráruházott hatásköröket minden intézmény a Szerződések, illetve az azok alapján – különösen az Unió saját forrásai, valamint a bevételek és kiadások közötti egyensúly területén – elfogadott jogi aktusok tiszteletben tartásával gyakorolja.

315. cikk

(az EKSz. korábbi 273. cikke)

Ha egy pénzügyi év kezdetén a költségvetést még nem fogadták el véglegesen, a 322. cikk értelmében elfogadott rendeletnek megfelelően a költségvetés bármely alcímének tekintetében havonta az előző pénzügyi évre vonatkozó költségvetésben szereplő, az adott alcímre vonatkozó előirányzatok legfeljebb egytizenketted részét kitevő összeget lehet elkölteni; ennek során azonban nem lehet túllépni a költségvetési tervezet ugyanazon alcímében meghatározott előirányzat egytizenketted részét.

Feltéve hogy az első bekezdésben meghatározott egyéb feltételek teljesülnek, a Tanács a Bizottság javaslata alapján, a 322. cikk értelmében elfogadott rendeletnek megfelelően engedélyezheti az egytizenketted részen felüli kiadásokat. A Tanács határozatát haladéktalanul továbbítja az Európai Parlamentnek.

A második bekezdésben említett határozatban, a 311. cikk szerinti jogi aktusok tiszteletben tartásával, meg kell állapítani az e cikk alkalmazásának biztosításához szükséges forrásokra vonatkozó intézkedéseket.

Az ilyen határozat az elfogadásától számított harmincadik napon lép hatályba, kivéve, ha e határidőn belül az Európai Parlament tagjainak többségével e kiadás csökkentéséről határozott.

316. cikk

(az EKSz. korábbi 271. cikke)

A 322. cikk alapján megállapítandó feltételeknek megfelelően, a pénzügyi év végén el nem költött előirányzatok – a személyi kiadások előirányzatainak kivételével – csak a következő pénzügyi évre vihetők át.

Az előirányzatokat különböző alcímek alá kell sorolni, ezeken belül a kiadásokat természetük és rendeltetésük szerint csoportosítva, illetve a 322. cikk értelmében elfogadott rendeletnek megfelelően tovább részletezve.

Az Európai Parlament, az Európai Tanács, a Bizottság valamint az Európai Unió Bírósága kiadásai – az egyes közös kiadásokra vonatkozó külön rendelkezések sérelme nélkül – a költségvetésben önálló részeket képeznek.

4. FEJEZET

A KÖLTSÉGVETÉS VÉGREHAJTÁSA ÉS A FELMENTÉS

317. cikk

(az EKSz. korábbi 274. cikke)

A Bizottság a költségvetést a tagállamokkal együttműködve és a 322. cikk értelmében elfogadott rendelet rendelkezéseinek megfelelően, saját felelősségére és az előirányzatok keretein belül hajtja végre a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás elveinek tiszteletben tartásával. A tagállamok együttműködnek a Bizottsággal annak érdekében, hogy biztosítsák a költségvetési előirányzatoknak a hatékony és eredményes pénzgazdálkodás alapelveivel összhangban történő felhasználását.

A rendelet meghatározza a költségvetés végrehajtása során a tagállamokat terhelő ellenőrzési és számviteli kötelezettségeket és az ezekkel járó felelősséget. A rendelet valamennyi intézmény számára megállapítja a saját kiadásai végrehajtásában betöltött felelősségükre és szerepükre vonatkozó részletes szabályokat.

A költségvetésen belül a Bizottság – a 322. cikk értelmében elfogadott rendeletben megállapított kereten belül és feltételek mellett – előirányzatokat csoportosíthat át egyik alcímből a másikba vagy egyik albontásból a másikba.

318. cikk

(az EKSz. korábbi 275. cikke)

A Bizottság évente benyújtja az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az előző pénzügyi év költségvetésének végrehajtására vonatkozó elszámolást. A Bizottság továbbá megküldi számukra az Unió eszközeit és forrásait tartalmazó mérleget is.

A Bizottság továbbá az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak értékelő jelentést nyújt be az Unió pénzügyi helyzetére vonatkozóan, különös tekintettel az Európai Parlament és a Tanács által a 319. cikk értelmében megtett észrevételek tekintetében elért eredményekre.

319. cikk

(az EKSz. korábbi 276. cikke)

(1) Az Európai Parlament a Tanács ajánlása alapján mentesíti a Bizottságot a költségvetés végrehajtására vonatkozó felelősség alól. E célból a Tanács és azt követően az Európai Parlament megvizsgálja 318. cikkben említett elszámolásokat, mérleget és értékelő jelentést, a Számvevőszék éves jelentését az ellenőrzés alá vont intézményeknek a Számvevőszék észrevételeire adott válaszaival együtt, a 287. cikk (1) bekezdésének második albekezdésében említett igazoló nyilatkozatot, valamint a Számvevőszék által készített vonatkozó külön jelentéseket.

(2) Az Európai Parlament a Bizottságnak adott mentesítést megelőzően vagy a költségvetés végrehajtására vonatkozó hatáskörének gyakorlásával összefüggő bármely célból felkérheti a Bizottságot, hogy meghallgatás keretében számoljon be a kiadások végrehajtásáról, illetve a pénzügyi ellenőrző rendszerek működéséről. A Bizottság az Európai Parlament kérésére megad számára minden szükséges tájékoztatást.

(3) A Bizottság megtesz minden megfelelő lépést annak érdekében, hogy eleget tegyen a mentesítő határozatban foglalt észrevételeknek és az Európai Parlament kiadások végrehajtására vonatkozó egyéb észrevételeinek, valamint a Tanács mentesítésre vonatkozó ajánlását kísérő megjegyzéseknek.

Az Európai Parlament vagy a Tanács kérésére a Bizottság jelentést készít az ilyen észrevételek és megjegyzések alapján tett intézkedésekről és különösen a költségvetés végrehajtásáért felelős szervezeti egységeknek adott utasításokról. Ezeket a jelentéseket a Számvevőszéknek is meg kell küldeni.

5. FEJEZET

KÖZÖS RENDELKEZÉSEK

320. cikk

(az EKSz. korábbi 277. cikke)

A többéves pénzügyi keretet és az éves költségvetést euróban kell meghatározni.

321. cikk

(az EKSz. korábbi 278. cikke)

A Bizottság az érintett tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságai értesítésének kötelezettsége mellett átválthatja a tagállamok egyikének pénznemére egy másik tagállam pénznemében lévő eszközeit olyan mértékben, amilyen mértékben ez a Szerződésekben foglalt célokra történő felhasználásukhoz szükséges. A Bizottság lehetőség szerint elkerüli az ilyen átváltások alkalmazását, ha rendelkezik a szükséges pénznemben lévő készpénzzel vagy likvid eszközökkel.

A Bizottság az egyes tagállamokkal az érintett állam által kijelölt hatóság útján érintkezik. Pénzügyi műveletek végrehajtása során a Bizottság az adott tagállam jegybankját vagy az adott tagállam által felhatalmazott valamely más pénzügyi szervezetet veszi igénybe.

322. cikk

(az EKSz. korábbi 279. cikke)

(1) Az Európai Parlament és a Tanács a Számvevőszékkel folytatott konzultációt követően rendes jogalkotási eljárás keretében, rendeletekben megállapítja:

- a) azokat a költségvetési szabályokat, amelyek meghatározzák különösen a költségvetés elkészítésére és végrehajtására, valamint az elszámolások végzésére és ellenőrzésére vonatkozó eljárást;

- b) a pénzügyi szereplők, és különösen az engedélyezésre jogosult tisztviselők és a számvitelért felelős tisztviselők felelősségére vonatkozó szabályokat.

(2) A Tanács a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlamenttel és a Számvevőszékkel folytatott konzultációt követően meghatározza azokat a módszereket és azt az eljárást, amelyek szerint az Unió saját forrásaira vonatkozó szabályozásban előírt költségvetési bevételt a Bizottság rendelkezésére bocsátják, valamint a készpénzigények teljesítése érdekében szükség esetén alkalmazandó intézkedéseket.

323. cikk

Az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság feladata annak biztosítása, hogy az Unió harmadik felekkel szembeni jogi kötelezettségeinek teljesítéséhez szükséges pénzügyi eszközök rendelkezésre álljanak.

324. cikk

Az e címbe említett költségvetési eljárások keretében az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság elnökei a Bizottság kezdeményezésére rendszeresen üléseket tartanak. Az elnökök minden szükséges intézkedést megtesznek annak érdekében, hogy e cím végrehajtásának megkönnyítése érdekében előmozdítsák az általuk vezetett intézmények közötti konzultációkat és az intézmények álláspontjainak egyeztetését.

6. FEJEZET

KÜZDELEM A CSALÁS ELLEN

325. cikk

(az EKSz. korábbi 280. cikke)

(1) Az Unió és a tagállamok küzdenek a csalás és az Unió pénzügyi érdekeit sértő minden egyéb jogellenes tevékenység ellen az e cikknek megfelelően meghozandó olyan intézkedésekkel, amelyeknek elrettentő hatásuk van és hathatós védelmet nyújtanak a tagállamokban, valamint az Unió intézményeiben, szerveiben és hivatalaiban.

(2) A tagállamok az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalás leküzdésére megteszik ugyanazokat az intézkedéseket, mint amelyeket a saját pénzügyi érdekeiket sértő csalás leküzdésére tesznek.

(3) A Szerződések egyéb rendelkezéseinek sérelme nélkül a tagállamok összehangolják az Unió pénzügyi érdekeinek csalással szembeni védelmét célzó tevékenységüket. Ennek érdekében a Bizottsággal együtt megszervezik a megfelelő hatáskörrel rendelkező hatóságaik közötti szoros és rendszeres együttműködést.

(4) Az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében és a Számvevőszékkel folytatott konzultációt követően meghozza az Unió pénzügyi érdekeit sértő csalások megelőzése és az azok elleni küzdelem terén a szükséges intézkedéseket azzal a céllal, hogy hathatós és azonos mértékű védelmet nyújtsanak a tagállamokban, valamint az Unió intézményeiben, szerveiben és hivatalaiban.

(5) A Bizottság a tagállamokkal együttműködve évente jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak az e cikk végrehajtása érdekében megtett intézkedésekről.

III. CÍM

MEGERŐSÍTETT EGYÜTTMŰKÖDÉS

326. cikk

(az EUSz. korábbi 27a-27e., 40-40b. És a 43-45. cikk e valamint az EKSz. korábbi 11. és 11a. cikke)

A megerősített együttműködéseknek összeegyeztethetőeknek kell lenniük a Szerződésekkel és az Unió jogával.

Az ilyen együttműködés nem befolyásolhatja hátrányosan a belső piacot, valamint a gazdasági, társadalmi és területi kohéziót. Nem jelenthet megkülönböztetést vagy akadályt a tagállamok közötti kereskedelemben, és nem torzíthatja a tagállamok közötti versenyt.

327. cikk

(az EUSz. korábbi 27a-27e., 40-40b. És a 43-45. cikk e valamint az EKSz. korábbi 11. és 11a. cikke)

A megerősített együttműködéseknek tiszteletben kell tartaniuk azoknak a tagállamoknak a hatásköreit, jogait és kötelezettségeit, amelyek az együttműködésben nem vesznek részt. Az ilyen tagállamok nem akadályozhatják a megerősített együttműködésnek a részt vevő tagállamok által történő végrehajtását.

328. cikk

(az EUSz. korábbi 27a-27e., 40-40b. És a 43-45. cikk e valamint az EKSz. korábbi 11. és 11a. cikke)

(1) A megerősített együttműködés annak létrehozásakor valamennyi tagállam számára nyitva áll, feltéve, hogy azok megfelelnek az együttműködésre felhatalmazó határozatban megállapított részvételi feltételeknek. Az együttműködés bármely későbbi időpontban is nyitva áll mindazon tagállamok számára, amelyek e feltételek mellett az annak keretében már elfogadott jogi aktusoknak is megfelelnek.

A Bizottság és a megerősített együttműködésben részt vevő tagállamok gondoskodnak annak előmozdításáról, hogy az együttműködésben a lehető legtöbb tagállam részt vegyen.

(2) A Bizottság és adott esetben az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselője rendszeresen tájékoztatja az Európai Parlamentet és a Tanácsot a megerősített együttműködés előrehaladásáról.

329. cikk

(az EUSz. korábbi 27a-27e., 40-40b. És a 43-45. cikk e valamint az EKSz. korábbi 11. és 11a. cikke)

(1) Azoknak a tagállamoknak, amelyek egymás között megerősített együttműködést kívánnak létrehozni a Szerződések alkalmazási körébe tartozó területek valamelyikén – a kizárólagos hatáskörök területe és a közös kül- és biztonságpolitika kivételével –, kérelmet kell a Bizottság elé terjeszteniük, amelyben meghatározzák a javasolt megerősített együttműködés hatókörét és célkitűzéseit. A Bizottság ilyen értelmű javaslatot terjeszthet a Tanács elé. Ha a Bizottság nem nyújt be javaslatot, az érintett tagállamokat tájékoztatja ennek okairól.

Az első albekezdésben említett megerősített együttműködés folytatására vonatkozó felhatalmazást a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlament egyetértését követően a Tanács adja meg.

(2) Az egymás között a közös kül- és biztonságpolitika keretében megerősített együttműködést létrehozni kívánó tagállamoknak kérelmüket a Tanácshoz kell benyújtaniuk. A kérelmet továbbítani kell az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjéhez, aki véleményt nyilvánít arról, hogy a tervezett megerősített együttműködés összhangban van-e az Unió közös kül- és biztonságpolitikájával, valamint a Bizottsághoz, amely véleményt nyilvánít, különösen arról, hogy a javasolt megerősített együttműködés összhangban van-e az Unió egyéb politikáival. A kérelmet tájékoztatásul az Európai Parlamentnek is meg kell küldeni.

A megerősített együttműködés folytatására vonatkozó felhatalmazást a Tanács egyhangúlag elfogadott határozatban adja meg.

330. cikk

(az EUSz. korábbi 27a-27e., 40-40b. És a 43-45. cikk e valamint az EKSz. korábbi 11. és 11a. cikke)

A Tanács tanácskozásain valamennyi tagállam részt vehet, de a szavazásban a Tanácsnak csak a megerősített együttműködésben részt vevő tagállamokat képviselő tagjai vesznek részt.

Az egyhangúság eléréséhez csak a részt vevő tagállamok képviselőinek szavazatait kell figyelembe venni.

A minősített többséget a 238. cikk (3) bekezdésének megfelelően kell meghatározni.

331. cikk

(az EUSz. korábbi 27a-27e., 40-40b. És a 43-45. cikk e valamint az EKSz. korábbi 11. és 11a. cikke)

(1) Bármely tagállam, amely a 329. cikk (1) bekezdésében említett területek valamelyikén folytatott megerősített együttműködésben részt kíván venni, ezt a szándékát bejelenti a Tanácsnak és a Bizottságnak.

A Bizottság a bejelentés kézhezvételétől számított négy hónapon belül megerősíti az érintett tagállam részvételét. Adott esetben megállapítja, hogy a részvételi feltételek teljesültek, és elfogadja azokat az átmeneti intézkedéseket, amelyek a megerősített együttműködés keretében már elfogadott jogi aktusok alkalmazása szempontjából szükségesek.

Ha azonban a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a részvételi feltételek nem teljesültek, megjelöli azokat a rendelkezéseket, amelyeket a feltételek teljesítéséhez el kell fogadni, és a részvételi kérelem újbóli vizsgálatára határidőt állapít meg. E határidő lejártá után a kérelmet a második albekezdésben előírt eljárásnak megfelelően újra megvizsgálja. Ha a Bizottság úgy ítéli meg, hogy a részvételi feltételek még mindig nem teljesültek, az érintett tagállam az ügyet a Tanács elé utalhatja, amely dönt a kérelemről. A Tanács a 330. cikk szerint határoz. A Tanács továbbá a Bizottság javaslata alapján a második albekezdés szerinti átmeneti intézkedéseket fogadhat el.

(2) Bármely tagállam, amely a közös kül- és biztonságpolitika területén folytatott megerősített együttműködésben kíván részt venni, ezt a szándékát bejelenti a Tanácsnak, az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének és a Bizottságnak.

A Tanács az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjével folytatott konzultációt és – adott esetben – a részvételi feltételek teljesítésének megállapítását követően megerősíti az érintett tagállam részvételét. Emellett a Tanács a főképviselő javaslata alapján olyan átmeneti intézkedéseket fogadhat el, amelyek a megerősített együttműködés keretében már elfogadott jogi aktusok alkalmazása szempontjából szükségesek. Ha azonban a Tanács úgy ítéli meg, hogy a részvételi feltételek nem teljesültek, megjelöli azokat a rendelkezéseket, amelyeket a feltételek teljesítéséhez el kell fogadni, és a részvételi kérelem újbóli vizsgálatára határidőt állapít meg.

E bekezdés alkalmazásakor a Tanács egyhangúlag és a 330. cikknek megfelelően határoz.

332. cikk

(az EUSz. korábbi 27a-27e., 40-40b. És a 43-45. cikk e valamint az EKSz. korábbi 11. és 11a. cikke)

A megerősített együttműködés végrehajtásából eredő, az intézményeknél felmerülő igazgatási költségeken kívüli kiadások a részt vevő tagállamokat terhelik, kivéve, ha az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően a Tanács valamennyi tagja egyhangúlag másként határoz.

333. cikk

(az EUSz. korábbi 27a-27e., 40-40b. És a 43-45. cikk e valamint az EKSz. korábbi 11. és 11a. cikke)

(1) Amennyiben a Szerződéseknek a megerősített együttműködés keretében esetlegesen alkalmazásra kerülő valamely rendelkezése a Tanács számára egyhangú határozathozatalt ír elő, a Tanács a 330. cikkben foglalt szabályokkal összhangban egyhangúlag elfogadott határozatban úgy rendelkezhet, hogy a jövőben minősített többséggel kell határozni.

(2) Ha a Szerződéseknek a megerősített együttműködés keretében esetlegesen alkalmazásra kerülő valamely rendelkezése a Tanács számára a jogi aktusok elfogadására különleges jogalkotási eljárás alkalmazását írja elő, a Tanács a 330. cikkben foglalt szabályokkal összhangban egyhangúlag elfogadott határozatban úgy rendelkezhet, hogy a jövőben rendes jogalkotási eljárás keretében kell határozni. A Tanács az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően határoz.

(3) Az (1) és (2) bekezdés nem alkalmazandó a katonai vagy védelmi vonatkozású döntések esetén.

334. cikk

(az EUSz. korábbi 27a-27e., 40-40b. És a 43-45. cikk e valamint az EKSz. korábbi 11. és 11a. cikke)

A Tanács és a Bizottság biztosítja a megerősített együttműködés keretében kifejtett tevékenységek közötti, valamint az ilyen tevékenységek és az Unió politikái közötti összhangot, és ennek érdekében együttműködnek egymással.

HETEDIK RÉSZ

ÁLTALÁNOS ÉS ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

335. cikk

(az EKSz. korábbi 282. cikke)

Az Unió valamennyi tagállamban az adott tagállam jogában a jogi személyeknek biztosított legteljesebb jogképességgel rendelkezik; így különösen ingó és ingatlan vagyont szerezhetsz és idegeníthetsz el, továbbá bíróság előtt eljárhat. E célból az Uniót a Bizottság képviseli. Mindazonáltal igazgatási autonómiájuk alapján a saját működésükkel kapcsolatos ügyekben az Uniót az egyes intézmények maguk képviselik.

336. cikk

(az EKSz. korábbi 283. cikke)

Az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében elfogadott rendeletekben, a többi érintett intézménnyel folytatott konzultációt követően megállapítja az Európai Unió tisztviselőinek személyzeti szabályzatát és az Unió egyéb alkalmazottaira vonatkozó alkalmazási feltételeket.

337. cikk

(az EKSz. korábbi 284. cikke)

A Tanács által a Szerződések rendelkezéseinek megfelelően, egyszerű többséggel megállapított kereteken belül és feltételek szerint a Bizottság a rábízott feladatok teljesítéséhez szükséges bármilyen információt megszerezhet és bármilyen ellenőrzést lefolytathat.

338. cikk

(az EKSz. korábbi 285. cikke)

(1) A Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank alapokmányáról szóló jegyzőkönyv 5. cikkének sérelme nélkül az Európai Parlament és a Tanács rendes jogalkotási eljárás keretében intézkedéseket fogad el statisztikák készítésére vonatkozóan, amennyiben ez az Unió tevékenységeinek ellátásához szükséges.

(2) Az uniós statisztikák készítésének a pártatlanság, a megbízhatóság, a tárgyilagosság, a tudományos függetlenség, a költséghatékonyság és a statisztikai adatok bizalmas kezelésének tiszteletben tartásával kell történnie; az nem róhat túlzott terheket a gazdasági szereplőkre.

339. cikk

(az EKSz. korábbi 287. cikke)

Az Unió intézményeinek tagjai, a bizottságok tagjai, valamint az Unió tisztviselői és egyéb alkalmazottai szolgálati jogviszonyuk megszűnését követően sem fedhetik fel a szolgálati titoktartási kötelezettség alá eső információkat, így különösen a vállalkozásokra, az ezek üzleti kapcsolataira vagy költségösszetevőire vonatkozó információkat.

340. cikk

(az EKSz. korábbi 288. cikke)

Az Unió szerződéses felelősségét az adott szerződésre alkalmazandó jog szabályozza.

Szerződésen kívüli felelősség esetén az Unió a tagállamok jogában közös általános elveknek megfelelően megtéríti az intézményei vagy alkalmazottai által feladataik teljesítése során okozott károkat.

A második bekezdéstől eltérve, a tagállamok jogában közös általános elveknek megfelelően az Európai Központi Bank köteles megtéríteni az általa vagy alkalmazottai által feladataik ellátása során okozott károkat.

Az Unió alkalmazottainak az Unióval szembeni személyes felelősségét a személyzeti szabályzatokban vagy a rájuk vonatkozó alkalmazási feltételekben megállapított rendelkezések szabályozzák.

341. cikk

(az EKSz. korábbi 289. cikke)

Az Unió intézményeinek székhelyét a tagállamok kormányai közös megegyezéssel határozzák meg.

342. cikk

(az EKSz. korábbi 290. cikke)

Az Unió intézményeinek nyelvhasználatára vonatkozó szabályokat, az Európai Unió Bíróságának alapokmányában foglalt rendelkezések sérelme nélkül, a Tanács határozza meg egyhangúlag elfogadott rendeletekben.

343. cikk

(az EK Sz. korábbi 291. cikke)

Az Uniót a tagállamok területén megilletik a feladatai ellátásához szükséges kiváltságok és mentességek az Európai Unió kiváltságairól és mentességeiről szóló 1965. április 8-ai jegyzőkönyvben megállapított feltételek szerint. Ugyanez vonatkozik az Európai Központi Bankra és az Európai Beruházási Bankra.

344. cikk

(az EK Sz. korábbi 292. cikke)

A tagállamok vállalják, hogy e szerződés értelmezésére vagy alkalmazására vonatkozó vitákat kizárólag a Szerződésekben előírt eljárások útján rendezik.

345. cikk

(az EK Sz. korábbi 295. cikke)

A Szerződések nem sérthetik a tagállamokban fennálló tulajdoni rendet.

346. cikk

(az EK Sz. korábbi 296. cikke)

- (1) A Szerződések rendelkezései nem zárják ki a következő szabályok alkalmazását:
- a) egyik tagállam sem köteles olyan információt szolgáltatni, amelynek közlését ellentétesnek tartja alapvető biztonsági érdekeivel;
 - b) a tagállamok megtehetik az alapvető biztonsági érdekeik védelme érdekében általuk szükségesnek tartott, fegyverek, lőszer és hadianyagok előállításával vagy kereskedelmével kapcsolatos intézkedéseket; ezek az intézkedések nem befolyásolhatják hátrányosan a belső piacon belüli versenyfeltételeket a nem kifejezetten katonai célokra szánt termékek tekintetében.
- (2) A Tanács az általa 1958. április 15-én megállapított, az (1) bekezdés b) pontjának hatálya alá tartozó termékekre vonatkozó listát a Bizottság javaslata alapján egyhangú határozattal megváltoztathatja.

347. cikk

(az EK Sz. korábbi 297. cikke)

A tagállamok konzultálnak egymással annak érdekében, hogy közösen megtegyék a szükséges intézkedéseket annak megakadályozására, hogy a belső piac működését hátrányosan befolyásolják az olyan intézkedések, amelyek megtételére egy tagállam a közrend fenntartását befolyásoló súlyos belső zavarok esetén, háború, háborús fenyegetést jelentő súlyos nemzetközi feszültség esetén vagy a béke és nemzetközi biztonság fenntartása céljából vállalt kötelezettségei teljesítése érdekében kényszerül.

348. cikk

(az EKSz. korábbi 298. cikke)

Ha a 346. és 347. cikkben említett esetekben tett intézkedések a belső piacon belüli versenyfeltételekre torzító hatást gyakorolnak, a Bizottság az érintett állammal együtt megvizsgálja, hogyan lehet ezeket az intézkedéseket a Szerződésekben megállapított rendelkezésekhez igazítani.

A 258. és 259. cikkben megállapított eljárástól eltérve, a Bizottság vagy bármely tagállam közvetlenül a Bírósághoz fordulhat, ha megítélése szerint egy másik tagállam visszaél a 346. és 347. cikkben megállapított hatáskörével. A Bíróság határozatát zárt ülésen hozza meg.

349. cikk

(az EKSz. korábbi 299. cikke (2) bekezdésének második, harmadik és negyedik albekezdése)

Figyelembe véve Guadeloupe, Francia Guyana, Martinique, Réunion, Saint Barthélemy, Saint Martin, valamint, az Azori-szigetek, Madeira és a Kanári-szigetek gazdasági és társadalmi strukturális helyzetét, amit távoli fekvésük, szigetjellegük, kis méretük, kedvezőtlen domborzati és éghajlati viszonyaik és néhány terméktől való gazdasági függésük súlyosbít, amely tényezők állandósága és együttes hatása súlyosan hátráltatja fejlődésüket, a Tanács a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően egyedi intézkedéseket fogad el, amelyek célja különösen az, hogy meghatározza a Szerződések – így a közös politikák – alkalmazásának feltételeit ezekben a régiókban. Amennyiben a szóban forgó egyedi intézkedéseket különleges jogalkotási eljárás keretében a Tanács fogadja el, a Tanács szintén a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlamenttel folytatott konzultációt követően határoz.

Az első bekezdésben említett intézkedések különösen olyan területekre vonatkoznak, mint a vám- és kereskedelempolitika, a fiskális politika, a vámszabad területek, a mezőgazdasági és halászati politika, a nyersanyagokkal és alapvető fogyasztási cikkekkel való ellátás feltételei, az állami támogatások, valamint a strukturális alapokhoz és a horizontális uniós programokhoz való hozzáférés feltételei.

A Tanács az első albekezdésben említett intézkedéseket a legkülső régiók sajátos jellemzőinek és korlátainak figyelembevételével fogadja el anélkül, hogy veszélyeztetné az uniós jogrend – így a belső piac és a közös politikák – integritását és koherenciáját.

350. cikk

(az EKSz. korábbi 306. cikke)

A Szerződések rendelkezései nem zárják ki a Belgium és Luxemburg, valamint a Belgium, Luxemburg és Hollandia közötti regionális uniók fennállását és megvalósítását annyiban, amennyiben e regionális uniók célkitűzései a Szerződések alkalmazásával nem valósulnak meg.

351. cikk

(az EKSz. korábbi 307. cikke)

Az egyrésztől egy vagy több tagállam, másrésztől egy vagy több harmadik állam által egymás között 1958. január 1-je előtt, illetve a csatlakozó államok esetében a csatlakozásukat megelőzően kötött megállapodásokból eredő jogokat és kötelezettségeket a Szerződések rendelkezései nem érintik.

Amennyiben ezek a megállapodások nem egyeztethetők össze a Szerződésekkel, az érintett tagállam vagy tagállamok megteszik a megfelelő lépéseket a megállapított összeegyeztethetlenség kiküszöbölésére. A tagállamok e cél érdekében szükség esetén segítséget nyújtanak egymásnak, és amennyiben indokolt, egységes magatartást tanúsítanak.

Az első bekezdésben említett megállapodások alkalmazása során a tagállamok figyelembe veszik azt, hogy a Szerződések szerint az egyes tagállamok által nyújtott előnyök az Unió létrehozásának szerves részét képezik, és ezáltal elválaszthatatlanul összekapcsolódnak a közös intézmények létrehozásával, ez utóbbiak hatáskörrel történő felruházásával, valamint ugyanilyen előnyöknek az összes többi tagállam részéről történő biztosításával.

352. cikk

(az EKSz. korábbi 308. cikke)

(1) Ha a Szerződésekben meghatározott politikák keretében az Unió fellépése bizonyul szükségesnek ahhoz, hogy a Szerződésekben foglalt célkitűzések valamelyike megvalósuljon, és a Szerződések nem biztosítják a szükséges hatáskört, a Tanács a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlament egyetértését követően, egyhangúlag elfogadja a megfelelő rendelkezéseket. Amennyiben a szóban forgó rendelkezéseket különleges jogalkotási eljárás keretében a Tanács fogadja el, a Tanács a Bizottság javaslata alapján és az Európai Parlament egyetértését követően szintén egyhangúlag határoz.

(2) A szubszidiaritás elve érvényesülésének ellenőrzésére szolgáló, az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikke (3) bekezdésében említett eljárás keretében a Bizottság köteles felhívni a nemzeti parlamentek figyelmét azokra a javaslatokra, amelyek e cikkben alapulnak.

(3) Az e cikkben alapuló intézkedések nem eredményezhetik a tagállamok törvényi, rendeleti vagy közigazgatási rendelkezéseinek harmonizációját olyan területeken, amelyeken a Szerződések az ilyen harmonizációt kizárják.

(4) Ez a cikk nem szolgálhat a közös kül- és biztonságpolitikával kapcsolatos célkitűzések megvalósításának alapjául, és az e cikk alapján elfogadott valamennyi jogi aktusnak tiszteletben kell tartania az Európai Unióról szóló szerződés 40. cikkének második bekezdésében megállapított határokat.

353. cikk

Az Európai Unióról szóló szerződés 48. cikkének (7) bekezdése nem alkalmazható a következő cikkekre:

- 311. cikk, harmadik és negyedik bekezdés,
- 312. cikk, (2) bekezdés, első albekezdés,
- 352. cikk és
- 354. cikk.

354. cikk

(az EKSz. korábbi 309. cikke)

Az Európai Unióról szóló szerződésnek az egyes uniós tagsági jogok felfüggesztéséről szóló 7. cikke alkalmazásában az Európai Tanácsnak vagy a Tanácsnak az érintett tagállamot képviselő tagja nem vesz részt a szavazásban, és az érintett tagállamot nem lehet figyelembe venni a tagállamok egyharmadának, illetve négyötödének az említett cikk (1), illetve (2) bekezdése szerinti kiszámításakor. A személyesen jelen lévő vagy képviselt tagok tartózkodása nem akadályozza az említett cikk (2) bekezdése szerinti határozatok elfogadásának.

Az Európai Unióról szóló szerződés 7. cikkének (3) és (4) bekezdése szerinti határozatok elfogadásához szükséges minősített többséget az e szerződés 238. cikke (3) bekezdése b) pontjának megfelelően kell meghatározni.

Ha a szavazati jog felfüggesztéséről szóló, az Európai Unióról szóló szerződés 7. cikke (3) bekezdésének megfelelően elfogadott határozat elfogadását követően a Tanács a Szerződések valamely rendelkezése alapján minősített többséggel jár el, a minősített többséget az e szerződés 238. cikke (3) bekezdése b) pontjának megfelelően kell meghatározni, illetve – ha a Tanács a Bizottságnak vagy az Unió külügyi és biztonságpolitikai főképviselőjének a javaslata alapján jár el – a minősített többséget az e szerződés 238. cikke (3) bekezdése a) pontjának megfelelően kell meghatározni.

Az Európai Unióról szóló szerződés 7. cikkének alkalmazásakor az Európai Parlament a leadott szavazatoknak az egyben a tagjai többségét is kitevő kétharmados többségével dönt.

355. cikk

(az EKSz. korábbi 299. cikke (2) bekezdésének első albekezdése és a (3)-(6) bekezdése)

Az Európai Unióról szóló szerződésnek a Szerződések területi hatályáról szóló 52. cikke rendelkezései mellett az alábbi rendelkezéseket kell alkalmazni:

- (1) A Szerződések rendelkezéseit a 299. cikknek megfelelően alkalmazni kell Guadeloupe-ra, Francia Guyanára, Martinique-re, Réunionra, Saint-Barthélemy-re, Saint-Martinre, valamint az Azori-szigetekre, Madeirára és a Kanári-szigetekre.
- (2) A II. mellékletben felsorolt tengerentúli országokra és területekre a negyedik részben a társulásra vonatkozóan meghatározott különleges szabályokat kell alkalmazni.

A Szerződések nem alkalmazhatók azokra a Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságával különleges kapcsolatban álló tengerentúli országokra és területekre, amelyeket a fenti felsorolás nem tartalmaz.

(3) A Szerződések rendelkezéseit alkalmazni kell azokra az európai területekre, amelyek külkapcsolataiért valamely tagállam felel.

(4) A Szerződések rendelkezéseit az Åland-szigetekre az Osztrák Köztársaság, a Finn Köztársaság és a Svéd Királyság csatlakozásának feltételeiről szóló okmányhoz csatolt 2. jegyzőkönyvben foglalt rendelkezéseknek megfelelően kell alkalmazni.

(5) Az Európai Unióról szóló szerződés 52. cikkétől és e cikk (1)–(4) bekezdésétől eltérően:

- a) a Szerződések nem alkalmazhatók a Feröer-szigetekre;
- b) a Szerződések az Egyesült Királyság ciprusi Akrotiri és Dhekelia felségterületeire csak annyiban alkalmazandók, amennyiben arra a Cseh Köztársaság, az Észt Köztársaság, a Ciprusi Köztársaság, a Lett Köztársaság, a Litván Köztársaság, a Magyar Köztársaság, a Máltai Köztársaság, a Lengyel Köztársaság, a Szlovén Köztársaság és a Szlovák Köztársaság Európai Unióhoz történő csatlakozásának feltételeiről szóló okmányhoz csatolt, Nagy-Britannia és Észak-Írország Egyesült Királyságának ciprusi felségterületeiről szóló jegyzőkönyvben megállapított szabályok alkalmazásának az említett jegyzőkönyvben foglaltaknak megfelelően történő biztosítása érdekében szükség van;
- c) a Szerződések a Csatorna-szigetekre és a Man-szigetre csak annyiban alkalmazhatók, amennyiben erre szükség van az új tagállamoknak az Európai Gazdasági Közösséghez és az Európai Atomenergia-közösséghez történő csatlakozásáról szóló, 1972. január 22-én aláírt szerződés e szigetekre vonatkozó szabályainak alkalmazása érdekében.

(6) Az érintett tagállam kezdeményezésére az Európai Tanács az (1) és (2) bekezdésben említett valamely dán, francia vagy holland ország vagy terület Unióval kapcsolatos jogállását határozattal módosíthatja. Az Európai Tanács a Bizottsággal folytatott konzultációt követően, egyhangúlag határoz.

356. cikk

(az EKSz. korábbi 312. cikke)

E szerződés határozatlan időre jön létre.

357. cikk

(az EKSz. korábbi 313. cikke)

E szerződést a Magas Szerződő Felek alkotmányos követelményeinek megfelelően megerősítik. A megerősítő okiratokat az Olasz Köztársaság Kormányánál helyezik letétbe.

E szerződés az utolsó megerősítő okirat letétbe helyezését követő hónap első napján lép hatályba. Ha azonban ez a letétbe helyezés a következő hónap kezdetét megelőző tizenöt napon belül történik, a szerződés e letétbe helyezés napját követő második hónap első napján lép hatályba.

358. cikk

Az Európai Unióról szóló szerződés 55. cikkének rendelkezéseit erre a szerződésre is alkalmazni kell.

FENTIEK HITELEÜL az alulírott meghatalmazottak aláírták ezt a szerződést.

Kelt Rómában, az ezerkilencszázötvenhetedik év március havának huszonötödik napján.

(az aláírók listája nem kerül kiadásra)
